

DERİN DEVLET

Editör: Cem Küçük

PROFİL

© PROFİL YAYINCILIK

Kitabın Adı / Derin Devlet

Editör / Cem Küçük

Genel Koordinatör / Münir Üstün

Genel Yayın Yönetmeni / Cem Küçük

Kapak Tasarım / Sabahattin Kanaş

İç Tasarım / Adem Şenel

Baskı-Cilt / Kitap Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No.81/21

Topkapı - İstanbul Tel: 0212 567 48 84

1. BASKI MART 2008

978-975-996-107-7

PROFİL: 98

STRATEJİ-ANALİZ: 13

PROFİL YAYINCILIK

Catalçeşme Sk. Meriçli Apt. No: 52 K.3

Cağaloğlu - İSTANBUL

www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com

Tel. 0212. 514 45 11 Faks. 0212. 514 45 12

Profil Yayıncılık Maviâğaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti mark

© Bu kitabın tüm yayın hakları Cem Küçük ve Profil Yayıncılık'a aittir. Yazarın ve yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak izni alınarak alıntı yapılabilir.

Önsöz

Ülkemizde derin devletin ne olduğunu tartışmak bir delinin kuyuya taş atıp kırk akıllının çıkaramaması gibi bir şey. Her kafadan bir ses çıkıyor. Derin devleti çeteyle karıştıranlar, sadece askeri bir oluşum sananlar, derin devletin kafasına göre adam öldürdüğünü düşünenler yok değil. Aslında derin devletin yapısında bunların hepsinden biraz var. Ancak puzzle'in bütünü görmek için olaylara çok daha geniş açılardan bakmak gerekiyor.

Derin devlet hakkında çok şey yazıldı, çizildi. Azımsanmayacak kadar da kitap yayınlandı. İlk defa değişik fikirlerdeki yazar, akademisyen, stratejist ve gazeteciler derin devleti tartışıyorlar.

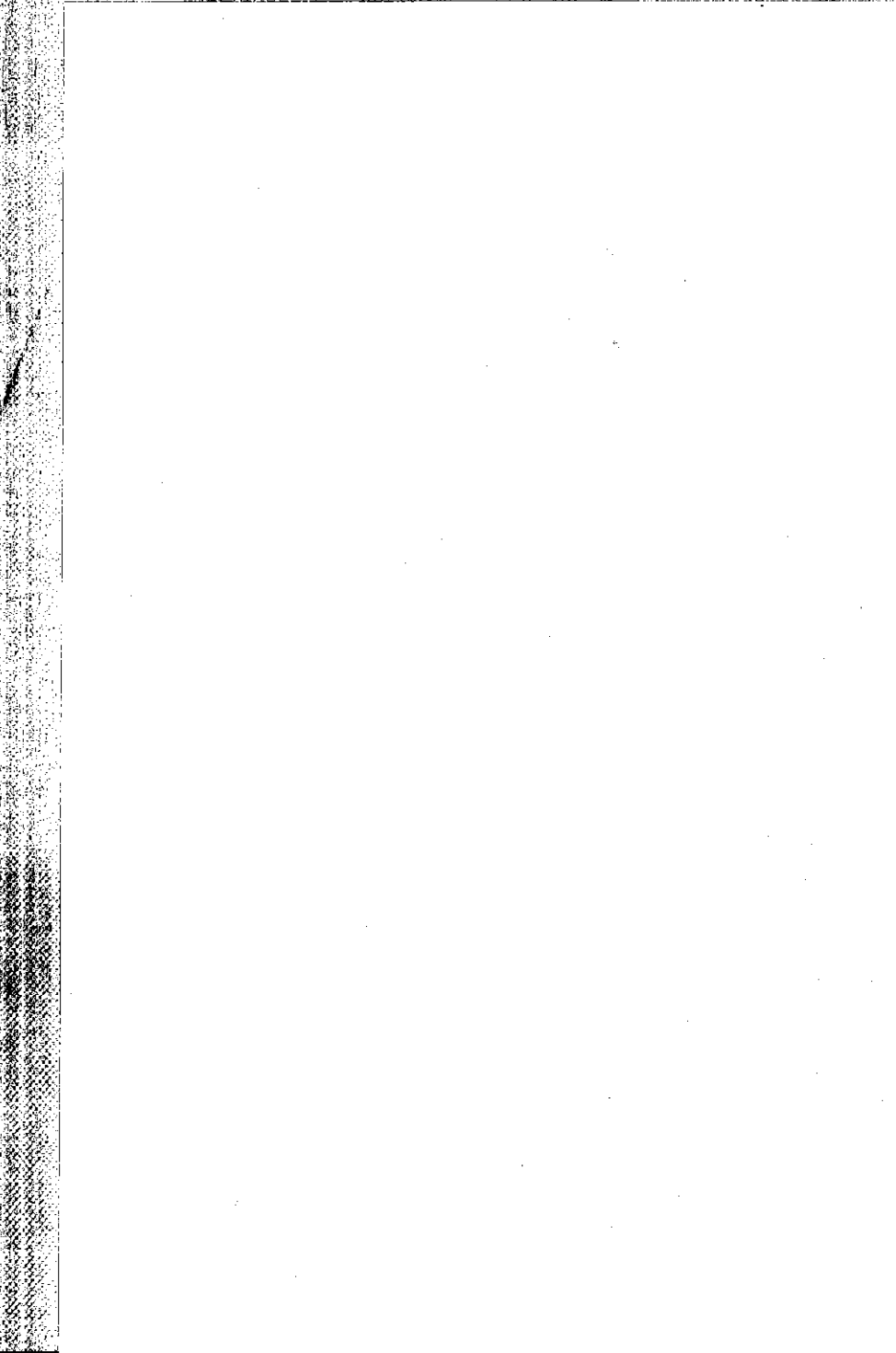
Elinizdeki kitap iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde akademisyen ve yazar Erol Mütercimler ve stratejist Mahir Kaynak'la yapılmış röportajlar yer almaktadır.

İkinci bölümde Deniz Ülke Arıboğan, Erol Bilbilik, Ömer Lütfi Mete, Emin Gürses, John Pilger, İbrahim Karagül ve Cem Küçük'ün derin devletle ilgili farklı perspektifler sunduğu yazılarını bulacaksınız.

Neticede derin devletin nasıl bir yapı olduğunu anlamak için bu kitap bir rehber niteliği taşıyor. Aklınızı kurcalayan, öğrenmek istediğiniz gerçekleri bu kitapta bulacaksınız.

İyi okumalar.

Cem Küçük
Cağaloğlu/Mart 2008

İÇİNDEKİLER

Önsöz5

BİRİNCİ BÖLÜM

DEVLETİN REFLEKSİ11
Erol Mütercimler

DERİN DEVLET, AKİL DEVLET33
Mahir Kaynak

İKİNCİ BÖLÜM

DERİN DEVLET ÜZERİNE43
Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan

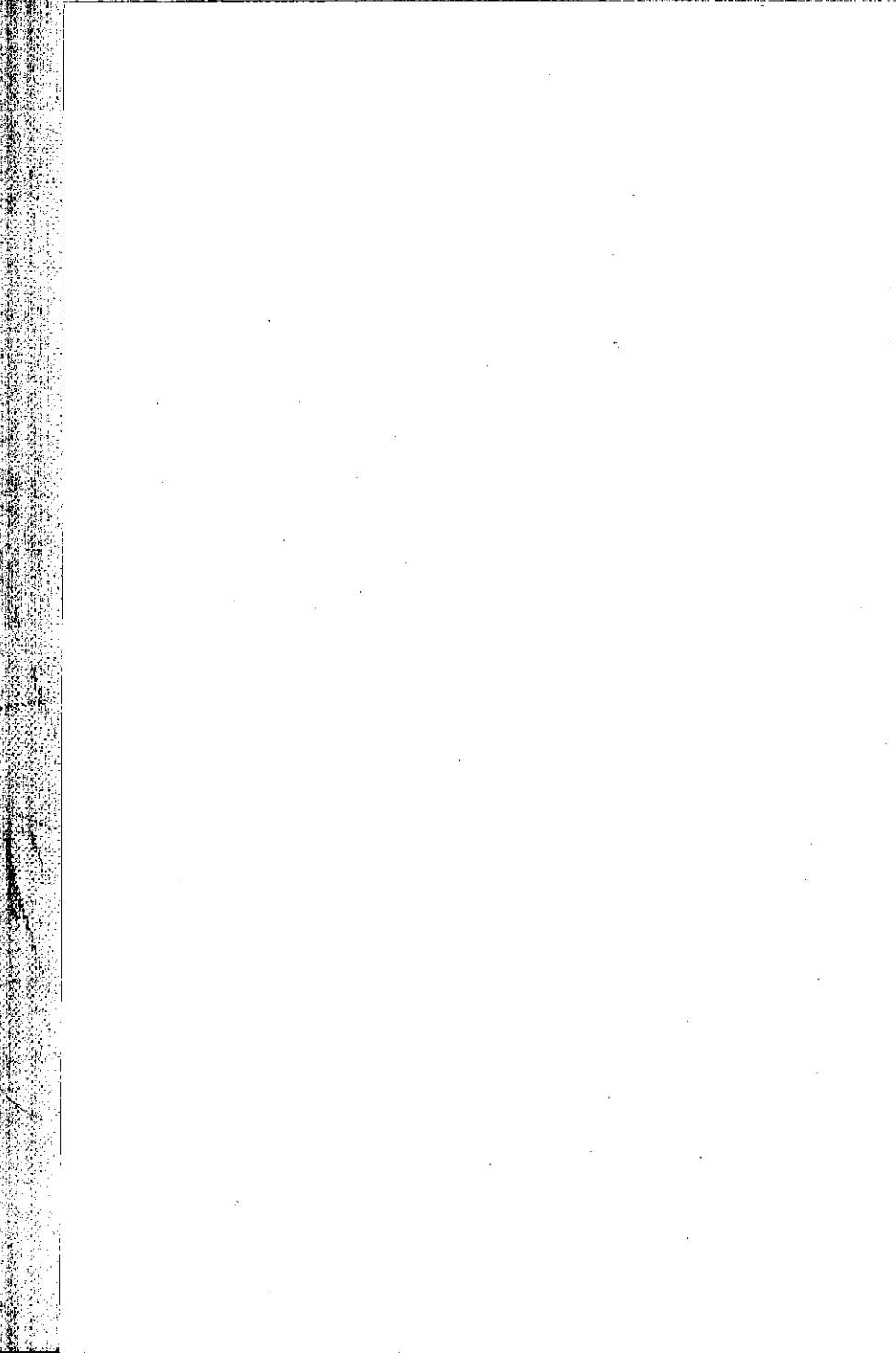
DEVLET NEDİR?49
Prof. Dr. Emin Gürses

DERİN DEVLET61
Erol Bilbilik; E. Dz. Bnb.

GÖRÜNMEYEN DEVLET75
John Pilger

DERİN DEVLET DEDİKLERİ... BİRKAÇ TETİKÇİ, BİRKAÇ HURİ DEĞİL, AMA	93
<i>Nuh Gönültaş</i>	
DERİN ÇETE VE DERİN DEVLET	97
<i>Ömer Lütfi Mete</i>	
JİTEM'DEN UĞUR MUMCU'YA, ERGENEKON'DAN HİZBULLAH'A	103
<i>İbrahim Karagül</i>	
DERİN DEVLET HERKESE LAZIM!	111
<i>Cem Küçük</i>	
Katkıda Bulunanlar	119

BİRİNCİ BÖLÜM

DEVLETİN REFLEKSİ

Erol Mütercimler

Söyleşi: Cem Küçük

- *Türkiye'de 1996'dan sonra meydana gelen Susurluk kazasından sonra derin devlet diye bir kavram tartışılmaya başlandı. Derin devleti derin çetelerle karıştıranlar oldu. Derin devlet denildiğinde siz ne anlıyorsunuz? Ya da biz ne anlamalıyız?*

Derin devlet dendiğinde anlaşılması gereken konu şudur: Devletin refleksi. Yani derin devlet dediğiniz kurumun olgun olması gerekir. Ama Türkiye'de derin devlet var mı diye sorulduğunda, hayır, derin devlet yok. Onun için bizim burada kafamız karışıyor. Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya hatta İsviçre deyince aklımıza nasıl gelişmiş demokrasiler geliyorsa, mutlaka hepsinde derin devlet vardır. Bizde olan derin devlet değil. Bizde derin çeteler ve çeteleşmeler var. Biz işte bunu birbirine karıştırıyoruz. Bizim cumhuriyetimiz ne yazık ki çeteler cumhuriyeti olmuş. Onun için tanımlar birbirinin içine giriyor. Olması gerekenle ortada olmadığı halde varmış gibi kabul ettiğimiz olgu örtüşünce ortaya büyük bir erozyon çıkıyor ve sonuç olarak devlete saldırı başlıyor.

- *Ülkemizde derin devletin olmamasını asker, hükümet ve cumhurbaşkanlığı makamı arasındaki uyumsuzluğa ve iletişimsizliğe bağlayanlar da var. Asker hükümetten hoşlanmıyor, hükümet cumhurbaşkanını sevmiyor. Gerçi şu anda cumhurbaşkanıyla hükümet arasında görünürde bir sorun yok. Bizde kolektif bir anlaşma olamamasından dolayı bir derin devlet yapısının çıkmaması fikrine katılıyor musunuz?*

Tabii. Yalnızca bu üçü arasında değil Türkiye’de bütün kurumlar arasında bir ilişki, bir eşgüdüm ne yazık ki kurulamıyor. Bu eşgüdümün kurulamayışının çeşitli nedenleri var. Dünyada da bu eşgüdüm kurulabiliyor mu, diye sorarsak dünyada da bu eşgüdüm çok kurulamıyor. Neden? Çünkü Cumhurbaşkanlığı müessesesi ile hükümetin müessesesi farklı. Silahlı Kuvvetler çok farklı bir kurum. Çok farklı bir müessese. Şimdi Cumhurbaşkanını devletin temsilcisi. Oysa ki hükümet adı üstünde... Hükümet. Hükümetin devlet olmasını beklemeyin. Zaten hükümet devlet değildir. Dolayısıyla hükümet bir ideolojinin temsilcisi, hele tek partili bir hükümet ise bu tamamen ideolojilerini yansıtır. Hükümetin refleksi ile devletin refleksi örtüşme göstermeyebilir. İşte Cumhurbaşkanı ile hükümet arasında, ordu ile hükümet arasında, ordu ile Cumhurbaşkanı arasında bir çatışma söz konusu olamaz da bir örtüşememe durumu olabilir. Bu da neden? Türkiye üzerinden konuşursak, Türkiye’de ordunun özel bir durumu var.

- *Niçin özel bir durumu var?*

Çünkü Kurtuluş Savaşını yapan ve cumhuriyeti kuran ordu... Devrimleri yapan kadro hep aynı kadro. Durum böy-

le olunca Gazi Mustafa Kemal'in yazılı olmayan ve çok net biçimde altını çizdiği bir konu var: Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türkiye Cumhuriyeti devletini silahlı kuvvetlerin korumasına bırakmıştır. Şimdi Kemalist ideolojinin iki tane ordusu vardır. Birincisi TSK... Bu çok anlaşılabilir, ikincisi eğitim ordusu, yani öğretmenler. Mustafa Kemal bu iki orduya emanet etmişti Cumhuriyeti. Öğretmen kesimi, yani eğitim ve öğretim kesimi Köy Enstitülerinin kapatılması ile zaten çöktü. Eğitim, öğretim projesi çökmüş olduğu için bugün cemaatler ve tarikatlar eğitim ve öğretimde çok ön plana çıktı.

- *Ama ordu meselesine yani çatışmanın ana kaynağına gelince ordu meseleye nasıl bakıyor?*

Ordu meseleye şöyle bakıyor; diyor ki laik Cumhuriyetin teminatı benim. Ben bunu korumak zorundayım. Bu benim en temel şaşmaz felsefemdir. Yani dünyaya bakışımdır. Bakışımında böyle olmasının tek bir nedeni Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bu ordunun kurucusu ve sonsuza kadar yaşayacak olan başkumandanı Gazi Mustafa Kemal'dir. Çünkü Gazi Mustafa Kemal bu Cumhuriyeti kurarken bu Cumhuriyet için üç stratejik öge seçmiştir ve Cumhuriyeti ve devleti bunun üzerine koymuştur. Bu önemlidir. Bir, çağdaş uygarlık seviyesini üzerine çıkmak. İki, yurttan barış dünyada barış. Üç, ne mutlu Türküm diyene. Şimdi ne mutlu Türküm diyene ifadesi aynı zamanda çok kültürlülüğün ifadesidir. Yani bu devletin asli hamurudur bu. Etnik kimliklerin öne çıkarılmadığı ama etnik kimliklerin kendi kimliklerini özgürce ifade edebilecekleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlığının asli unsur olduğu bir hamur. Gazi Mustafa Kemal'in ordusu bunun koruyucusu.

İşte bu nedenle zaman zaman TSK ile siyasi partinin temsilcisi olan hükümet arasında çatışma ortaya çıkıyor. Cumhurbaşkanı ordu arasında belki zaman zaman uzlaşmazlık söz konusu olabilir, ama çatışma olmaz. Çünkü ikise de devletin temsilcisi. Ama hükümet ile Cumhurbaşkanı arasında, hükümet ile ordu arasında uzlaşmazsızlık olabilir. Hatta ve hatta uzlaşmaz çelişkiler de olabilir. Bununda son derece doğal olduğunu düşünüyorum.

- ***Milli İstihbarat Teşkilatı'nı derin devlet bağlamında nereye koyuyorsunuz?***

Şimdi dünyadaki örneklerine baktığımız zaman ulusal istihbarat teşkilatlarının derin devletle her zaman bağlantısı vardır. Bu nedenle istihbarat teşkilatları eylemlerinde, operasyonlarında kendilerinin gün yüzüne çıkamayacakları, çıktıklarında sakıncalar doğuracağı bütün operasyonlarda taşeronlar kullanır.

Tüm operasyonlarda adına derin devlet dediğimiz bağlantı odaklarını kullanır. Bunlar illegal kurumlar, kuruluşlardır, çünkü onlar operasyonu yapar, ama istihbarat örgütü ortada görünmez. Yani MİT'in böyle olayları var mıdır dersiniz somut olarak bir şey söyleme şansım yok. MİT'in içinde değilim. MİT Müsteşarı da değilim. Ama dünyadaki örneklerine baktığınız zaman işte Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılanlar açıklanıyor. İşte MOSSAD'ın yaptıkları ortada. Bunlar açıklanıyor, ortaya çıkıyor. İşte Almanya'da Baider-Mainhoff çetesinin ortadan kaldırılması olayında olduğu gibi, İtalya'daki Kızıl Tugaylar meselesinde, Aldo Moro cinayetinde olduğu gibi pek çok eylem var. İşte en son Benazir Butto suikastında görüldüğü gibi bunlar oluyor.

- *Almanya'da Baider- Mainhoff çetesinin bir gecede çökertilmesi, İtalya'da Kızıl Tugaylar bitirilmesiyle Süper NATO bağlantısını nasıl yorumlayacağız?*

Soğuk Savaş döneminde ülkelerin hem istihbarat örgütlerini hem derin devletlerini yöneten, yönlendiren NATO'nun kendisi idi. Tıpkı Silahlı Kuvvetleri yönetimi yönlendirdiği gibi. İşte Süper NATO denilen Gladyo, olarak karşımıza çıkan kurum Soğuk Savaş döneminin kendi mantığı içerisinde Amerika Birleşik Devletlerinin koruma meşruiyetinin doğal mantığı olarak ortaya koyduğu devletlerin ve toplumlarında o dönem içinde söylüyorum içselleştirdiği bir olgudur. Kısaca adına Süper NATO denilen Gladyo, evet o dönem ortaya çıkmıştır. Gladyo'nun eylemleri İtalya'da yargı önünde didik didik edilmiş, sonuçları ortaya konmuş ve sonuçlarının ne denli dehşet verici olduğu ne denli tüyler ürpertici olduğu zaten mahkeme kayıtlarında bütün dünyaya yayınlanmıştır. Yalnızca İtalya'da değil öteki ülkelerde de söz konusudur. Ama Türkiye'ye sıra gelince Türkiye'de bu çok ortaya konulmuş bir mesele değil. Örneğin 6-7 Eylül 1955 olayları. İşte o zaman üstteğmen rütbesinde olduğunu ifade eden Sabri Yirmibeşoğlu'nun daha sonraki ifadesinde karşımıza çıkmıştır. 6-7 Eylül olaylarının nasıl organize edildiği ve 1977'deki 1 Mayıs olayları bellektedir. Ateş edilen yer, ateş eden kişiler, o sokakların kapatılması, kısacası her şey ortadadır. İşte bu Gladyo'nun neleri yapabildiğini, neleri yapamadığını, nelere gücünün hangi boyutlarda yettiğini ortaya koyuyor. Türkiye'de 1970'le 1980 yılları arasındaki cinayetlerde bunu görüyoruz. 13 Mart 1971'den sonra Dev-Genç kadrolarının yok edilmesinde yine Gladyo'yu ve bağlantılarını görüyoruz.

- *Dünyanın en iyi derin devleti sizce kimdir?*

Amerika Birleşik Devletleri.

- *Niçin?*

Çünkü CIA ve onunla bağlantılı operasyonlar ortada. En canlı örneklerden birisi kimdir? Salvador Allende'nin ördürülmesi. Bunu gibi yüzlerce örnek vardır. İsrail aynı şekilde. Almanya'da BND aynı şekilde. Yani kısacası derin devlet olması gereken bir kurumdur. Niye? Çünkü devletleri ayakta tutan onların istihbarat örgütleridir. Ve o istihbarat örgütlerinde ülkelerin en iyi yetişmiş insanları, en gözdeleri yer almalıdır. Ama bizim istihbarat örgütümüz MİT öyle bir hale getirildi ki –özellikle 12 Mart 1971'den sonra– MİT işkence yapan, insanların gözlerini oyan, onları sakat bırakan bir kurum gibi tanıtıldı.

- *Niçin böyle oldu?*

Şunu söylemek lazım: MİT'in geçmişine baktığınız zaman Teşkilat-ı Mahsusa'dan gelen, ta Birinci Dünya Savaşında bile otuz binin üzerinde ajan kullanmayı başarmış öyle bir gelenekten gelen bir kurum görürüz. Gazi Mustafa Kemal'e Kurtuluş Savaşını yaptıran köklü bir istihbarat örgütü. Bugün Türk toplumunda hiç kimse ben MİT'te çalışıyorum diyemez hale geldi. Bunu söyleyemiyor, utanıyor, korkuyor. Hâlbuki dünyanın başka ülkelerine gidin herkes göğsünü gere gere söylüyor, ben istihbarat örgütündeyim, diye. Bize çok uzak olan bir ülkeden söz edeyim: Avustralya. Gitsin görsünler bakalım Avustralya'da istihbarat örgütünün ne denli etkili, ne denli saygın olduğunu. Avustralya bir polis devleti. İsviçre bir polis devleti. Bakın ora-

larda durum ne? MIT öyle bir hale gelmiştir ki, ASALA terör örgütünün bitirilmesinde bile esas aktör olduğu bir türlü ortaya konulamamıştır.

• *11 Eylül bir derin devlet operasyonu mudur?*

Ben baştan beri meseleyi öyle görüyorum. 11 Eylül olmamış olsaydı Amerika, Afganistan ve Irak'a bu kadar kolay operasyon yapamayacaktı. ABD, 11 Eylül'e kadar örneğin Türkiye ve Çin'i yargılamak hep insan haklarından, adaletten, hukuktan sözediyordu. Ama 11 Eylül'den sonra Amerika, "Benim doktrinimin değişti. İnsan hakları birinci öncelik değil. Ulusal güvenlik birinci öncelik" dedi. Bir kere bunu değiştirdi.

Ayrıca oradaki uçaklar için çok şey söylendi. Uçaklardan birisinin tanker uçak olduğu ortaya kondu. Yani yolcu uçağı almadığı söylendi. Hadi bundan vazgeçtim, Pentagon'a bir uçak girmediği, Pentagon'a füze atıldığı NASA'nın kendi fotoğrafları ile ortaya kondu. Bütün o koca sekiz buçuk saniyede iki tane çelik bina çöktü, ama aynı şekilde Karakas'ta ve Madrit'te aynı yükseklikte yanan aynı çelik konstrüksiyonlarla yapılmış binalar çökmedi. O zaman Amerika Birleşik Devletleri'ndeki binaların kontrollü patlama ile çökertilmiş olduğu ortaya kondu. Bunları ortaya koyanlar kimler? Amerika Birleşik Devletlerinin kendi kaynakları. Sonra kim koydu? Almanya kaynakları, Fransa kaynakları... Bütün o çelik bina eridi, ama Muhammed Atta'nın pasaportu zedelenmeden ortada duruyor. Böyle şey olabilir mi hiç? Ayrıca yolcu listelerini hiçbir zaman hiç kimse göremez.

- *Eski İtalya Cumhurbaşkanı Francesco Gossiga, "11 Eylül Amerika ve İsrail'in ortak operasyonudur" dedi. Herhangi biri söylese belki dikkate alınmaz, ama söyleyen kişi eski İtalya Cumhurbaşkanı.*

Kesinlikle. Ben iki buçuk üç saat müzede yayın yaptım. Bir tek Haşmet Babaoğlu dedi ki: "Yahu öbür televizyonlar niye görmüyor bu yayını". Kimse pek görmüyor, çünkü bizde tuhaf bir şey var. Bizde millet bir komplo teorisi lafı ortaya atıyor, dudak kıvrıp geçiyor. Komplo teorisinin ne olduğunu bilmezler, ama kalkar aleyhinde konuşurlar.

- *Nedir komplo teorisi?*

Komplo ortada olmadığı sürece komplo teorisi yazamazsın. Ortada bir komplo var. 11 Eylül bir komlodur. Hem Amerikan halkına karşı hem de dünyaya karşı kurulmuş bir komlodur. Onun için 11 Eylül meselesini ben bir derin devlet işi olarak görüyör ve değerlendiriyörüm. Ayrıca yalnızca Dünya Ticaret Örgütü'nün iki binası çökmedi. Orada 77 katlı CIA binası da çöktü. Kimse bunun üzerinde durmuyor. O bina nasıl çöktü ve neden çöktü? Bu soruyu sorsunlar bakalım.

- *Peki bu projeye (11 Eylül'e) İsrail'i dahil ediyor musunuz?*

İsrail'i ben hiç önemsemiyörüm, hiç abartmıyörüm. İsrail benim için o kadar önemli değil. Gerçekten önemsemiyörüm.

- *MOSSAD'ın hesabı görülmemiş hiçbir iş bırakmamasına ne diyacaksınız? Yani bir Yahudi öldürüldüğü za-*

man ya da Yahudi sermayesi zarar gördüğünde MOS-SAD bunun için mutlak aliyor.

Zorunlu olarak alıyor ve bence de kendileri açısından doğru olan bir iş yapıyorlar.

• **Niçin?**

Çünkü İsrail orada Arap, Müslüman dünyası içerisinde yaratılmış yapay bir devlet. Şiddeti devlet stratejisi olarak belirlemiş bir devlettir. Tekrar altını çizerek söylüyorum, şiddeti ve terörü devlet stratejisi olarak belirlemiş bir devlettir. O nedenle ayakta kalabilmesi için kendisine ve vatandaşlarına karşı yapılmış olan en ufak bir eylem anında reaksiyon göstermek zorundadır. Newton'un tepkiyle ilgili üç numaralı yasasını uygulamak zorundadır. Türkiye'nin de Kuzey Irak'taki unsurlara karşı aynı şeyi yapması gerekirdi. Bakın sonuç nerelere kadar tırmandı. Amerika Birleşik Devletleri daha farklı mı bir iş yapıyor? Bakın Amerika Birleşik Devletleri dünyanın neresinde olursa olsun pasaportuna bir zarar geldiği zaman savaş uçakları ile canını okuyor oranın. Bayrağı yırtıldığı zaman kimseyi bağışlamıyor. Bakınız herkese şunu hatırlatayım: 68 olaylarında Amerika büyükelçisi Robert W. Komer'in arabasının yakan Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencilerinin bir kısmı dağlarda öldürüldü, bir kısmı idam edildi. Bir tanesi sağ bırakılmadı. Burada Amerikan 6. filosuna karşı eylem yapan Dev- Genç üyelerinin tamamı öldürüldü.

Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Çetin Emeç gibi önemli aydınlar hunharca öldürüldüler. Bu aydınlar öldü-

rüldüğünde medyanın bir kısmı işi hemen İran'a havale etti. Ya da İslamcılar yaptı denildi, ama pek öyle olmadığı aşikâr.

Ben cinayetlerin hiçbirisinin arkasında İran olduğunu düşünmüyorum. Aradan bu kadar yıl geçti, yine düşünmüyorum.

• *Ne düşünüyorsunuz?*

Ben bu cinayetlerin hepsinin süper NATO dediğiniz Glad-yo kaynaklı cinayetler olduğunu düşünüyorum. Bu cinayetler ile arzu edilen şey burada bir iç çatışma çıkartmaktı. Ve bir hedef gösterilmesi gerekiyordu. O hedef de İran'dı. Şayet bu cinayetleri İran yapmış olsaydı MIT bunlara karşılık verildi.

• *1996 meydana gelen bir Susurluk kazası var. Orada da bazı isimler ortaya çıktı. Siz Susurluk sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz? Ve Tansu Çiller'in PKK'yı bitirme konusundaki stratejisini nasıl yorumluyorsunuz?*

Tansu Çiller'in bir başbakan olarak PKK'yı bitirme stratejisini doğru buluyorum. PKK'nın bitirilmesi gerekiyordu. Ama stratejiniz yanlışsa taktik doğrular ile zafer kazanamazsınız. Bunu bizim birinci sınıf öğrencilerimiz daha ilk derste öğrenirler. Ayrıca biz şunu söyleriz: Doğrular yanlış kişiler tarafından ifade edilirse doğru, doğru olmaktan çıkar. Buradaki operasyonlarda da yanlış kişiler kullanılmış. Demin söylediğim gibi Türkiye'de derin devletin olmayışı derin çeteleşmenin ortaya çıkmasına neden oluyor. Susurluk'ta bunu gördük. Çeteleşmenin uzantılarını gördük. Hiç kuşkusuz ki şunu söyleyemeyiz: "Efendim, bu insanlar yurtsever değil. Bu insanlar yalnızca para

için görev kabul etmişlerdir.” Hayır, böyle bir şey söyleyemeyiz. İnsanın vicdanı sızlar. Hele ölmüş insanlar için bunları söyleyemeyiz. Ama şunu söyleyebiliriz: Seçilen insanların yetenekleri, nitelikleri bu türlü operasyonlara uygun değil.

• ***Abdullah Çatlı’yı nasıl yorumluyorsunuz?***

Çatlı ve diğerleri konusunda benim yorumum şu. O konuda adı geçen herkes gereksiz yere abartıldı. Tekrar altını çizerek söylüyorum, ASALA’yı bitiren kurum Milli İstihbarat Teşkilatı’dır. Ama bunu tabii söyleyebilecek durumda değildir. Bu nedenden dolayı, yani MİT’i korumak için birtakım insanların adları ortaya çıkartılmıştır.

• ***O dönem öldürülen bazı isimler var. Mesela Behçet Cantürk, Musa Anter, Savaş Buldan vb. Gerçi Musa Anter’in öldürülmesini kimse izah edemedi.***

Musa Anter Kürt kökenli bir Ortodoks’tu. Varlığı, misyonu farklı biri. Neden öldürüldü sorusunun yanıtını bence Kürt kökenli çeteleşmelerde aramak gerekiyor. Ötekilerine gelince... Bize söylenen neydi? Bunların PKK’nın finansörü olduğu şeklindeydi. Eğer gerçekten PKK’nın finansörü iseler, o zaman devlet o finansörlerin varlığını dağıtacak.

Kanaat bu insanların PKK’nın finansörü olduğu yönündeydi. Ha dünyanın hiçbir yerinde devlet bunu bağışlamaz. Ama şu söylenebilir: Devlet vatandaşların yaşamını kolaylaştırmak için kurulmuş olan aygıtın adıdır. Devlet hukuka başvurur. Bunların suçlarını yasa önünde mahkemelerde kanıtlayabilir ve bunların

cezalarını oralarda verdirtebilirdi. Devlet bunlara muktedirdir denebilir. Ama şu unutulmasın ki devletler de aciz kalabilir.

- *Gayet iyi biliyoruz ki büyük güçler, devletler adam öldürür ya da öldürtür. Ama bunu gizlemeyi iyi bilirler.*

Gayet tabii ki. Bizde derin devlet olmuş olsa bunları tartışmayız. Bizde derin devlet olmadığı için bu eylemler planlayıcıları tarafından ellerine, yüzlerine bulaştırılıyor. Söylüyorum çeteleşme var. Çeteleşme de ortaya çıkınca da hukuk dışılık baş gösteriyor.

- *Sayın Recep Tayyip Erdoğan bugün ülkemizin başbakanı. Ama 28 Şubat olmasaydı Recep Tayyip Erdoğan'ın önünün açılması imkânsızdı. Ondan da geçtim, Deniz Baykal o anayasa değişikliğine razı olmasa siyasette gene yoktu. Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önünün açılmasını bir derin devlet operasyonu olarak izah edebilir miyiz?*

Ben şöyle bir şey düşünüyorum: Bir kere hem AKP iktidarının varlığının nedeni hem Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığa geliş süreci Genişletilmiş Ortadoğu Projesi ile ilintilidir. Ayrıca Amerika Birleşik Devletleri'nin ılımlı İslam projesi ile ilintili olduğunu düşünüyorum. Benim temel düşüncem bu. Milletten geri dönüp Deniz Baykal'a şu soruyu sorması lazım: Neden önünü açtın? Bugün en çok o şikâyet ediyor çünkü.

- *Cumhurbaşkanlığı konusunda Sayın Başbakanla anlaşlıkları doğru olabilir mi?*

O konuda bilgim olsa net konuşacağım. Ama ben daha önce şöyle bir şey söylemiştim: Recep Tayyip Erdoğan'ı Cumhurbaşkanı yapmak ona karşı kurulmuş bir komplodur.

- ***Peki 28 Şubat?***

28 Şubat yalnızca 28 Şubat değildir. Askeri müdahalelerin tamamı siyasal İslamcıları güçlendirmiştir ve son tahlilde de iktidara taşımıştır.

- ***27 Nisan muhtırası olmasa?***

Askerler bunu bilerek mi yapıyor? Hayır değil. Onların amaçları ile sonuç örtüşmüyor. Çünkü onların amaçlarının yönlendirildiği yer Pentagon ve Beyaz Saray oluyor son tahlilde. 12 Eylül'ün ünlü cümlesi ortadadır. "Bizim çocuklar başardı." Ondan sonraki süreçler de öyle. Ha şunu da söyleyeyim: Bu küreselleşmenin bir sonucu. Türkiye bir batıya entegre olmaya çalışan bir devlet. O nedenle ABD'nin operasyonlarından kendisini kurtaramıyor diyebiliriz. Avrupa-ABD arasındaki çatışmada Türkiye çok önemli bir aktör. O nedenle buradaki senaryoların hepsinde bir pay almak zorunda kalıyor diyerek meseleyi yumuşatabiliriz. Ama bunun doğru olmadığını da hepimiz biliyoruz.

- ***Demek ki başka ülkelerin istihbarat servisleri ülkemizde devamlı cirit atıyor.***

Kesinlikle öyle. Bunu söyleyebilmek için bir tek akıl sağlığımızın yerinde olması yeterli. Çünkü Güneydoğu Anadolu'ya gittiğimiz zaman orada cirit atan yabancı istihbarat mensupları ortada. Bunlar kim, diyorsunuz. O bölgede görev yapan bütün

DERİN DEVLET

gazeteciler bunu biliyor. Bunu ordu mensuplarına, MİT mensuplarına, emniyet mensuplarına sormaya gerek yok. Gazetelerde zaman zaman yazı çıkmadı mı, “Şu anda beş bin yabancı istihbarat mensubu var buralarda” diye. Öyle büyük rakamlarla ifade edildi. Sadettin Tantan açık açık ifade etti. Nüfus ticareti ifadesini kim kullandı. Eşref Bitlis cinayeti nedir?

ORGENERAL EŞREF BİTLİS CİNAYETİ*

16 Eylül 2002 Pazartesi tarihli Sabah gazetesinde yayınlanan röportaja göre Amerikan jetleri, Orgeneral Eşref Bitlis'in helikopterini düşürecekti.

Askeri uçak Orgeneral Eşref Bitlis ve beraberindeki dört subayı Ankara'dan Diyarbakır'a götürürken düştü. İlk anda yapılan resmi açıklama, uçağın buzlanma nedeniyle düştüğü idi. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Savcılığı, "Kovuşturmaya gerek yoktur," diyerek kısa sürede dosyayı kapattı.

Ancak dosyanın kapanmasına gönlü razı olmayanlar da vardı. Çünkü Orgeneral Bitlis, Kürt sorununa çok fazla kafa yormuş, olayı her yönüyle analiz etmiş ve strateji uygulanacak sonuca varmıştı. İşte burada bazı güçler devreye girdi ve olanlar oldu. "Bazı güçlerin" karşısındaki grupta yer alan "güçsüzlere" göre olay kesinlikle sabotajdı.

Uçak firması Beechcraft Corporation müfettişleri ile Türk askeri yetkililerinin incelemesi, buzlanma olmadığını, uçağın bazı parçalarının tahrip edildiğini ortaya koydu. Ama bu, ciddiye

* Bu bölüm Erol Mütercimler'in Kompro Teorileri-Aynanın Ardında Kalan Gerçekler kitabından, yazarın özel izni alınarak kullanılmıştır. (Alfa Kitap, Ocak, 2006)

alınmadı. Kazadan hemen sonra askerlerden oluşan heyetin tuttuğu raporda, uçağın motor ve pervanesindeki buzlanma için, "muhtemelen" deniyordu. Uçak firması, mahkemeye verdiği bilirkişi raporunda, uçağın arızadan dolayı düşmediğini açıkladı.

Uçağın bulunduğu bölgedeki nöbetçi asker, kazadan bir gün önce, hiç tanımadığı bir kişinin, parola vererek bölgeye girdiğini bildirdi. Bu meçhul kişi hiç araştırılmadı.

Kara Havacılık Okulu Anket Heyeti, kaza nedeni için, "yüzde 40 pilotaj, yüzde 60 aşırı buzlanma" dedi. Müşterek kanaat raporunu düzenleyen heyet ise, tam aksi görüş bildirdi. Askeri Savcılık, uçuştan üç saat önceki hava raporunu temel alarak "buzlanma" sonucuna vardı. Ancak uçuş saatindeki hava raporu karın erimeye başladığını gösteriyordu. RP Lideri Necmettin Erbakan, 1993 Aralık ayında, uçağı Çekiç Güç'ün düşürdüğünü iddia etti.

Uçağın düşmesine ilişkin İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi tarafından hazırlanan raporda, uçağın buzlanma nedeniyle düşmediği iddia edildi. Faili meçhul cinayetler konusunu araştıran CHP heyeti üyesi Mahmut Işık, Bitlis'i Kahraman Bilgiç'in öldürdüğünü öne sürdü.

Uçağın pilotlarından Yüzbaşı Tuğrul Sezginler'in ablası Saime Sezginler, dosyanın sümenaltı edilmek istendiğini ileri sürdü. Abla Sezginler'e göre, davaya bakan Yargıç Üzeyir Termeli bazı tanıkların yanında "karanlık güçlerin baskısı altında kaldığını" itiraf etmişti. Bu nedenle yargıcın reddi talep edildi.

Kaza Özeti

17 Şubat 1993'te yerel saatle 12.30 civarında Türk Kara Kuvvetleri'nin KK 10011 no'lu Beechraft B-200 S/M BB 1412, aletli meteorolojik ve buzlu uçuş şartlarında, Türkiye, Ankara Esen-boğa Havaalanı için aletli iniş sistemi lokalizörünü bulmak için manevra yaparken düştü. Uçuş mürettebatı kaza öncesi motor titreşimleri bildirdi. İki mürettebat ve üç yolcu öldü. Uçak parçalandı. Türk Kara Kuvvetleri için düzenlenen resmi raporda olay böyle özetlenmişti.

Olayın mahkeme safhasında İTÜ'den üç kişilik bilirkişi heyeti (Prof. A. Nuri Yüksel, Prof. Oğuz Borat, Doç. Dr. Zahit Mecitoğlu) tayin edilmiştir. Bu heyetin hazırladığı raporun yedinci sayfasındaki sonuç bölümünde şu görüşlere yer verilmiştir:

1. Motor arızası ve sonuç olarak uçağın düşmesinde buzlanmanın etkili olduğunu gösteren yeterli ve tatminkâr delil yoktur.
2. Motor arızası ve düşme olayında pilotaj ve bakım hata ve kusuru bulunduğu dair deliller mevcut değildir. Dolayısıyla davacılar murisi 2. Pilot Tuğrul Sezginler ile Kaptan Pilot Yaşar Erian'ın kusurları yoktur.
3. Uçağın düşmesine yol açan motor arızasında davalı firmanın dizayn ve yapım hatası bulunduğu dair delil mevcut değildir.
4. Kaza günü öncesindeki gece, hangar civarındaki - bir nöbetçi tarafından bildirilen- kimliği bilinmeyen kişi ile yukarıda isimleri zikredilen motor iç aksa-
mının enkaz mahallinde bulunamaması ve sağlam

ve mukavim olan motor zarfının parçalanmamış ve hatta fazla deforme olmamış görüntüsü karşısında sabotaj ihtimali gözden ırak tutulmamalıdır.

Evet, bilirkişi raporu kazadan çok, sabotaj olasılığını işaret ediyordu ama askeri makamlar bunu hiç dikkate almadılar. Acaba neden? Korunması gereken kimseler mi vardı? Yoksa bazılarının iddia ettiği gibi bu olay, ABD'nin planladığı bir sabotaj mıydı?

Sabotaj tanığı nöbetçi askerin ifadesi çok dikkat çekicidir.

K.K.K. As. Savcılık hazırlık dosyasında dizi 70'te ifadesi bulunan olay tanığı Tahir Metin'in askeri savcıya verdiği 18.02.1993 tarihli ifadesinde; "16 Şubat günü saat 19.00-21.00 arasında 5 no'lu kulübe nöbetçisi idim. Saat 19.30 civarında dahili kışlık kıyafetli, pilot bereli, astsubay olduğunu tahmin ettiğim resmi bir şahıs havacılık okuluna doğru geçiyordu. Dur ihtar ettim. Durdu, parolayı ve işaretini sordum, bildi. Parolayı bildiği için ve üniformalı olduğu için içimde şüphe uyanmadı. Ben dört aydır bu birlikte görevliyim, sık sık aynı yerde nöbet tutuyorum. Daha önce nöbet yerimizden yürüyerek geçen birini görmedim... Şahsın kolunda nöbetçi koluğu yoktu," denilmektedir. Askeri savcılık hazırlık dosyasında, bu önemli tanık beyanı doğrultusunda bir soruşturma veya araştırma olmadığını görüyoruz. Bu ifade alınmış ve öylece kalmış.

Amerikan Jetleri, Bitlis'in Helikopterini Düşürecekti

Ankara'da uçağının düşmesi sonucu şehit olan, ancak bunun kaza mı yoksa sabotaj mı olduğu hâlâ tartışılan Jandarma

Genel Komutanı Eşref Bitlis'in en yakın çalışma arkadaşı emekli Orgeneral Necati Özgen, *Sabah*'a bir dönemin perde arkasına ışık tutacak önemli açıklamalarda bulundu. PKK terörünün en yoğun yaşandığı dönemde güneydoğuda Jandarma Asayiş Komutanı olarak görev yapan Özgen; Amerikan savaş uçaklarının, gizli bir görüşme için Kuzey Irak'a giden dönemin Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in bulunduğu Sikorsky helikopteri iki kez düşürmeye teşebbüs ettiklerini açıkladı.

16 Eylül 2002 Pazartesi tarihli *Sabah* gazetesinde yayınlanan, Orgeneral Necati Özgen'le yapılan röportaja göre Amerikan jetleri, Bitlis'in helikopterini düşürecekti.

"1992'de Orgeneral Eşref Bitlis'le birlikte Barzani'nin karargâhına gidiyorduk. Zaho'yu geçtik... Birdenbire 1.500 metre yüksekte iki Amerikan F 15'i belirdi. Biri aşağıdan, diğeri de yukarıdan helikopterimizi yalayarak geçti. Motorlarımız durmak üzereydi ki aynı sahne ikinci kez yaşandı.

Kuzey Irak'ta 1992 yılında gerçekleştirilen ve "Kazıma Operasyonu" adı verilen harekâtı Eşref Bitlis komutasında yöneten Özgen, iki aylık sürede 1.500'ü Zeli kampında olmak üzere toplam 4 bin 500 PKK'lı teröristin öldürüldüğünü de sözlerine ekledi. Özgen bu harekât sonrasında bölgenin kontrolü için yapılan planlar kapsamında Eşref Bitlis ile birlikte Kürt liderlerle görüşmek üzere Selahattin kentine gittiklerini söyledi. Özgen, şehit komutanını anarken gözleri doluyordu, geçmişte yaşadıkları olayları hatırladıkça da sinirlerine hâkim olamıyordu. İşte Özgen'in anlattıkları...

"91-93 dönemi terörün en yoğun olduğu yıllardı. Hemen hemen 10 vilayet OHAL Valiliği'ne bağlıydı. Ve bu 10 vilayetin asayışı benim sorumluluğum altındaydı. Özellikle Körfez Kri-

zi bölgeyi çok etkiledi; çok yoğun peşmerge akını oldu. Diyarbakır Silopi’de büyük kamplar kuruldu. PKK da silah, cephane ve malzeme bakımından bu durumdan çok istifade etti. Kuzey Irak’ta çok yoğun PKK faaliyeti vardı ve bütün kamplar neredeyse dolmuştu. Bu nedenle 1992’de Kuzey Irak’a büyük bir harekât yaptık. Altan Talabani ve Barzani, kuzeyden güvenlik kuvvetlerimiz olmak üzere... Operasyon 5 Ekim’de başladı, Kasım sonunda bitti. İki ayda Kuzey Irak’ı teröristlerden temizledik. 92’de yapılan bu operasyonun bir özelliği vardı. PKK kaçmıyordu. Bu nedenle orada çok büyük bir çatışma yaşandı. Ve karşı taraftan toplam 4 bin 500 kişi öldürüldü. Sıra bölgenin kontrolüne gelmişti. Bunun için bir plan yapıldı. Bu planı Barzani ve Talabani’ye anlatmak üzere rahmetli Orgeneral Eşref Bitlis ile benim Barzani’nin karargâhı olan Selahattin kentine gitmemiz gerekiyordu. 17 Aralık 1992’de Şırnak’tan bir Sikorsky helikopteriyle hareket ettik. Beraberimizde küçük bir karargâhımız da vardı. Hatta Orgeneral Eşref Bitlis bir ara bana dönerek, *“Irak’a giden ilk Türk generalleriyiz,”* demişti. Ben de, *“Vatan için komutanım,”* karşılığını vermiştim.

Orgeneral Necati Özgen anlatmaya devam ediyor: “Yerden 1.500 metre falan yüksekte uçuyorduk. Zaho’yu geçtikten sonra birden iki tane Amerikan F 15’i, biri alttan yukarı, diğeri yukardan aşağı doğru neredeyse helikopterimizi yalayarak geçti. Kaptan pilot Jandarma Yarbay Öner Yaktuğ’a ne olduğunu sordüğümüzde, ‘Komutanım, jetlerin egzoz gazı helikopterin motorlarını dolduruyor. Bu yüzden motorlar oksijensiz kalıyor ve güç kaybediyoruz. Neredeyse durma noktasına geldik,’ dedi. Epeyce alçaldık. Neredeyse yalama uçuşu halinde uçmaya başladık. Bu arada durumu Beytülşebap yukarılarında hava trafik kontrol

görevi yapan Awacs'a bildirdik. Hezil'i biraz geçtik. Selahattin kentine yaklaşmaya 20-25 dakika kala, aynı uçaklar aynı şekilde bir daha alttan ve üstten dalmaya başladılar."

Eşref Bitlis'in ölümü hâlâ sızılarla dolu... 1990 yılında Jandarma Genel Komutanlığı'na atanan Eşref Bitlis'in, bölgedeki Çekiç Güç'ün faaliyetleriyle ilgili bir rapor hazırladığı, bu raporda ABD'nin faaliyetlerinin Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti oluşmasına neden olacağı tespitini yaptığı ileri sürüldü. Bu nedenle Bitlis'in ABD Büyükelçiliği tarafından hükümete şikâyet edildiği iddia edildi. Bitlis, 17 Ocak 1993'te Ankara'da uçağının düşmesi sonucu şehit oldu.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş tarafından uçağın buzlanma nedeniyle düştüğü açıklandıysa da Bitlis'in oğlu işin peşini bırakmayarak sabotaj iddiasıyla olayla ilgili dava açtı.

Necati Özgen açıklık bekleyen soruları şöyle yanıtlıyor:

*** Havada yaşadığımız "gözdağı" olayı olağan mıydı?**

Hayır, hayır. Zaten Kuzey Irak'ta havayla ilgili böyle bir hareket yapılacağı zaman bunu önce Diyarbakır'daki Hava Harekât Merkezi'ne bildiriyoruz.

*** Başkalarının hareketleri de size mi bildiriliyor?**

Evet, bütün hava hareketleri bize bildiriliyor.

*** Bu uçakların hareketlerinin daha önceden size bildirilmiş olması mı gerekiyordu?**

Evet, bu yüzden garibime gitti birden.

*** Jetlerin orada olacağı size bildirilmiş miydi?**

Hayır, hayır bildirilmedi.

*** Bu olayla ilgili sonradan bir şey yapıldı mı?**

Sonradan Diyarbakır'a gidildiğinde çok büyük tepki verildi. Derhal gereği yapıldı. Ama ne talihsizliktir ki 1994 yılında içinde subay, astsubaylarımızın bulunduğu yine bir Sikorsky helikopteri, o bölgede düşürüldü. Bunun bir kaza olduğu söylendi. Ama bu konuda detaylı bilgiye sahip değilim.

*** Sonradan Amerikalıların Orgeneral Bitlis'in bölgeyle ilgili hazırladığı raporu beğenmediği ve Bitlis Paşa'nın uçağının suikast sonucu düştüğü vurgulandı. Bu olay da bununla bağlantılı mı?**

Şimdi düşünün ki hiç haberleri olmasa bile, orada bir Sikorsky helikopteri var. Kime ait, kimin var Sikorsky helikopteri? Barzani'nin yok, Talabani'nin yok...

Paşaya bir gözdağı mı söz konusuydu?

Bitlis Paşa'ya bir gözdağı değil de "Biz buradayız işte, buranın sorumluluğu bize ait" gibi bir imaj vermek istediler. Eşref Paşam'ın kazasıyla ilgili olarak şunu söyleyebilirim: Ben o zaman Diyarbakır'da olduğum için oradaki durumu net olarak bilmiyorum ama o zamanki Genelkurmay Başkanımız Sayın Doğan Güreş bunun bir kaza olduğunu televizyonda açıkladılar.

DERİN DEVLET, AKIL DEVLET

Mahir Kaynak

Söyleşi: Cem Küçük

- *Derin devlet var mıdır? Bu kavramı literatüre sokan ilk kişi siz misiniz?*

1995 yılında Sayın Nabi Avcı ile yaptığımız bir televizyon programında derin devleti tartıştık. Bu tartışma kısa bir süre sonra Yeni Şafak gazetesinde yayınlandı. Bu tartışmada derin devletin ülkenin geleceğini planlayan ve bunu gerçekleştirmek için politikalar üreten bir akıl olarak tanımladım ve şöyle söyledim: "Türkiye'de derin devlet olmadığı için bugünkü sorunlarını çözemiyor. Böyle bir yapı olsa Türkiye meselelerini daha kolay halleder. Oysa dünyada büyük güçleri temsil eden devletlerin hepsinin içerisinde, görünen yöneticilerin arka planında bir derin devlet vardır." Buna da en iyi örnek, o günlerde tarihe gömülmüş olan Sovyetler Birliği'nin dağılmasında rol oynayan aktörlerdi.

- *Katıldığımız programlarda Sovyetler Birliği'nin rejiminin değişmesini en büyük derin devlet operasyonu olarak yorumluyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız?*

Şimdi şöyle düşünün: “Dışarıdan herhangi bir müdahale ve bir darbe söz konusu yokken, halkın bu konuda bir istediği de yokken, Sovyetler Birliği’ndeki rejim nasıl değişti?” Üstelik bu rejimin değişmesi son derece zordu. Çünkü bütün ülkeye yayılmış bir Komünist Partisi vardı ve tüm ülkede bu partinin dediği oluyordu. Bir de Sovyetler Kızıl Ordu’yla nam salmıştı. “Böylesine güçlü bir rejimi yıkan kimdi ve niçin yıktı?” sorusunu sordum.

- ***Ne cevap buldunuz?***

Sovyetler Birliği dünya üzerindeki dengede giderek daralan bir konuma gelmekteydi. Bunun sebebi, diğer ülkelere hakim olan yönetici güçlerin komünizmden korkmalarıydı. Çünkü komünizm, var olan sosyal yapıyı ve egemen güçleri hedef almaktaydı. Onun için herkes ABD’nin etrafında toplanmaktaydı. ABD’nin etrafında toplanmalarının bir diğer sebebi de Kızıl Ordu korkusuydu. Rusya bu iki korkuyu ortadan kaldırdı. Önce komünist rejimi ve Komünist Partisi’ni ortadan kaldırdı. Sonra dünyayı yöneten güçlere şu mesajı verdi: Artık sizin düşmanınız ortadan kalkmıştır. Hesaplarınızı bu tehdide göre yapmayın. Kimse sizi tehdit etmemektedir.”

- ***Tabii bu arada Ruslar ellerindeki bazı silah, füze vb imha etti.***

Öyle yaptı, çünkü bu füzeler Avrupa’ya ve çevre ülkelere yöneldi. Rusya, “Artık bir tehdit yok” mesajını veriyordu. Böylece ABD etrafında toplanan karşı gücü dağıtmak istiyordu. Bunu başardı da. Bazıları diyor ki: “SSCB, Doğu Avrupa’yı kaybetti.”

Ben de diyorum ki: "ABD de Batı Avrupa'yı kaybetti." Hangisinin kaybı büyük?

Tüm bu olup bitenler halkın tercihi değildir. Toplumun içinde tartışmaya bile açılmadı. Bu planları yapan, ortaya vizyon ve geleceği belirleyen Rusya'daki derin devlettir.

• ***Her devletin bir derin devleti olmalı mı?***

Hayır. Bir devletin, dünya üzerinde bir misyonu olur önce. Misyonu olmayan bir devletin, Çek Cumhuriyeti veya Macaristan'ın derin devletinin olup olmaması bir şey ifade etmez. Ama Türkiye dünya üzerinde misyonu olan bir ülkedir. Bulunduğu coğrafya, temsil ettiği zihniyet ve dünya şartları nedeniyle; dünya barışı ve yeni dengelerin oluşumunda çok güçlü katkıları olan bir ülkedir. Türkiye'siz bir Ortadoğu tasavvur edemezsiniz. Ortadoğu'suz bir dünya altüst olur. Çünkü bir çarkın dönmesi için gereken enerji bu bölgeden elde ediliyor. Dolayısıyla da bu bölge sürekli risk odağındadır. Bu riskleri yönetebilecek tek ülke de Türkiye'dir.

• ***Derin devletin nasıl bir formatta olmalıdır?***

Herhangi bir ülkedeki derin devlet, diğerlerine benzemez, çünkü derin devletin oluşması tarihi bir sürecin içerisinde geçer. Bir ülkenin tarihi geçmişi ve özel yapısı, oradaki derin devletin niteliğini belirler. ABD'yi kuran, özel teşebbüstür. Onu için derin devlet dediğimiz şey, özel teşebbüs içerisinde yuvalamıştır.

Sovyetler Birliği'nde ise derin devlet yapılanması, gizli servis içerisinde. Türkiye'de eğer kurulursa her iki devletinki-

ne de benzemeyecek ve ordu etrafında kurulacaktır. Çünkü Türkiye’de siyasal açıdan deneyimli olan, siyasal kararları veren güç, esas itibariyle ordudur. Ordu Cumhuriyet’in de kurucusudur. Türkiye’de istihbarat servisi böyle bir fonksiyona ve yapıya sahip değildir; onun için derin devlet rolünü oynayamaz. Olursa, ordunun etrafında olur.

- ***Derin devletin en temel özelliği nedir?***

Bağımsız olmasıdır. Amerika’da, İngiltere’de derin devlet bağımsızdır.

- ***Siyasi iktidara bağlı mıdır?***

Hayır, bağlı değildir. Siyasi iktidar onların verdiği kararların uygulayıcısıdır. Şöyle söyleyebiliriz: Önce, ülkenin geleceğe yönelik politikaları belirlenir. Sonra, siyasi yapıya buna uygun bir görünüm verilir. Herkesin zannettiği gibi iktidara gelenler politikayı oluşturmazlar. Oluşan politikaya göre iktidarlar yönetime getirilir.

- ***Yakın zamanlarda yaptığınız açıklamalarda derin devlet kavramının içinin boşaltıldığını ve bunun yerine akıl devlet kavramını kullanacağınızı söylediniz. Buna niye ihtiyaç duyduunuz? Neticede derin devlet kavramını da ilk kullanan sizsiniz.***

Benim kesinlikle karşı olduğum, devlete rağmen faaliyet gösteren yeraltı örgütlerine derin devlet adı verildi. Yeni tanımlama o kadar yerleşti ki, benim başlangıçta yaptığım tanımlama unutuldu. Asıl önemlisi derin devletin konumu ters yüz edildi.

Ben onu üstün bir akıl, ülkenin en etkili gücü olarak tanımlarken birden bire büyük güçlerin kullandığı, derin devletlerin maşası olan örgütler derin devlet olarak anılmaya başlandı. Bu algılamayı değiştirmenin mümkün olmadığını görüyorum ve derin devlet olarak tanımladığım akla bundan sonra "Akil Devlet" adını veriyorum.

Akil devletin rolü bugün algılanandan tamamen farklıdır, hatta ona karşıdır. Hiçbir faaliyeti meşruiyet dışına taşmaz. Çünkü bir davranışın meşruiyetinin sınırlarını çizen odur.

• ***Böyle bir gücün var olmasının ilk şartı nedir?***

Devletin tekligidir. Eğer devlet içindeki güç odakları birbiriyle çatışma halindeyse akıl devletten söz edilemez.

Ayrıca şunu da ekleyeyim: Genel kabulün dışında şeyler söylediğimin farkındayım. Herkes siyasetin rakipler arasında yürütülen bir faaliyet olduğuna inanır ve bu rekabetin düşmanlığa dönüşmesi mümkündür ve sık rastlanan bir durumdur. Ben bunun tam tersini söylüyorum ve bir ülkenin tek bir güç tarafından yönetildiğini ya da böyle olması gerektiğini söylüyorum. Daha önemlisi bürokratik güçlerin yönetimde bir hizip değil bir bütünün parçası gibi davranması gerektiğini düşünüyorum.

Bu yaklaşım düşünce farklılıklarını, değişik düşünce ve çözümleri ret ve inkâr etmez. Tüm tartışmalar akıl devletin içinde yapılır ve ortak bir proje hayata geçirilir. Siyasi akımlar birbirinin hasmı ya da rakibi değil yedeği konumundadır. Birinin rolü, dünya şartlarının gereği ve sonucu olarak, faydasız hale gelirse yedekteki güç onun yerini alır ve giden yanlışı gelen doğruları

temsil eder. Oysa her ikisi de belli dönemlerde gereklidir ve giden, zamanın eskittiğini sırtına alıp tarihe taşır.

Böyle bir yapı içinde kimse ülkeyi yönetenlere şüpheyle bakmaz. Çünkü şüphe edilebilecek bir kişinin ülkeyi yönetmesine izin verilmez ve sürekli olarak ülkeyi yönetenlere en ağır ithamların yapıldığı bir ülke olmak konumundan çıkarılır.

Sözlerim ne demokrasi karşıtlığı ne de halkı küçümsemek olarak algılanmamalıdır. Hasta olan doktora gider, fizik problemini bir fizikçiye çözdürürüz, devlet yönetimini de bu işi bilenlere bırakır ama kendi tercihlerimizi ve taleplerimizi seçimlerde ifade ederiz. Yani halka mal edilemeyen hiçbir düşünce hayata geçemez. Halk belirleyen değil denetleyen konumundadır.

İleri sürdüğüm kavramın adını değiştiriyor ve akil devlet diyorum. Bugün derin devlet olarak tanımlananlara da tasfiyesi gereken oluşumlar olarak bakıyorum.

- *Peki hocam, son zamanlarda medyada en geniş yer bulan haberlerden biri Ergenekon soruşturması. Hakkında birçok iddia var. Olay mahkemeye intikal ettiği için fazla ayrıntıya giremiyorum. Sizin yorumunuz nedir? Bu olay sizin yeni tabirinizle “akil devlet” kapsamına girer mi?*

Ergenekon soruşturmasında, Ankara’da kapalı otoparka bırakılan patlayıcı yüklü araç eyleminin bu örgüt tarafından yapıldığı söyleniyor. Toplumu yönlendirmek amacıyla yapılan eylemlerin başarısının temelinde adres konusundaki yanlışlıklar vardır. Bir örgüt, karşı olduğu örgütün suçlanmasını sağlayacak eylemler yapar, zaten bunu kabule hazır olan kamuoyu hemen

leri sürülen iddiayı kabul eder. Güvenlik güçlerinin yanlış adrese sahip çıkması iki nedenle olabilir: Ya eylemci örgütün siyasi üst kanadı güvenlik güçlerine etki edebilmektedir ya da asıl faili bulmakta başarısız olan güvenlik gücü hazır bulduğu zanlılarla yetinir ve başarısızlığını örter. Başlangıçta kendi hedefleri, kadroları olan bazı örgütler güçlerini kaybedince ya da karşıtlarıyla kontrol altına alındığında hemen yok edilmezler. İsimleri ve kadrolarının bir bölümü adres olarak kullanılır ve başka bir gücün yaptığı eylemlerde onların adı kullanılır.

Bazen başlangıçta böyle bir örgüt olmasa bile hayali bir örgüt yaratılarak eylemlere onun imzası atılır. Burada hakim olan düşünce şudur: Amaç toplumu belli bir yönde şartlandırmaksa örgütün varlığının ya da yokluğunun, başlangıçtaki hedefinin anlamı yoktur. Operasyonu yapan güç bu örgütün arkasına saklanarak istediği sonuçları elde eder.

Neticede Ergenekon'un derin devlet ya da akıl devletle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Ama arkasında bir şey var mıdır dersenez... Şimdilik yorum yok.

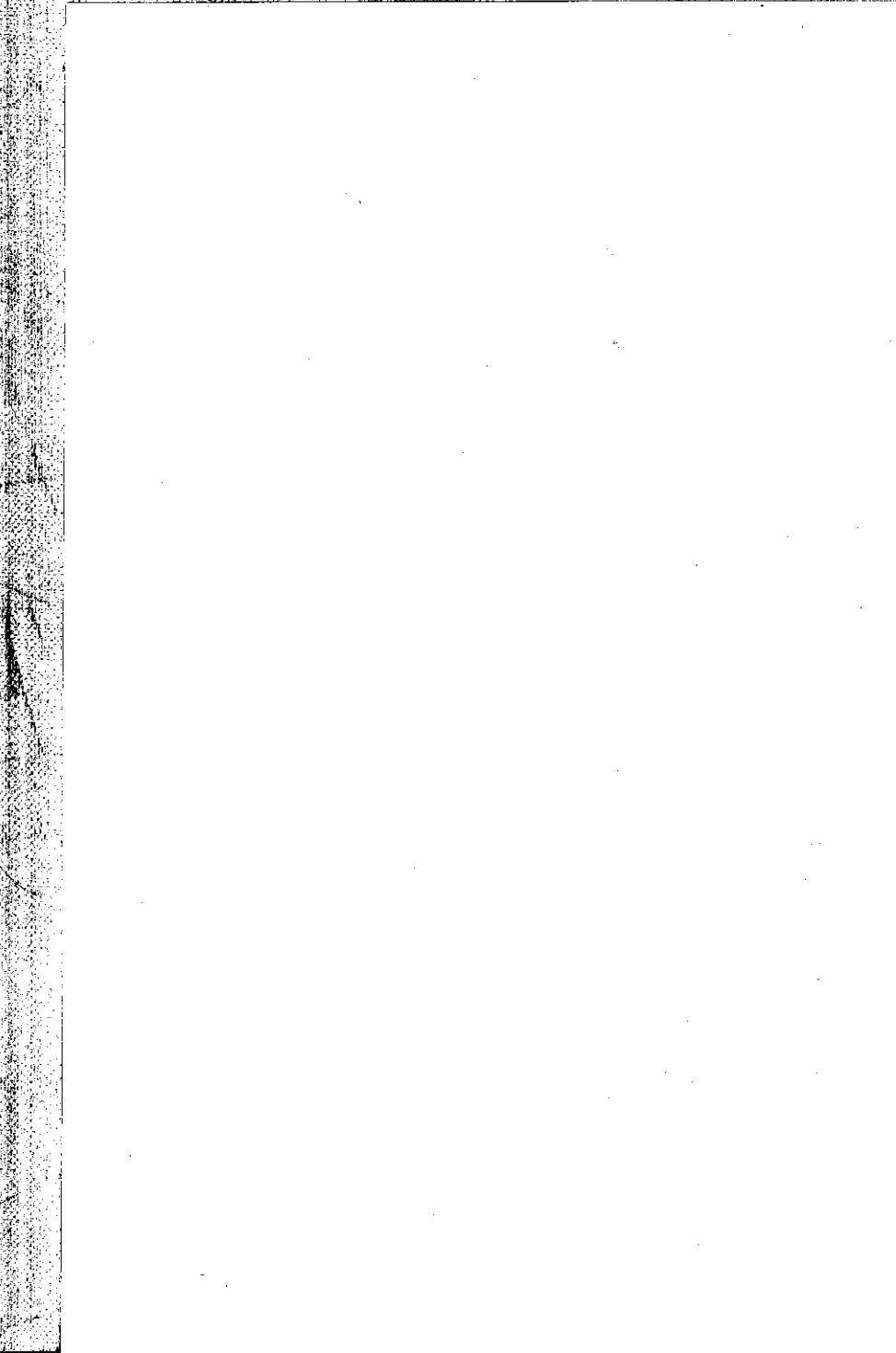
• *Neden?*

Bunu size başka bir örnekle açıklayayım: El-Kaide sanal örgütlerin, PKK kontrol altına alınan örgütlerin tipik birer temsilcisidir. El-Kaide'nin varlığını sadece ona atfedilen eylemlerle anlarız. Bu örgüt dünyanın her yerinde ve her türlü eylemi yapabilir ama ne yapısı ne de kadroları bilinemez. Son eylemini Gaziantep'te yapan bu örgütün, eğer varsa, dünyanın herhangi bir yerine ulaşabilecek gücü vardır ve bu konumu ile dünyanın en güçlü istihbarat servislerini kışkandırmış olmalıdır.

Önce terör yoluyla sonuç almak isteyenlerin düşünce yapısını analiz etmek gerekir. Benim bugüne kadar vardığım sonuç, bu güçlerin diyalektik düşündüğü ve çatışmanın her iki tarafını da kontrol ettiğidir. Yani birbirine karşıt olarak düşündüğümüz örgütler tek bir gücün kontrolünde olabilirler. Bu çatışmadan iki türü sonuç beklenebilir: Ya taraflardan birinin temsil ettiği itibayı yaratılan örgüt bahane edilerek o siyasi yapı çökertilir ya da onların çatışmasını bastıran üçüncü bir güç egemen olur. Bu örneklerin hepsi ülkemizde yaşanmıştır. 12 Eylül çatışan güçleri bahane ederek egemen olan ve kimsenin aklında bile geçmeyen iktisadi bir programı uygulatan güçtür. PKK'nın adı ise çatıştığı güç olan feodal yapının egemenliğini sağlamak için kullanılmıştır. Onun her eylemi devletin aşiret yapısını desteklemesiyle sonuçlanmış ve bu konuda hedefe varılınca tasfiyesine karar verilmiştir.

Süreç şöyle işler: Önce siyasi hedefleri olan ve terör yapan bir örgüt kurulur ya da var olan bir örgüt kontrol altına alınır. İkinci aşmada bununla çatışan, karşıt görüşleri olan bir örgüt oluşturulur. Bunların çatışma sürecinde toplum, yoğun bir enformasyon baskısı altındadır ve istenen görüşler toplumda kemikleşir. Daha sonra sel gider, kum kalır. PKK kalmayacaktır, ama eskiden Kürt diyemezken şimdi Kürt sorunundan söz eder hale geliriz.

İKİNCİ BÖLÜM

DERİN DEVLET ÜZERİNE

Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan
Bahçeşehir Üniversitesi Rektörü

Son dönemde devlet erkanının önemli isimleri ve tarihsel kişilikler Türkiye’de “derin devlet” olgusu üzerine çeşitli yorumlar yapmaktan kaçınmıyorlar. Hepsinin üzerinde birleştiği konu devletin içerisinden birileri, devletin yasal teşkilatlarının zaafiyet gösterdiği durumlarda olaylara müdahale ediyor, bazen darbe yapıyor, bazen temizlik faaliyetlerinde(!) bulunuyor ve bazen de devleti yeniden yapılandırıyor. Tıpkı görünmeyen bir el gibi makinenin işleyişine müdahale edebilen, bazen durduran bazen de hızlandırıcı bir işlev gören bu yapının kimlerin ve ne tür kurumlardan oluştuğu ise meçhul. Genellikle eli silah tutan birilerine atıf yapıldığı düşünülüyor. Devletin bütün kurumlarına nüfuz etmiş, “uyuyan hücre” terminolojisine uygun bir biçimde yıllarca sessiz ve hareketsiz duran, buna karşın acil alarmını aldığı dönemde hemen mobilize olan bir organizasyonun varlığından söz ediliyor. Devleti, vatani, ulusu, ideolojiyi, bizi hepimizi korudukları düşünülüyor. Kısaca bizi, vatanımızı,

ulusumuzu bizden fazla seven birilerinin varlığından bahsediliyor. Peki nedir bu derin devlet? Sadece bize mahsus Türk işi bir yapıdan mı söz ediyoruz? Dünyanın her yerinde farklı versiyonları olan bir organizmadan mı bahsediyoruz? Zaman ve mekâna bağımlı bir olgu mu? Neden var, niye ihtiyaç var? Ya da gerçekten böyle bir şey var mı?

Soruların çoğaltılması elbette mümkün, ancak en temel soruyu yanıtlamak kanımca diğer soruların cevaplarını da içerisinde barındıran bir açılım sağlayabilir. “Derin devlet nedir” sorusu, bir başka alt soruyla çeşitlendirilmelidir. “Devlet nedir?”

Bu sorunun nasıl cevaplanması gerektiği konusundaki tartışmalar, felsefeden siyaset bilimi ve uluslararası ilişkilere, sosyolojiden ekonomi ve ilahiyata kadar çok farklı bilim alanlarına uzanmıştır. Çağdaş Batı düşüncesi “insan toplumlarının evrimi ve devletin oluşumunu” ortak bir tarih anlayışı içerisinde “kötüden iyiye” geçiş olarak tanımlamıştır. Buna göre devlet öncesi hal, yani doğal durum, insanın sürekli bir savaşım halinde olduğu, anarşik bir ortamın hüküm sürdüğü, barbarlığın egemen olduğu ve ussal olmayan bir düzen olarak tarif edilmektedir. Buna karşın devletin kuruluşu ile birlikte insan denilen barbar(!), uyumlu ve denetlenebilir bir varlığa dönüşmüş, anarşi ortamı yerini devletin tepede olduğu hiyerarşik bir düzene bırakmış ve toplum ortak ve kolektif yaşamın en yüksek aşaması olan devlet idealinde mükemmel evresine ulaşmıştır. Platon’dan Hobbes’a, Kant’tan, Rousseau’ya kadar Batı felsefesinin temellerini kuran bütün düşünürlerin ortak noktası olarak şekillenen bu düşünce, Hegel’de ise en üst ideal olarak tarif edilmiştir. Hegel’in Hukuk Felsefesi’nde devlet, yalnızca bir gereklilik ya da ideal bir model olmanın ötesinde, gerçek tarihsel döngünün bir kavranışı

olarak, "evrensel aklın vücut bulduğu zirve noktasını" temsil etmektedir.

Hegeli anlayışta devlet, bireyin bugün sahip olduğuna inanılan bütün özerk alanları da kapsamakta, böylelikle sivil alanı, siyasal alanın içerisinde eritmektedir. Kısaca devlet her şeydir ve her şeyin üzerindedir. Bugünkü modern ulus-devlet olgusunun ilk filizlendiği 18. yüzyıl ve 19. yüzyıllar boyunca Avrupa'da egemen olan düşünce sistematığı de esas olarak bu temeller üzerinde şekillenmiştir. Sivil toplumun özerkleşmesi ve bireyin özgürleşmesi ideali bile, teorik düzeyde devletin koruması ve kontrolü altında mümkün kılınmıştır.

20. yüzyıl boyunca milyonlarca insanın hayatını kaybetmesine yol açan küresel çatışmalar, yalnızca devletlerin kendi aralarındaki dış siyasal sınırların belirlenmesini sağlamamış, aynı zamanda devlet-birey ve devlet-sivil toplum arasındaki sınırların netleştirilmesine imkân sağlamıştır. Savaşın galipleri liberal demokratlar olduğu müddetçe devletin otorite sınırları gerilemiş, devlet küçülmeye zorlanmış ve toplumsal, siyasal, ekonomik alan giderek daha da artan bir oranda devlet dışı aktörlerin kontrolüne bırakılmıştır. On binlerce sivil toplum kuruluşu, bireyler, gruplar, şirketler, bankalar ve örgütler kendi özerk alanlarını genişletmek yoluyla yeni egemenlik alanlarını ihdas etmişlerdir. Bu şekilde devlet örgütlenmesini birey ve toplum karşısında gerilemeye sevk ederek kendi normlarını, özgün kurallarını üretmişlerdir. Bu durum liberalizm rüzgârlarının kuvvetli estiği II. Dünya Savaşı sonrası yıllarda Batı dünyasında daha da belirgin hale gelmiştir.

Devletin bir aygıt ve örgüt olarak otoritesinin gerilediği her metrekarenin liberal teorideki karşılığı, bireyin hak ve özgürlük

alanının genişlemesidir. Ancak bu durum özellikle devlet geleneğini burjuvazi destekli olarak kurgulamamış toplumlarda böyle şekillenmemiştir. Devletin yasal olarak bıraktığı, daha doğrusu uluslararası trendlerin de etkisiyle bırakmak durumunda kaldığı alanlarda, bu boşluk işlevsel olarak yine bizatihi devlet örgütlenmesinin kendisi ya da devletle ilişkili kadrolar tarafından yasadışı olarak doldurulmuştur. Yasal aktörlerin yasa dışı faaliyetler gösterdiği bu boşlukta faaliyet gösteren diğer aktörler ise, gündelik deyimi ile mafia olarak bilinen, organize suç örgütleridir. 2000’li yıllarda dünya sathındaki ciroları 1 trilyon doların üzerine çıkan bu yasadışı gruplar, yalnızca ekonomik alanda değil, siyaset sahnesinde de son derece etkili bir hale gelmişlerdir. Böylelikle devletin işlevsel varlığı ile organize suç örgütlerinin birlikteliği yeni bir yapı oluşturmuş, liberalizmin liberal atmosferinin “bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” sloganı ile en fazla örtüşen tavrı sergilemişlerdir.

Liberalizmin yeni aktörleri yalnızca bireyin ve toplumun özerk alanını değil, özünde devletin varlık alanını da sınırlandırmaktadırlar. Derin devlet olgusu liberal dünyanın bir ürünüdür. Diğer yapılarda devlet zaten devlettir ve derinliğe ihtiyaç duymaz. Devletin yasal alanı, derin devletin işlevsel alanını da kapsadığından tartışmaya gerek yoktur. Faşist bir düzende ya da diktatoryal yapılarda devletin yasal olarak herhangi bir alandan çekilmesi gerekmediği gibi, devletin ali menfaatleri doğrultusunda, tüm eylemler yasal kabul edilebilmektedir. Derin devlet cismen küçülmek durumunda kalan, ancak gölgesi ile yasal devletin geride bıraktığı alanları kaplayan bir mekanizmadır.

Türkiye’nin derin devleti, liberal teori ile tam anlamıyla uyum sağlayamayan, birey ve toplum için neyin iyi neyin kötü

olduğunu belirleme alışkanlığı olan bir devlet geleneğinin uzantısıdır. Toplumun farklı katmanlarınca “iyi” ya da “kötü” olarak kategorileştirilen bu amorf yapı, varlığını özellikle güvenlik sorunları ortaya çıktığında daha da rahat meşrulaştırabilmektedir. Bu nedenle de güvenlik sorunlarından beslenmektedir. Hobbes’un devlet tarifindeki Leviathan misali yasaları yapan, uyulmasını sağlayan ama kendisi buna uymakla yükümlü olmayan bu yapı zaman zaman yasal devlet örgütlenmesinin işlevsel alanına da hükmedebilmektedir. Bu nedenle yalnızca birey ve toplum açısından değil, devlet örgütlenmesi açısından da benzer bir tehdit oluşturduğu ortadadır. Devletin kendi derinliğinde boğulmaması için, bıraktığı yasal boşluğun işlevsel değil, yasal aktörlerce doldurulması önemlidir. Unutulmamalıdır ki, bir ülkede gölgelerin kapladığı alanın büyümeye başlaması, o ülkede güneşin battığı anlamına gelmektedir.

DEVLET NEDİR?

Prof. Dr. Emin Gürses

*Sakarya Üniversitesi Uluslararası
İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi*

Toplum, değişik çıkarları ve politik, ekonomik vs hesapları olabilen sınıflardan, gruplardan, bireylerden oluşan bir yapılanmayı ifade eder. Devlet, bu yapılanma üzerine belirli bir coğrafyada inşa edilir. Diğer bir deyişle devlet objektif bir yapıdır (coğrafya, yurttaş, hükümet, hukuk vs). İnşa sürecinde yer alanların her birinin farklı ya da ortak beklentileri olabilir. Ortak çıkarlar bazı toplumsal aktörleri tartışma konusu olan mücadelenin saflarında bir araya getirirken devlet otoritesini de güçlendirici bir rol oynar. Çatışan çıkarlar ise bunun karşıtı bir oluşuma yol açabilir.

Devlet bir güçler koalisyonu tarafından kontrol edilir. Fakat bu arada değişik güçler/sınıflar arasında güç koalisyonunda yer alma, etkin olma yarışı sürer. Ortak programları olanlar bir ittifaka girebilirken, ittifakın dışında kalanların muhalefeti

sonucu ittifak dağılabilir veya yeni ittifakların doğmasının önü açılabilir.

Devlet, uluslararası sistemde bir siyasi birim olarak, belirli bir coğrafyada otoritesini tatbik eden bir kurum/yapı olarak tanımlanabilir. Devletler çoğunlukla dahili olduğu kadar harici yapılanmaların sınırlamalarını ya da imkânlarını da dikkate alarak hareket ederler.

Bir devlet kendi kurumlarının devamlılığını sağlamak, onların gerekliliğini halkın gözünde haklı göstermek için gerekli olan düzenlemeleri yaparken, diğer devletlerle ekonomik vs açıdan da bir yarış sürdürür. Dahili ve harici diyebileceğimiz bu iki yön birbirleriyle doğrudan ya da dolaylı etkileşim içerisindedir ve devletin hareket alanını kolaylaştırır ya da zorlaştırır. Diğer bir deyişle devletler içeride topluma belirli hizmetleri (güvenlik gibi) sağlamak için kurumları uygun bir şekilde yapılandırmak ve böylece var olan toplumsal sistemi/yapıyı meşru bir zemine oturtarak veya böyle olduğuna inandırarak devamlılığını sağlamaya çalışır. Diğer taraftan, bir devlet harici olarak diğer devletlerle, var olan ekonomik kaynaklar için verdikleri mücadelede başarılı olmak koşuluyla dahili hizmetler için destek sağlamaya çalışır. Bu yarışta, devletlerin dahili ve harici faaliyetleri birbirleriyle ayrılamayacak kadar iç içe geçmiştir. Bu yüzden herhangi bir toplumdaki sorunlar büyüdükçe ve uluslararası hale geldikçe, uluslararası sistemin dahili gelişmelere etkisi çoğunlukla kaçınılmaz hale gelebilir.

Devlet, toplumdaki gücünü meşru kılmak ve devam ettirmek için gerekli çabayı göstererek halka, devletin toplumdaki sınıf çıkarlarını korumada tarafsız bir otorite olduğunu inandırmaya çalışır. Devletin bir yapılanma olarak toplumdaki hâkim

sınıf da dahil olmak üzere değişik sınıflarla anlaşmazlık içeri-
sinde olabileceği de düşünülebilir. Bu durumda anlaşmazlığın
çözümünün zorlaşacağı aşikârdır.

Uluslararası sistemde bir devletin diğer devlet/devletlerle
uyuşmazlığı ona toplumda daha fazla bir otonomi (özerklik)
sağlayabilir. Dış tehdidin çoğu kez toplumsal dayanışmayı artı-
rıcı rol oynadığı görülmüştür. Devlet, sosyal grupların talepleri-
ni ve çıkarlarını tam olarak yansıtmayan hedefler belirleyebilir.
Bunların uygulanma aşamasında farklı gruplar karşılıklı bir ta-
vize yaşamazlarsa siyasi kriz kaçınılmaz olabilir.

Devleti kontrol eden güçlü bir elit kesimin varlığından söz
edilir. Burada sorun, devlet elitlerinin ve ekonomideki diğer ku-
rumlaşmaların çıkarlarının her zaman birbirine uymayabilece-
ğidir. Elitler arasındaki anlaşmazlıklar var olan kaynakların ras-
yonel kullanılmalarını zorlaştırabilir. Bu durumda da kriz yaşa-
nabilir ve devletin toplumsal otoritesinde sorun yaşanabilir.

Günümüzde devletin rekabet içerisinde olan menfaat grup-
ları arasındaki anlaşmazlıkların çözümünde tarafsız bir hakem
rolü üstlendiği iddiası, bireyleri gruplar kurmaya götüren ortak
çıklarların tarihsel ve kurumsal geçmişlerini sorunsuz olarak
görmesinden doğmaktadır. Toplumdaki bireyler, gruplar vs ara-
sında sosyal-ekonomik ve siyasal eşitsizlikler vardır. Bu eşitsiz-
likler belirli grupların sosyal, ekonomik ve siyasal çıkarlarını
savunma kapasitelerini etkiler. Ayrıca unutmamak gerekir ki,
birçok toplumda çoğu gruplar devletten veya devlet kontrollü
kurumların bütçelerinden yardım alırlar. Bu durumun bir çeşit
bağımlılık ilişkisi yaratacağı ise açıktır. Burada devletin amacı,
onların sistem dışına çıkışını ve olası radikalleşmelerini engel-
lemektir:

Devlet bir güçler ittifakı tarafından kontrol edilir. Değişik ittifaklar arasındaki mücadele devam eden bir süreçtir. Ortak programları veya bazı konularda ortak çıkarları olanlar belirli bir program çerçevesinde bir araya gelerek ittifak oluşturabilirler. Bu ittifaktakilerin işbirliğinden değişik güçlerin değişik düzeylerde ve farklı beklentileri olabilir. Ülkeyi yöneten bir ittifakın kendi dışındaki güçlere karşı gerektiğinde bir direniş oluşturması beklenir. Bu direniş var olan ittifaka yeni ortakların alınmasının fayda/maliyet hesabı açısından uygun olmaması nedeniyle doğmaktadır. Bazı durumlarda ise ihtiyaçlara göre ittifakın yapısında değişiklik sağlanabilir ve bu durumda yeniden yapılanmaya gidilir ya da hâkim olan ittifakın yerine tamamıyla yeni bir ittifak ikame edilebilir. Toplumdaki önemli sosyal, ekonomik ve siyasal bunalımların olduğu dönemlerde orta/üst sınıflar, gruplar ve işçi örgütleri arasında bir ittifakın oluşturulması zorlaşabilir. Bunalım atlatılınca bu tür ittifaklar yeniden kurulabilir. Fakat herhangi bir bunalım döneminde dış tehdidin de söz konusu olduğu durumlarda değişik sınıflar, egemen sınıf da dahil olmak üzere devlet destekli hâkim etnik grup milliyetçiliği bayrağı altında toplanabilir ve bir ittifak oluşturabilirler. Bu durumda devletin hareket alanı genişler.

Gelişmiş merkezi devletler kendi egemen sınıfları ile gelişmekte olan çevre ülke egemen sınıfları arasında ortak menfaatler konusunda bir işbirliği arayışını sürdürür. Bunda amaç, çevre ülkelerdeki egemen sınıfın ülkelerindeki kurumları, merkezi ülkelerin çıkarlarına göre şekillendirmek için bir köprü olarak kullanılmasıdır. Fakat toplumda farklı düzeylerdeki gruplaşmaların farklı beklentileri nedeniyle egemen sınıfın serbestçe kararlar alabileceğini ve kurallar koyabileceğini söy-

lemek zordur. Böyle bir durumda toplumsal kutuplaşma kaçınılmaz olabilir.

Ekonomik ve siyasal faaliyetlerin uluslararası hale gelmesi devletleri var olan toplumsal kurumlarını yeniden yapılandırmaya zorlayabilir. Diğer bir deyişle uluslararası mali kuruluşların mali gücü, merkezi ülkelerle entegrasyon ilişkisine giren, özellikle çevredeki ulus-devlete dayanan siyasal yapıları zayıflatabilir. Fakat bu, devlet egemenliğinin tamamen aşınmış olduğu anlamına gelmez. Devlet, hem toplumsal güçler hem de uluslararası aktörlerin meydan okumasıyla karşı karşıyadır. Günümüzde dahili olarak etnik, dinsel hareketlerin, örgütlerin, grupların ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel talepleri nicelik ve nitelik olarak artarken, harici olarak özellikle merkezi devletlerce çevre ülke içişlerine müdahale çabaları nedeniyle çevredekilerin hareket alanı kısıtlanmaktadır. Toplumsal güçlerin örgütlü faaliyetlerini ulusal olduğu kadar uluslararası düzeye de taşınmaları, devletin işlevinin de değişerek yeni bir ilişkiler düzeyine taşınması zorunluluğunu zaman zaman gündeme getirmiştir.

Çoğunlukla merkez ülke kontrolünde olan uluslararası sermaye artan oranda devlet sınırlarını aşan ekonomik operasyonlarını artırırken, kendi devletine bağımlı kalmayı sürdürür. Bu durum merkezi ülke çok uluslu şirketlerinin uluslararası faaliyetlerinde öne çıkar ve bu faaliyetler için güvence oluşturur. Sermaye ayrıca gerektiğinde bu ilişkiyi kullanarak kendi taleplerini rekabet içerisindeki çevre devletlere zorla kabul ettirme girişiminde bulunur. Burada çokuluslu şirketler (TNCs veya MNCs) kendi devletleri üzerinden yine kendi uluslararası mali faaliyetleri için uygun olan yasaların yürürlüğe konulması doğrultusunda özellikle çevre'deki ulusal devletlere baskı yap-

maya devam ederler. Diğer taraftan çokuluslu şirketler kendi yatırımlarının yer aldığı, mali faaliyetlerinin yönlendirildiği çevre ülkelerdeki hükümetlerle iyi ilişkiler aramayı da sürdürürler. Amaç bu şirketlerin çevre ülkelerdeki yatırımlarını her açıdan güvenceye almaktır.

Uluslararası sermaye, çevre'deki devletlerin egemenliklerini tamamıyla aşındırmadan uluslararası örgütleri belirli devletlerdeki operasyonları/faaliyetleri için uygun ortamlar yaratmak amacıyla kullanmaya çalışır. Amaç, devleti küresel pazarın çıkarlarına tabi kılmak ve bunu yaparken de yatırımlara zarar verebilecek olası sosyal, ekonomik, siyasal krizlerden kaçınmaktır.

Devletlerin dahili ve harici ekonomik, siyasal vs alanlardaki ilişkileri daha etkin bir şekilde yürütebilmedeki hareket alanı, bölgesel ve uluslararası örgütlere bulunduğu (BM, IMF, AB gibi) taahhütlerce sınırlandırıldığı genel kabul görmektedir. Fakat açıktır ki, hegemon konumları merkezi gelişmiş ülkelere uluslararası kural koyma açısından bir avantaj sağlarken, çevredeki gelişmekte olan ülkeler açısından bir avantajsızlık yaratabilmektedir. BM'de kararlar Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinin kontrolünden geçmek zorunda olduğu için bunların aleyhinde bir karar alınamaz/yürürlüğe konulamaz. Fakat buna rağmen daimi üyelerin hegemonyası, her kararın gelişmekte olan ülkeler üzerinde her durumda tam olarak uygulanabileceğini de göstermez.

Uluslararası sistemde büyük güçler hem kendi aralarında hem de çevre ülkeler ile değişik düzeyde ekonomik, siyasal ve stratejik bir rekabet içerisindedirler. Hükümet dışı aktörler denen ve çoğunlukla çevre ülkelerde yasama-yürütme organlarının faaliyetlerini merkezi ülkelere gelen talepler doğrultusunda

yönlendirmekte kullanılan sivil toplum örgütleri de (NGO'lar) bu rekabette birer aktör haline gelmişlerdir. Bunların merkezi ülkeler ve çevre ülkelerin karar alma süreçlerine etkilerinin ise farklılık gösterdiği genel kabul görmektedir.

Bir devletin kendi iç ve dış faaliyetlerini yürütebilme kapasitesi (içerde gerekli hizmetleri sağlamak, dışarıda diğer devletlerle rekabet) toplumsal ve uluslararası düzeyde hareket eden güçlerin (örgütler, gruplar vs.) etkisine açıktır. Genellikle çevre ülkelerde içeride, herhangi bir sosyal, ekonomik ve siyasal istikrarsızlık, dışarıda ise diğer devlet veya devletlere bağımlılık, hükümetlerin bağımsız politikalar oluşturmalarını ve bağımsız olarak hareket etmelerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Çevredeki devletler çoğunlukla gelişmiş merkezi devletlerde var olan sosyal, ekonomik vs alt yapıdan mahrumdurlar. Siyasi karar alma sürecini etkileyen askeri darbeler, ekonomik çıkmazlar, etnik, dinsel vs anlaşmazlıklar gibi siyasi sorunlar nedeniyle de ulusal çıkarlar doğrultusunda kararlar alma çabalarında sorunlar yaşamaktadırlar. Bir devletin coğrafi konumu, nüfusu, sanayisinin yapısı, yeraltı yerüstü zenginlikleri, ticari kapasitesi, teknolojisi, diplomasideki başarısı, askeri gücü, istihbaratı, karşıt güçlerin kararlarını etkileme ya da değiştirme gücü, caydırıcılık, manipülasyonlara karşı direnme kapasitesi, propaganda alanındaki başarı oranı siyasi karar alma sürecini etkiler/belirler. Gerekli kaynaklardan mahrum herhangi bir devlet büyük bir olasılıkla kendi iç anlaşmazlıklarını etkin bir şekilde dış baskılardan bağımsız olarak çözmekte zorluklarla karşılaşabileceği bir konuma düşecektir.

Devletlerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla uluslararası taahhütlerde bulunması o ülke halkı için yüksek mali-

yetleri gerektirebilir. Bu nedenle toplumun bazı kesimleri kendi hükümetlerinin dış politikalarını sorgular ve siyasal kuruluşlar ve siyasiler üzerinde kendi arzularını bir sonuca ulaştırmasını güvenceye almak için baskı uygularlar. Burada özellikle farklı gruplar kamuoyunu basın-yayın vs yoluyla harekete geçirirler ve kendi alternatif çözümleri için uygun bir ortam yaratmaya çalışırlar. Bu yöntem hükümeti politikalarını yeniden gözden geçirmeye zorlayabilir. Yada toplumsal kargaşaya yol açılabilir.

Merkezi büyük güçler uzun dönem çıkarlarını güvenceye almak için, kendi ekonomik modellerini çevre ülkelere kabul ettirmeyi denerler. Merkezi ülkeler ayrıca çevre ülkelere kendi egemen siyasi sistemini kabul ettirmek ve sistemin devamlılığını sağlamak için gerekli olan bir kültür biçimini de dayatmayı denerler. Merkezi gelişmiş ülkelerin kendi isteklerini/programlarını çevre ülkelerde uygulamaya koymaları önünde engeller de vardır. Merkezin zorlamaları, çevredeki istikrarı bozucu toplumsal tepkilere yol açabileceğinden çevredeki gelişmelerin merkezce her aşamada kontrol edilebilme yeteneği/olasılığı da kaybedilebilir.

Ne merkezi devletler çevredeki toplumsal güçleri tam olarak kontrol altına alma durumuna erişmişlerdir ne de çevredeki devletler merkezi ülkelerle olan ilişkilerini istedikleri gibi belirleyebilecek konumdadırlar. Merkez ve çevre, işçi sınıfı hareketleri, milliyetçi hareketler vb gibi bazı örgütlenmelerin muhalefetiyle de karşılaşılır ki, toplumsal bunalımlardan kaçınılabilmesi için bunların taleplerinin bir dereceye kadar tatmin edilmesi gereklidir. Bu toplumsal güçler organize taleplerini kendi hükümetleri üzerinde baskı uygulayarak kabul ettirmeye çalışırlar. Bu durum merkezi ülkelerin toplumsal, ekonomik ve siyasal çerçevelerini

çevre ülkelerine dayatma gücünü sınırlar. İran'da Ahmedinejad'ın, Venezüella'da Chavez'in ABD karşıtı politikaları, petrolün alternatif pazarının olmasından kaynaklanmış ve merkezi ülkelerin çevre'deki politika sürecini etkileme gücünü kırmıştır.

Rekabetçi dünya ekonomisinde merkezi devletler gelişmekte olan ülke pazarları için kendi aralarında da bir rekabet içindedirler. Eğer paylaşılacak olan pasta yeterince büyük olursa merkezi gelişmiş ekonomiler arasındaki rekabet yerini işbirliğine bırakabilir. Bu işbirliğindeki amaç merkezi ülkelerin ekonomik ve siyasal çıkarlarına (ulusal ve uluslararası düzeydeki) uygun bir yapılanma oluşturmaktır. Gelişmiş merkezi ülkeler çevre ülkelerdeki olası radikal tepkileri (milliyetçi/toplumsal hareketler vs) önemsemek zorundadırlar. Bu hareketler merkezi ülkelerin aralarındaki işbirliğini, arzu ettikleri bir şekilde pürüzsüz işleyen uluslararası bir ekonomik sistemin yaratılmasını ve sürdürülmesini engelleyebilir. Belirli bölgelerdeki çıkarlarını korumak için büyük devletler arasındaki rekabet sürerken, paylaşımında anlaşmaya varılması durumunda sistem varlığını sürdürmektedir. Sistem işlerken sorun yok. Tıkanma olması durumunda ise sistem kırılır ve yerine yenisi ikame edilir. Bu süreçte farklı düzeylerde çatışmalar-sürtüşmeler yaşanabilir.

Sistemdeki tıkanmalar farklı güçleri sistemin kontrolü için harekete geçirebilmektedir. Bu süreçte yaşanan açık ya da örtülü mücadele devletler arasında olduğu kadar devlet içinde de kontrolü sağlamak amacıyla sürer. Bu ortamda farklı yapılanmalar farklı düzeylerde kontrolü sağlamak için yasal ya da yasa dışı faaliyetleri de içeren bir sürecin içine girebilmektedir. Bu süreç dahili ya da harici sistemin kontrolünün sağlanması ve rekabet

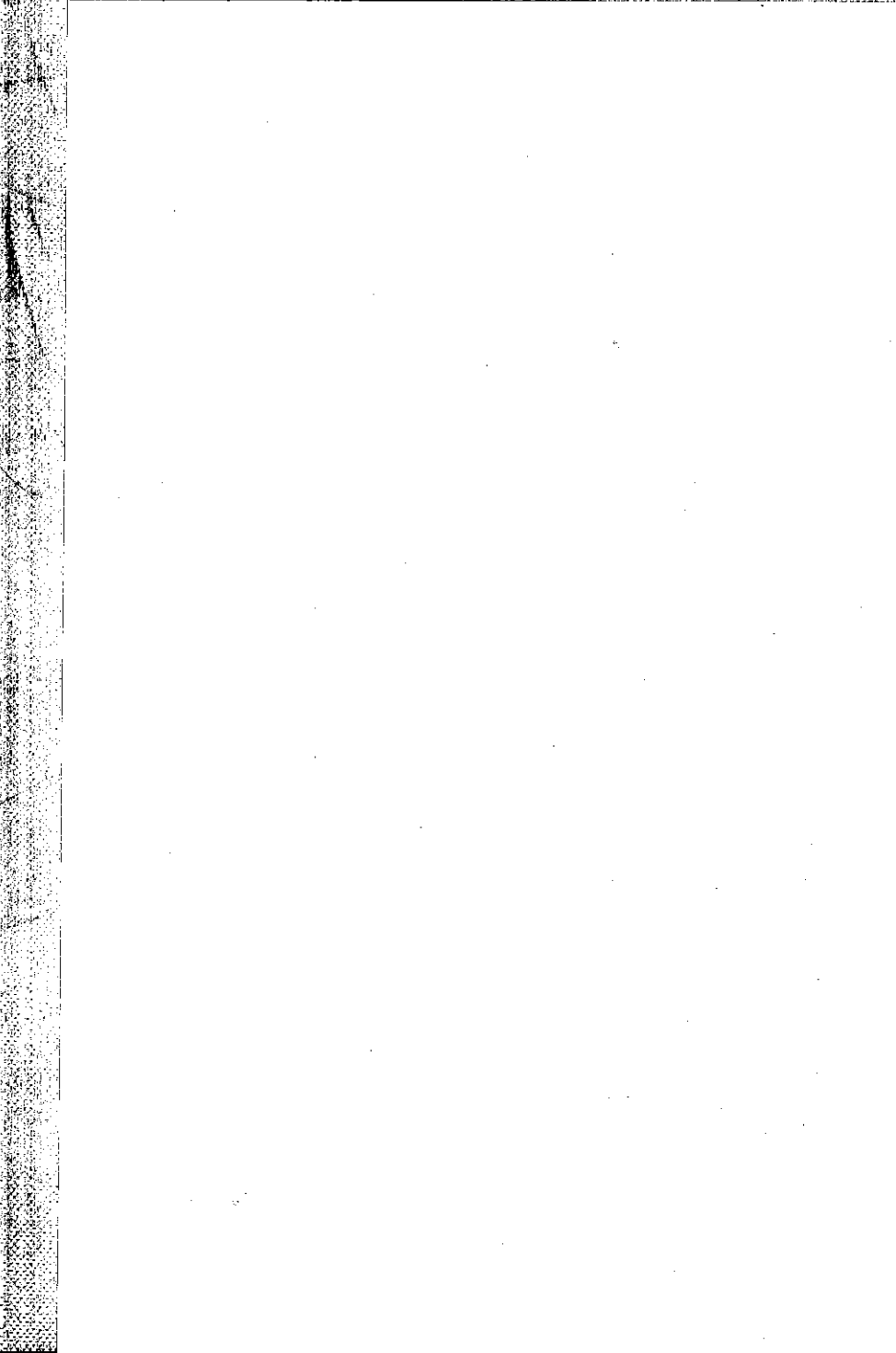
halindeki farklı güçlerin rızasıyla yeni bir düzeyde kurulması ve çatışma ortamının yerini yeni bir ittifaka bırakmasına kadar devam eder.

İkinci Dünya Savaşı sonrası yeniden kurulan uluslararası sistemin askeri, siyasi ve ekonomik ayağı olarak NATO, BM, IMF-Dünya Bankası kurulmuştu. Bu yeni sistemin kontrolünü ABD ele geçirmişti. Bu süreçte sistemden rahatsız olan devletlerin farklı düzeylerde dahili ve harici faaliyetleri gündeme gelmeye başlayınca sistemin kontrolüne başka ortak sokulmasına karşı çıkan Washington merkezli örgütlenmenin etrafında toplanan güçlerin faaliyetlerinde yeni bir süreç dikkati çekti. 1952'de NATO'ya üye olarak alınan Türkiye örneğine bakalım. Bu üyelik önemli tavizler verilerek sağlanmıştır. Bu tavizler arasında Türkiye'de olası Washington merkezli örgütlenmenin dışına çıkma çabalarını engellemek için yine Washington merkezli açık-gizli faaliyetleri de içeren örgütlenmeler gidildi.

Bu örgütlenmelerin talimat aldıkları merkezin hesaplarına uygun faaliyetleri her türlü yasa dışılığı da içeren süreçlerin yaşanmasına yol açan gelişmelere neden olmuştur. Washington merkezli sisteme muhalefet eden güçlerin tasfiyesi için dahili bazı yapılanmaların içinde örgütlenmeler kullanılmıştır. Bu örgütlenmeler içinde faaliyet gösteren yerel birimler, bu faaliyetlerinin ülkelerinin güvenliği için gerekli olduğuna inananlar yanında başka ülkelere farklı nedenlerle hizmet etmeyi seçenlerden oluşturulmuştur.

Derin devlet diye de adlandırılan bu güçlerin gayrı meşru faaliyetleri zaman zaman toplumsal kargaşaların yaşanmasının da önünü açmıştır. Soğuk Savaş sonrası yıllarda bu tür örgütlen-

meler toplumsal ve uluslararası sorgulamalar nedeniyle önemli sınırlamalarla karşılaşmış, bu süreçte saldırganlıklarını da artırmışlardır. Fakat yeni süreç bu güçlerin yerine yine çoğunlukla emperyal merkezlerin kontrolündeki NGO'ların ikame edilme-ye çalışıldığı ve emperyal kontrol mekanizmasının demokrasi ve insan hakları gibi tanımlamalarla meşrulaştırılmaya çalışıldığı dikkati çekmektedir.

DERİN DEVLET

Erol Bilbik; E. Dz. Bnb.

Araştırmacı - Yazar

Türkiye'de Kontrgerilla, Seferberlik Tetkik Kurulu, Özel Harp Dairesi, Özel Kuvvetler Komutanlığı, Türk Gladio'su, Ergenekon ve Derin Devlet yapılanmaları özdeşleştirilmiş bir tanımlama ile olumsuz anlamda ele alınmıştır. En fazla kullanılan bir yapılanma olarak ele alınan Kontrgerilla konusu, bugüne kadar olgular, teknikler ve uygulamalar bağlamında Türkiye özelinde ele alınmıştır. Bu bağlamda onun ülkeler arası bütünlüğü ile ilgili yanı gözden kaçırılmıştır. Kontrgerilla konusu; merkezi yapılanması ve ülkelerarası bütünlüğü açısından ele alınması gereken bir konudur. Bunun temel nedeni ABD hegemonik gücünün politik, ekonomik, askeri, güvenlik, ideolojik, olarak sürdürülmesinin olgusu ülkelerarası boyutlu olmasıdır.

Bu anlamda, 1920'lerden itibaren ABD'nin hegemonyacı gücünün sürdürülmesini amaçlayan "Dış İlişkiler Konseyi" (Council On Foreign Relations-CFR) ülkeler bütününde tüm unsurlarıyla bir dünya yönetimi örgütlenmesidir.

ABD toplumunda ulusal yönetim; politik, ekonomik, askeri, güvenlik ve istihbarat mekanizmalarının elindedir. Ulusal olayların aldığı gidişat uluslararası dev şirketler, askeri sanayi kuruluşları ve Ulusal Güvenlik Kurulu tarafından biçimlendiriliyor. Ulusları biçimlendiren bu güç odakları onun üzerinden bütün dünyayı çıkarları doğrultusunda güdümlüyor. Soğuk Savaş döneminin ardından Yeni Dünya Düzeni'ne tek süper güç olarak girmiş olan ABD; hegemonyasını sürdürmek için sınır tanımayan güç kullanmaktan çekinmiyor, bunun için savaş, kriz, kaos, darbe, istikrarsızlaştırma, baskı ve diğer tür şiddet politikalarına baş vuruyor.

CFR; beyin örgütleri olan düşünce kuruluşları ve vakıflar aracılığıyla küresel hegemonyasını yaygınlaştırmaya çalışıyor.

ABD Başkanları, Başkan Yardımcıları, ABD'nin iki siyasi partisi, Kongre üyeleri, başta Dışişleri ve Savunma Bakanları olmak üzere kritik Bakanlar, Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Konseyi Danışmanları, CIA, NATO, AGİT, AGSP, İME, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, AB, APEC, NAFTA, İEC, G-7, G-8, G-20 gibi politik, ekonomik, güvenlik ve askeri örgütlerinin üst düzey yöneticileri CFR'nin kilit kadrolarını oluşturuyor. CFR gerçekte en üst düzeydeki 48 üye tarafından yönetiliyor.

Üçlü komisyon; (Trilateral Commission) Kuzey Amerika, Avrupa ve Japonya yönetiminden sorumlu 3 grup üyeden oluşuyor.

Bilderberg Grubu Avrupa'nın yönetiminden sorumlu Amerikalı ve ulusal ülke üyelerinden oluşuyor. Üçlü komisyon ve Bilderberg Grubu CFR merkezine bağlı. Kararlar esas itibarıyla CFR Merkezindeki çekirdek kadro tarafından alınıyor.

NATO'nun Gizli Maddesi Ve Süper NATO

NATO'nun 1948 tarihli ilk antlaşma metninde gizli bir madde bulunmaktaydı. NATO'daki en yüksek gizlilik derecesi Cosmic Top Secret olarak bilinen derecenin de üstünde Vagram (ölüm) gizlilik dereceli ve hala gizliliğini koruyan bu maddenin varlığı NATO Genel Sekreteri ve Bilderberg Grubu Başkanı Lord Carrington'un New York'ta Newsweek dergisinden John Barry'ye verdiği röportajın 21 Nisan 1986 tarihinde yayınlanması ile ortaya çıktı.

Adı geçen maddeye göre NATO üyesi olmak isteyen devlet komünizme karşı mücadele etmek, devlete bağlı bir kuruluş ve kadro oluşturmak zorundaydı. Bu örgütte yer alacak personel; kuruluş ve kadro faaliyetlerini ölünceye kadar gizli tutacaktı. Bu mutlak koşul eksiksiz olarak yerine getirildikten sonra ancak o ülkenin NATO'ya üyelik başvurusu kabul edilecekti. Bu madde ile sözde hür dünyanın simgesi ve kalesi olan Atlantik Pakti'nda NATO kontrolün de gizli bir komite kuruldu. NATO üyesi olmak isteyen her devlet 6 ayda bir toplanan bu komiteye delege göndermek zorundaydı.

NATO üzerinden ABD denetimindeki bu gizli Komite'nin ne gibi faaliyetlerle ilgilenmekte olduğunu anlamak için Amerikan Ulusal Güvenlik Konseyi'nin 1950 yılında yayınlanan 67/2 numaralı direktifine bakmak gerekir. Bu gizli direktife göre ABD, komünistlerin yasal yollarla hükümetlerde temsili veya kontrolü ele geçirme çabalarına karşı uygun askeri güçle karşı koymalıydı. Hükümetlerin askeri güçleri devreye sokması için devrimci direnişin belirtilerini saptaması yeterli görülüyordu.

İşte Carrington'un röportajı bu gizli Komite'nin varlığını iddia olmaktan çıkarıyor, birinci elden doğruluyordu.

Röportaj aslında terörizm konusundaydı ve Avrupa terörizm konusunda ABD'ye yeteri kadar destek veriyor muydu, sorunun yanıtlanmasıydı.

Carrington röportajın bir bölümünde Barry'nin sorusunu şöyle cevaplıyordu:

“Terörizmin iki boyutu arasında bir ayrım yapmamız lazım. Bazı Avrupa ülkelerinin aldığı bazılarının almadığı güvenlik, istihbarat, polis işlemleri ve politik eylemler: Birinci konuda işbirliği çok iyi bir hale gelmiştir.

NATO'nun terörizm ile ilgilenen özel bir komitesi var. Bu Komite'de ülkelerin güvenlik üst düzey yetkilileri var ve onlar bilgi alışverişi konusunda çok yakın bir işbirliği içindeler. Bunun sonucu olarak kısmen bazı başarılar elde edilmiştir. Politik eylemlere gelince, biz şimdi terörizmin değişik bir türü ile uğraşmaktayız. Son 17-20 yıldır Avrupa'da devam eden terörizm -Almanya, Fransa, Belçika, İspanya, İtalya'da -ülke içinde gelişmiş bir terörizm, yani bu terörizmin politik yönleri, çıktığı ülke dışında diğer ülkelere uygun düşmez.

Ama burada şunu söyleyebiliriz ki, Kuzey İrlanda'daki daha başkadır. Fakat şimdi durum şudur: görünüşe göre Ortadoğu kaynaklı kişilerin çoklukla Avrupa toprakları üzerinde gerçekleştirdikleri terörizm olaylarını görüyoruz ve bu bana göre daha da zor bir problem sergiliyor. Hiç şüphe yok ki, Ortadoğu ülkelerinin bir kısmı bir tür terörizm gerçekleştiriyorlar. Sadece Kaddafi'ye has bir şey değil bu.

Sonuç olarak da Ortadoğu ve Libya'da değişik çıkarları olan Avrupa ülkelerinden özel bir aksiyonda bulunmaları istendiğinde, bu ülkeler sorumlu tuttıkları belirli gruplar hakkında bazı

güçlükler ortaya koyacaktır. ABD hükümeti bu istihbaratı açıklamanın avantaj ve dezavantajları konusunda karar vermek zorundadır.

Carrington'un sözünü ettiği, NATO'nun terörizmle ilgili komitesi gerçekte NATO'nun komünist faaliyetlerle ilgili Komitesi'dir. Bu da NATO dökümanlarındaki Müttefik Koordinasyon Komitesi'dir (Allied Coordination Committee). Yani Süper NATO'dur. ABD uluslararası dev şirketler sermayesi II. Dünya Savaşı'nın son yıllarından itibaren mafyalaşmıştır ve giderek bu sistemi kurumlaştırmıştır.

Bu kurumlaşmanın temel aygıtı Süper NATO olmuştur. Avrupa'yı bir komünist işgal tehlikesine karşı komünizmle mücadele amacıyla CIA'nın kontrolünde, ABD Federal bütçesinden sağlanan fonlarla ve Amerikan uzmanlarınca bu aygıt çok dar emperyalist kliniğin dünya egemenliği aracı olmuştur.

ABD, Süper NATO örgütlenmesi ile paralel gizli devlet yapılanmaları oluşturmuştur. Bu yapılanmaların İtalya'daki adı Gladio (kılıç), Yunanistan'daki B-8 ya da Sheep Skin (koyun postu), Belçika'daki SDR-8, Hollanda'daki NATO Command, Batı Almanya'daki Gehlen Harekatı, Stay Behind ya da Sword, Avusturya'daki Schwert (kılıç), Fransa'daki (Rüzgar Gülü), İspanya'daki Anti-terör Kurtarma Grubu (GAL) İngiltere'deki adı Secret British Network (Gizli İngiliz Şebekesi)dir.

1990 yılında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasının ardından İtalya'da patlak veren Gladio soruşturması ile bu gizli yapılanmalar dağıtılmaya çalışılmıştır. Soruşturmalar sırasında Süper NATO'nun Brüksel'de olmasına rağmen yapılanmaların NATO ülkeleri ile sınırlı olmadığı; Afrika, Güney Amerika ve Avustralya'ya kadar uzandığı ortaya çıkarılmıştır.

Türkiye’de Süper NATO konusunda ciddi ve kapsamlı soruştur-
malar açılmamıştır, Süper NATO buna izin vermemiştir. ABD,
Avrupa’daki soruşturmalar sonucu Süper NATO’nun sözde
tasfiye edildiği ve SSCB’nin dağılmasıyla zaten NATO’nun öne-
minin azaldığı kanısını yaygınlaştırmaya çalışıyordu. Halbuki
NATO gibi bir uluslararası antlaşmanın böylesine gizli madde-
sinin savcılık soruşturmalarıyla yürürlükten kaldırılması ulus-
lararası hukuk açısından imkansızdı. O nedenle madde olduğu
gibi yürürlükte kalmıştı ve halen de yürürlüktedir.

Gerçekte ABD, NATO’yu çok daha fazla güçlendirmeye
çalışmaya başlamıştı. Çünkü ABD, SSCB dağılmasıyla birlikte
dünyanın tek süper gücü konumuna gelmişti ve ortadan kalkan
komünizm tehdidi yerine terörizm tehdidini ikame etmeye baş-
lamıştı. Çünkü NATO her zaman ABD küresel hegemonyasının
ayrılmaz bir parçası olmuştu ve olmaya da devam edecekti.

Nitekim NATO’nun yeni politikasının düzenlenmesi için
yeni tehditlerle ilgili şu çalışmalara başlanılmıştı. 3-7 Kasım
1991 NATO Roma zirvesinde Yeni NATO Stratejik Konsepti’nin
ilk biçimi dünyaya açıklanmıştı. 10-11 Ocak 1994 NATO Brük-
sel zirvesinde Kuzey Atlantik Konseyi ve AGİT’in geliştirilme-
si, NATO’nun sorumluluk alanları dışında görev alması ve Çok
Uluslu Birleşik Ortak Görev Kuvvetlerinin geliştirilmesi karar-
ları alınmıştı. Berlin NATO zirvesinde Brüksel zirvesinde alınan
kararlar gözden geçirilmişti.

NATO toplantılarından ayrı olarak NATO’nun “Yeni Stra-
tejik Konsepti” konusunda yürütülen çalışmalar. “Yeni Atlantik
Girişimi” adlı sözde hükümet dışı ABD başlı kuruluş desteğiyle
1995’te Henry Kissinger ve Lane Kirkland tarafından başlatıl-

mıştı. Girişimde Amerikalı ve Avrupalı siyasetçi, devlet adamı ve akademisyenler yer almıştı.

Girişim ilk kongresini 10-12 Mayıs 1998 tarihinde İstanbul'da yapmıştır. Nihayet 23-24 Nisan 1999'daki NATO Washington zirvesinde Yeni NATO konsepti kabul edilmiştir. Yeni konseptte terör eylemleri, sabotajlar, organize suçlar ve Hayati Önemdeki Enerji İkmal Yollarının kesilmesi gibi tehditler küresel tehditler kategorisinde değerlendirilmiştir. NATO'nun BM kararlarına bağlı kalmaksızın askeri hareket kararlarını almasına olanak sağlanmıştır. 11 Eylül 2001 saldırılarından sonra küresel terörle mücadele NATO'nun temel görevi kabul edilmiştir. ABD'nin Afganistan'a yönelik misilleme amaçlı operasyonlarına yönelik NATO'ya ilettiği 8 maddeden oluşan çok gizli istekler listesi NATO'nun ne derece önemli hale geldiğini göstermiştir. Ve istekler 4 Ekim 2001'de uygulamaya konulmuştur. NATO Genel Sekreteri George Robertson tarafından aynı tarihte açıklanan istekler şöyledir:

- İstihbarat alanında işbirliği ve bilgi paylaşımı.
- Terörle karşılaşan müttefiklere veya diğer üyelere destek verilmesi.
- NATO toprakları üzerinde bulunan ABD üslerinin güvenliğinin sağlanması.
- NATO üslerinden yararlanılması.
- Hava sahalarının ABD'ye açılması.
- Hava alanı ve limanların ABD'ye açılması.
- NATO gücünün Doğu Akdeniz'e kaydırılması.
- Erken Uyarı Uçaklarının bölgelere kaydırılması.

ABD, 11 Eylül 2001 saldırısının ardından 2001’de yayınladığı Savunma Strateji belgesini yenilemiş ve ABD’nin Savunma Strateji Belgesi olarak 18 Mart 2005 tarihinde yürürlüğe sokmuştur.

Strateji Belgesi şu temel esasları içermektedir:

1. ABD halihazırda bir savaş içerisindedir. Her ulus-tan önce kendisini korumak zorundadır. ABD Anayasası’nın gereği de budur.
2. ABD egemenliği dünyadaki tüm ulusların egemenliğinin üzerindedir. ABD dünya’nın en üst egemenlikli gücüdür.

Bu nedenlerle:

- Avrupa, Ortadoğu, Doğu, Orta ve Kuzey Asya’da kendisine rakip eşdeğer bir gücün olmasına kesinlikle izin vermeyecektir.
 - Dünyada hiçbir güç ABD’nin küresel hareket yeteneğini karada, denizde, havada, uzayda ve sanal uzayda engellemeyecektir.
 - Tehlikeler oluşmadan daha gelişme aşamasında iken saptanacak ve ABD, NATO, BM Güvenlik Konseyi gibi kuruluşlara bağlı olmaksızın tek başına alacağı kararla “önleyici vuruşla” bu tehlikeleri önleyecektir.
3. ABD Ulusal Güvenlik sorunlarını çözmek için uluslararası işbirliğinde bulunacaktır. Ancak bu ülkeler, aşağıdaki 8 temel kritere kesinlikle uyacaktır.

- ABD üst egemenliğine tabi olma koşuluyla ulus devletlerin güçlendirilmesi.
- Demokrasinin güçlendirilmesi.
- Serbest piyasa ve rekabetçi pazarların korunması.
- ABD'nin hareket kabiliyetinin hiçbir mekanda engellenmemesi.
- Dünya'nın en önemli bölgelerinde hegemonya kurmaya kalkışılmaması.
- ABD'nin uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmesinin maliyetini yükseltici girişimlerde bulunulmaması.

Güçsüz rakiplerin konvansiyonel olmayan yöntemleri kullanmalarını önleyecek bir askeri yapılanma ve savaş tarzı ilkesini benimsemek koşuluyla;

- Yerel çatışmalarda doğrudan taraf olunması.
- İsyancı güçleri bastırmak için hükümetlere yardım edilmesi.
- Terörizme karşın, radikal islamla ılımlı İslam arasında bir iç savaş olduğunun tüm Müslümanlara kabul ettirilmesi.

Bu gerekçeleri karşılayabilecek yeni bir ABD ordusu şu özelliklere sahip olacaktır:

- İki cephede savaş doktrininden vazgeçilecek yapıda olması.

- Asıl caydırıcı gücün kara birlikleri olması.
- Yüksek riskli bölgelerde ordunun askeri kapasitesi yüksek ülkelerde güvenlik ilişkilerine daha fazla önem verilmesi.
- Ordunun üzerinden stratejik ortaklık kurmaya yoğunlaşması.

Görüldüğü üzere NATO'nun; SSCB'nin dağılmasından sonra önemi azalmamıştır. Tam tersine Yeni Savunma Strateji Doktrini açısından küresel dev şirketler sermayesinin daha da güçlü ve saldırgan örgütü haline gelmiştir. NATO'nun bu derece güçlenmesi, Süper NATO'nun da o derece güçlenmesine ve operasyonlarını çok daha pervasızca yapmasına yol açmıştır. Daha da öte, Renkli Devrimler de Süper NATO operasyonları arasında yer almaya başlamıştır.

Buraya kadar yapılan açıklamalar; ulus devletleri tasfiye ve tam denetim altına almanın aygıtı olan NATO-Süper NATO'nun komuta merkezi'nin CFR olduğunu göstermeye yettiğini sanırız.

CFR mafyalaşmış uluslararası dev Amerikan şirketler sermayesinin Kontrgerillasıdır, Derin Devleti'dir.

Tüm ulus devletler içinde yuvalanmış Kontrgerilladır, Derin Devlettir, Süper-NATO, Türkiye'deki Kontrgerilladır. Derin Devlettir.

Olumsuz anlamıyla, Derin Devlet'e karşı mücadele yürüttükleri iddiasında olanların ABD'nin (NATO) ekonomik, politik, askeri, güvenlik ve psikolojik güdümlenme ve vesayet programlarına karşı çıkmayıp Derin Devlet üzerinden ulus devletin

temel yapılanmalarına sürekli saldırılar, NATO'nun işbirlikçisi konumuna düşüklerini görmek zorundadırlar.

Susurluk Olayı ve Süper NATO

Başbakan Tansu Çiller; Milli İstihbarat Teşkilatı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bazı görevlileri, JİTEM ve Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın sivil uzantıları, uyuşturucu mafyası ve ülkücü mafia diye anılan suç örgütlerinde yer almış bazı sivil ve sivilleşmiş kişilerden oluşan bir özel suç örgütü oluşturdu. Bu örgütün oluşumunda Ağar, Kocadağ ve Bucak yer aldı.

Bu örgüt CIA ve Mossad örgütleriyle bağlantılıydı. Çiller CIA'ca eğitilmiş bir Amerikan vatandaşıydı ve CIA bağlantılı eski casus Roger Tamraz'la da temastaydı. Teması aşırı Türk milliyetçisi bir grup Bozkurt sağlamıştı. Çiller'in eşi Özer Çiller de Tamraz'la işbirliği içindeydi ve onun iş ortağıydı. İstanbul'da bir çete hesaplaşması nedeniyle öldürülen Türk uyuşturucu kralı Ömer Lütfü Topal'ın da iş ortağıydı.

Çiller'in ABD'nin öneri ve özendirmeleri sonucu kurdurttuğu bu örgütün amacı PKK ile sözde daha etkin bir mücadeleyi gerçekleştirmektir. Nihai amaç ise Abdullah Öcalan'ı Suriye'den alıp Türkiye'ye getirmek ve Çiller iktidarını olağanüstü güçlendirmektir. Bu dönemde Ağar'ın başı çekmesiyle Emniyet Genel Müdürlüğü'ne doğrudan bağlı Özel Harekat timleri kuruldu. Bu timlerde çete ve mafia ile bağlantılı sivil ve sivilleşmiş kişiler yer aldı. Bunların gerçekleştirdikleri operasyonlardan kaynaklanan olumsuzluklar, isim benzerliklerinin çağrışımı nedeniyle Özel Kuvvetler Komutanlığı veya Özel Harekat Dairesi'ne bağlı

timlerin faaliyetleri ile bütünleştirildi. Ve bu timlere mal edildi. Böylece TSK, ABD'nin hedef tahtasına oturtuldu.

Ağar, Kocadağ, Bucak ve Çatlı'dan oluşan çete Başbakan Çiller'in talimatıyla Öcalan'ı Suriye'den alıp Türkiye'ye getirmek üzere bir Mercedes'le yola çıktı. Susurluk kasabasında Mercedes'e çarpan bir kamyon bu operasyonu önledi. Çeteyi yola çıkaran ABD (Süper NATO) idi. Operasyonu önleyen de Süper NATO idi. Oyuna getirilen ise Başbakan Çiller üzerinden Türkiye idi. Bunun sonucu, Türkiye'nin ulusal çıkarları ve prestijinin zedelenmesiydi.

Demirel ve Süper NATO

9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "Derin Devlet, devletin kendisidir. Yönetilemeyen ülke Derin Devlet'e muhtaç olur. Devlete el koyulduğu zaman devlet yoktur. Ben Derin Devleti 1979'da tanıdım" demiştir.

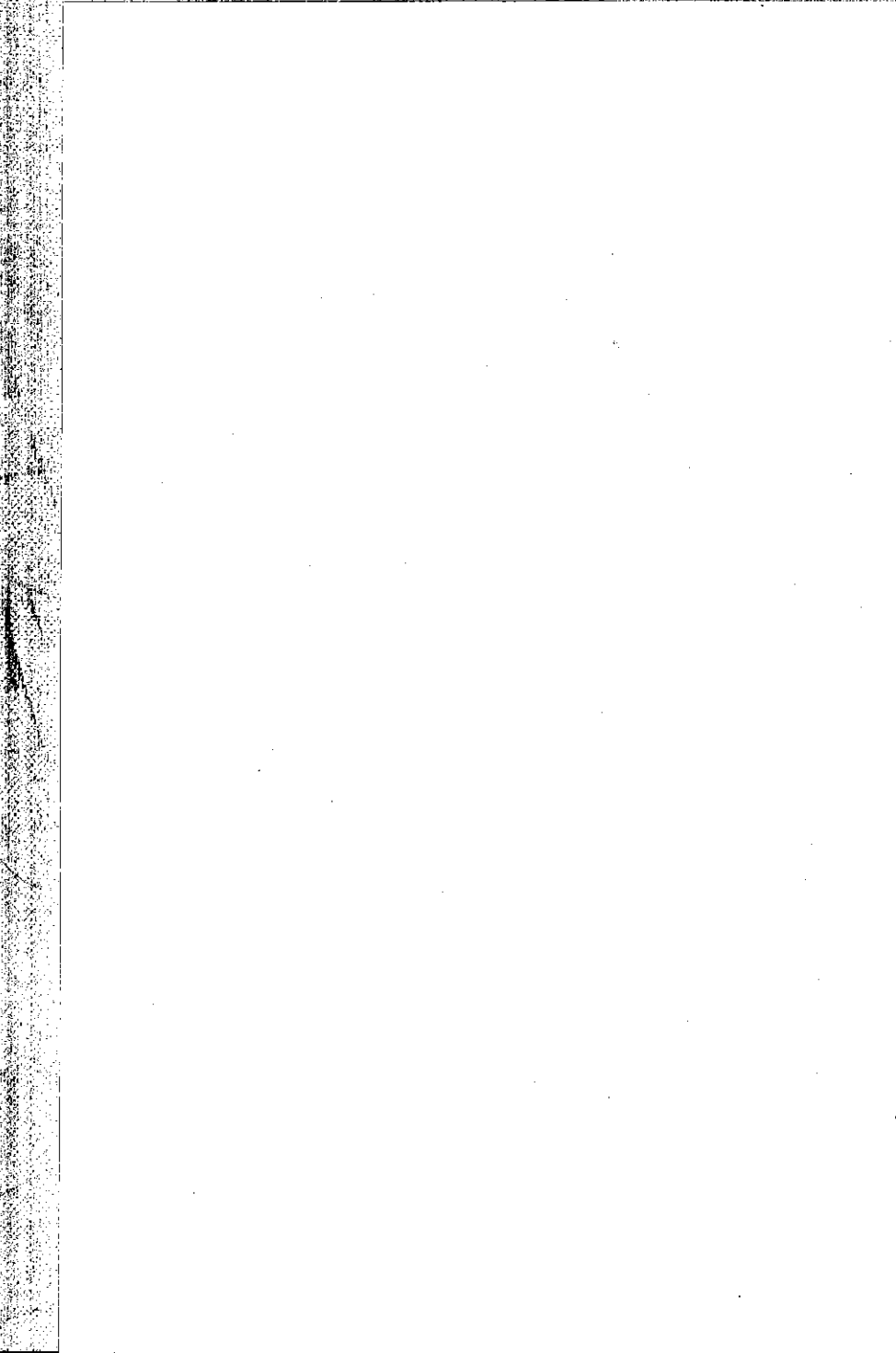
Derin Devletin devreye girmesiyle, devletin devreden çıktığını ifade eden Demirel, 1965'ten 1979'a kadar on dört yıl başbakanlık yapmış bir siyaset adamıdır ve bu açıklamasıyla, devletin yokluğuna uzun bir süre seyirci kaldığını ikrar etmiş olmaktadır. Bu bağlamda, "Devletin zirvesinde kavga olmaz", "Bana suçcular cinayet işliyor dedirtemezsiniz", "Tansu'yu ülkenin başına ben bela ettim", diyebilen Demirel'in, Derin Devlete yönelik açıklamalarının ciddiye alınacak bir tarafı yoktur. Çünkü Demirel CFR'nin alt örgütü Bilderberg'in kıdemli bir üyesidir ve ABD'nin (NATO) emrinde görev yapmak ve Süper NATO'yu görmezden gelme zorunda olduğunun bilincindedir.

Süper-NATO Operasyonları

- 12 Mart 1971 darbesi
- 12 Eylül 1980 darbesi
- 1 Mayıs 1977 Taksim katliamı
- 1978 Kahramanmaraş katliamı
- Sivas katliamı
- Bahçelievler'de 7 TİP'linin katliamı
- Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın asılması
- Abdi İpekçi, Uğur Mumcu, Muammer Aksoy, Ahmet Taner Kışlalı, Bedrettin Cömert, Bahriye Üçok, Doğan Öz ve Necip Hablemitoğlu suikastları
- Orgeneral Eşref Bitlis suikastı
- Casa uçağına sabotaj
- Makine Kimya Endüstrisi Kırıkkale mühimmat fabrikasına sabotaj
- AKP'nin iktidara, Gül'ün Cumhurbaşkanlığına taşınması operasyonu
- Şemdinli ve Danıştay operasyonu

Olumlu Anlamıyla Derin Devlet

Olumlu anlamıyla, Derin Devlet emperyalizmin güdümünde olmayan tam bağımsız ulus devlettir. Bu bağlamda Derin Devlet gereklidir. Böyle bir devlette Gizli Servisler devletin bir parçasıdır. Bu bağlamda Teşkilat-ı Mahsusa Derin Devlet'in bir organıdır.

GÖRÜNMEYEN DEVLET**

John Pilger

Çeviri: Duygu Hazır

Bugünkü konuşmamın ana başlığı aslında gazetecilik diye gösterilen propagandaya bir panzehir olarak düşünebileceğimiz kitabım "Özgürlük Gelecek Sefer" (Freedom Next Time) ile aynı adı taşıyor. Bu yüzden bugün gazetecilik hakkında; gazetecilikle, propagandayla ve sessizlikle yapılan savaş hakkında ve bu sessizliğin nasıl kırılacağı hakkında konuşmayı düşündüm. Halkla ilişkilerin babası olarak bilinen Edward Barneys, ülkede hüküm süren gerçek güç olan derin devletle ilgili bir yazı yazdı. Yazısında gazeteciliğe ve medyaya gönderme yapıyordu. Bu toplu gazeteciliğin keşfinden hemen sonra, yani bundan 80 yıl önceydi. Bu pek az gazetecinin hakkında konuştuğu ve bildiği bir tarihi süreçtir ve reklâm ortaklıklarının ortaya çıkışıyla başladı. Yeni şirketlerin basının yönetimini ele geçirmesiyle profesyonel gazetecilik diye yeni bir şey ortaya çıktı. Büyük reklâmcıları çekmek için bu ortak basın kurumun temel direkleri tarafsız ve dengeli görünmek zorunda kaldılar. İlk gazetecilik ekolleri kuruldu ve

** Bu konuşma 16 Haziran 2007 tarihinde John Pilger tarafından Şikago'da yapılmıştır

bir liberal (özgürlükçü) tarafsızlık efsanesi profesyonel gazetecilik etrafında dönmeye başladı. İfade özgürlüğü hakkı doğrudan yeni medya ve büyük şirketlerle ilişkilendirilir oldu ve aslında bütün bunlar Robert McChesney' in çok iyi ifade ettiği gibi "tamamıyla düzmeceydi".

Bu halkın bilmediği bir şey olsa da, profesyonel olmak için gazeteciler fikirlerinin ya da haberlerinin resmi kaynaklar tarafından yönlendirildiğine emin olmalıydı ve bu olay bugüne kadar değişmedi. Herhangi bir gün New York Times'a bir bakın ve politik haberlerin -yerli ya da yabancı -kaynaklarını bir kontrol edin. Bunların hükümet ve sağlam ekonomik gruplar tarafından kontrol altında tutulduğunu göreceksiniz. Bu profesyonel gazeteciliğin özüdür. Ben bağımsız gazeteciliğin bunun dışında tutulduğunu ya da tutuluyor olduğunu ileri sürmüyorum, fakat bu muhtemelen daha onurlu bir ayırım olurdu. Judith Miller'in Irak işgali arifesinde New York Times'ta oynadığı rolü düşünün. Evet, yaptığı iş bir skandala dönüşmüştü, ama tabii ki yalanlara dayanan bir işgalin tanıtımında önemli bir rol oynadıktan sonra. Miller'in papağan gibi tekrarladığı resmi kaynakları ve gizli çıkarları diğer Times muhabirlerinininkinden farklı değildi. Örneğin Ağustos 1945'te Hiroşima'ya atılan atom bombasının etkilerini görmezden gelen ünlü W.H. Lawrence gibi... Röportajının başlığı, "Hiroşima Kalıntılarında Radyoaktivite Yok!"tu. Tabii bu başlık yalandı.

Görünmez hükümetin, gücünün nasıl arttığının üstünde bir düşünün. 1983'te küresel medyanın sahipleri çoğu Amerikalı 50 adet şirketti. 2002'de bu sayı 9'a düştü. Bugün ise muhtemelen 5'tir. Rupert Murdoch gelecekte sadece üç medya devi kala-

cağını ve kendi şirketinin bunlardan biri olacağını öngörüyor. Bu güç yoğunlaşması sadece Birleşik Devletler'in gidişatına özel değil. BCC yayınlarını Amerika'ya genişletmeye karar verdiğini, çünkü Amerikan halkının BBC ile ünlenmiş ilkeli bağımsız ve tarafsız haberciliği istediğini duyurdu. BBC Amerika'yı yayına başlattılar. Reklamlarını görmüş olmalısınız.

BBC 1922'de medya ortaklıklarının ortaya çıkmasından hemen önce doğdu. Kurucusu tarafsızlığın profesyonelliğin temeli olduğunu inanan Lord John Reith'di. Aynı yıl İngiliz şirketleri kuşatma altındaydı. Sendikalar çalışanları genle greve çağırmışlardı. Toryler* devrimin yolda olduğunda korkuyorlardı. Yeni BBC imdatlarına yetişti. Büyük bir gizlilik içinde, grev bitene kadar işçi liderlerinin tarafında yer almayı reddederken, Tory başbakan Stanley Baldwin için sendika karşıtı yazılar yazıp bunları halka yayınladılar.

Böylelikle bir kalıp çizilmiş oldu. Tarafsızlık kesinlikle bir prensipti: Firma tehdit altında olduğunda askıya alınabilecek bir prensip. Ve bu prensip o günden bugüne hep onaylandı.

Irak'ın işgalini ele alalım. BBC'nin haberlerinin üzerine yapılmış iki çalışma var. Birincisi BBC'nin Irak'la ilgili haberlerinde savaş karşıtı görüşlere toplamda % 2 yer vermiş. %2! Bu, ABC, NBC ya da CBS de yer alan savaş karşıtı haber toplamından bile daha az! Wales Üniversitesi tarafından yapılan ikinci araştırmada ise işgali destekleyen propagandasında BBC'nin kitle imha silahlarıyla ilgili referanslarının % 90'ının Saddam Hüseyin'in bu kitle imha silahlarına sahip olduğunu ve böylece Blair ve Bush'un açık imalarının haklı olduğunu ileri sürdüğü görülmüştür. Şimdi biz BBC ve diğer İngiliz medyasının İngiliz Haber Alma Servi-

si MI6 tarafından kullanıldığını biliyoruz. “Mass Appeal” adını verdikleri operasyonda, MI-6 ajanları sarayda saklanan silahlar ya da gizli yeraltı sığınakları gibi Saddam’ın kitle imha silahlarıyla ilgili hikâyeler yayınlıyorlardı. Bütün bu hikâyeler tabii ki kandırmaca. Fakat önemli olan bu değil. Önemli olan MI6’nın gereksiz olduğu, çünkü profesyonel habercilik (!) kendi kendine aynı hikâyeleri meydana getirebilirdi.

İşgalden hemen sonra BBC’nin Washington’daki adamı Matt Frei’i dinleyin. “Hiç şüphe yok ki...” diye sesleniyor İngiltere’de ve tüm dünyadaki izleyicilere. “Dünyanın geri kalanına, özellikle de Orta Doğu’ya iyiliği ve Amerikan değerlerini getirme isteği özellikle Amerikan askeri gücüyle yakından ilişkili.” 2005’te aynı muhabir işgalin mimarı Paul Wolfowitz’i “demokrasinin gücüne ve orta sınıfın gelişimine tutkuyla inandığı” için övmüştü. Bu Dünya Bankası’ndaki küçük vakadan hemen önceydi.

Bunarlın hiçbiri sıradışı değil. BBC haberleri işgali rutin olarak bir “yanlış hesaplama” olarak tanımlıyor. Yasadışı değil, karşı taraftan kışkırtılmamış değil, yalanlara dayanan değil, fakat yanlış hesaplanmış!

BBC haberleri tedavülünde fiyaskoyla eş anlamlı olan yaygın sözcüklér “hata” ve “gaf”tır ki, bunlar eğer savunmasız Irak’a karşı ortada hiçbir sebep yokken yapılan kasıtlı, hesaplı, yasadışı saldırı başarılı olsaydı her şey çok güzel olacaktı anlamına gelmektedir. Ne zaman bu sözleri duysam Edward Herman’ın kabul edilmezi normalleştirmek hakkındaki muhteşem makalesi aklıma gelir. İşte medyanın kullandığı klişe dilin yaptığı da bu. Bu dil kabul edilmezi, yani savaşın aşağılık yüzünü, kopmuş kolları

bacakları, sakat çocukları ve gördüğümüz her şeyi normalleştiriyor. Soğuk Savaş dönemiyle ilgili en sevdiğim hikâyelerden biri Birleşik Devletler'e gezmeye gelen bir grup Rus gazeteciyle ilgilidir. Ziyaretlerinin son günü ev sahibi izlenimlerini sorar. "Söylemek zorundayım ki" der cevaplayan, "bütün gazeteleri okuyup gün ve gün bütün televizyonlarımızı izledikten sonra tüm hayati konularda herkesin fikirlerinin aynı olması bizi şaşırttı. Kendi ülkemizde bu sonuca ulaşmak için habercilerimizi çalışma kamplarına gönderdik. Hatta tırnaklarını söktük. Siz burada bunarın hiçbirini yapmak zorunda değilsiniz. Sırrınız nedir?"

Peki sır nedir? Bu haber bürolarında, iletişim fakültelerinde, habercilikle ilgili yayınlarda sıkça sorulan bir soru ve cevabı da henüz milyonlarca insanın hayatı için büyük önem taşıyor. New York Times bu sorunun cevabını geçen yıl 24 Ağustos'taki başyazısında açıkladı: "Eğer şimdi bildiklerimizi daha önceden biliyor olsaydık, Irak işgali genel bir halk protestosuyla engellenirdi." Bu ilginç itiraf aslında şu manaya geliyordu: Haberciler işlerini yapmamış ve Bush'un yalanlarını engellemek, ifşa etmek yerine bu yalanları kabul ederek, onaylayarak ve tekrarlayarak halkı kandırmıştı. Times'ın söylemediği ise kendi gazetelerinin ve geri kalan tüm medya Bush'un yalanlarını ortaya çıkarsaydı bir milyona yakın insanın bugün hâlâ hayatta olacağıydı. Bu çok sayıdaki kıdemli kuruluşlarda çalışan çok sayıdaki habercinin düşüncesi. Bir kısmıyla bu konuda bizzat konuştum, bir kısmı ise bunu kamuoyunun önünde açıkladı.

Ne kadar ironiktir ki, sansürün özgür denilen toplumlarda nasıl işlediğini, totaliter bir toplumda haber yaparken anlamaya

başladım. 1970'lerde Çekoslovakya'da Stalin yanlısı diktatörlük sürerken gizlice çekim yapıyordum. Yazar Zdener Urbanek'in de aralarında bulunduğu Muhafız grup 'Charter 77'nin üyeleriyle röportaj yapıyordum. Ve yazarın bana söylediği şeydi: "Diktatörlük rejiminde bir açıdan sizin batıda olduğunuzdan daha şanslıyız. Biz gazetelerde okuduğumuz ya da televizyonda izlediğimiz hiçbir şeye inanmıyoruz, çünkü bunların hepsinin yalan, hepsinin propaganda olduğunu biliyoruz. Ben de Batı'daki siz gibiyim. Artık propagandanın arkasındakilere bakmayı, satır aralarını okumayı öğrendik. Biz de sizin gibi gerçeğin daima tahrip edici olduğunu biliyoruz."

Vandana Shiva bu duruma "zapt edilmiş bilgi" adını vermişti. Kamu kuruluşlarındaki haksızlıkları ve skandalları ortaya çıkaran büyük İrlandalı gazeteci bunu yazısında çok iyi ifade etmiş: "Resmi olarak yalanlanana kadar hiçbir şeye inanma." Çok eski savaş klişelerinden biri savaşta ilk kurban verilenin gerçeklik olduğunu söyler. Hayır, değildir. Habercilik ilk zayıdır. Vietnam Savaşı sona erdiğinde *Encounter* dergisinin savaşı izlemiş saygın muhabirlerinden Robert Elegant bir makale yayınladı. "Modern çağda ilk defa" diye yazıyordu, "bir savaşın sonucu savaş meydanında değil, basılan gazetelerin sayfalarında ve televizyon ekranlarında belirlendi." Elegant savaşın kaybedilmemesinden haberlerinde bu savaşa karşı çıkan habercileri sorumlu tutuyordu. Robert Elegant'ın görüşü Washington'da kabul gören bir hikmet haline dönüştü ve hâlâ da öyle. Irak'ta Pentagon hazırlanmış senaryolara katıştırılmış gazeteciler türetti, çünkü eleştirel gazetecilik yüzünden Vietnam Savaşı'nın kaybedildiğine inanıyorlardı.

Gerçek ise tam tersiydi. Genç bir gazeteci olarak Saigon'daki ilk günümde önemli gazete ve televizyonların bürolarını ziyaret ettim. Çoğunun duvarlarında Vietnamlıların ölü bedenlerinin ve parçalanmış, kopmuş kulakları testisleri tutan Amerikalı askerlerin fotoğraflarının olduğu panolar gördüm. Ofisin birindeki fotoğrafta ise işkence edilmiş bir adam ve işkence edenlerin başların üzerine çizilmiş bir konuşma balonu vardı: "Bu sana basınla konuşmayı öğretir." Bu fotoğrafların hiçbiri gazetelerde yayınlanmamış, hatta telgrafla bildirilmemişti bile. Nedenini sordum. Kamuoyunda bunların asla kabul edilmeyeceğini söylediler. Zaten onları yayınlamak tarafsızlığa aykırı olacaktı. İlk başta ben de bu görünen mantığı kabul etmiştim. Ben de Almanya'ya ve Japonya'ya karşı yapılan haklı savaşın ve Anglo-Amerikan dünyasının tüm pisliklerini ortadan kaldıran etnik temizliğin hikâyelerini dinleyerek büyüdüm. Fakat Vietnam'da kaldıkça zalimliğimizin yalıtılmış ayrılmış bir şey ya da sapkınlık olmadığını, savaşın kendisinin zalimlik ve gaddarlık olduğunu daha da iyi anladım. Bu büyük bir hikâyeydi ve nadiren haber oluyordu. Evet, ordunun etkinliği ve yöntemleri bazı iyi haberciler tarafından sorgulandı. Fakat işgal kelimesi asla kullanılmadı. Kullanılan halkı "sakinleştirici" kelime "kuşatılmış"tı. Amerika, Vietnam'ı kuşatmıştı. İyi niyetli devin budalaca işler yaparak Asya'da bir bataklığa saplandığı kurgusu durmadan usanmadan tekrarlanıyordu. Sarsıcı gerçeği açıklamak My-Lai katliamı hakkındaki atlatma haberleriyle geri dönen Daniel Ellsberg and Seymour Hersh gibilere kalmıştı. My-Lai katliamının yaşandığı 16 Mart 1968 günü Vietnam'da 649 gazeteci vardı ve hiçbiri katliamı haber yapmamıştı.

Vietnam'da ve Irak'taki kasıtlı politika ve stratejiler neredeyse bir soykırıma dönüşmüştü. Vietnam'da evlerinden zorla tahliye edilmiş insanlar ve serbest ateş bölgelerinin yaratılması; Irak'ta 1990'larda dayatılan Ortaçağ kuşatmalarından farksız Amerikan ambargosu ve UNICEF in kayıtlarına göre beş yaşın altında öldürülen yarım milyon çocuk... Irak ve Vietnam'da yasaklı silahlar kasırlı olarak sivillerin üzerinde denendi. Ajan Orange Vietnam'daki genetik ve çevresel yapıyı değiştirdi. Ordu buna Cehennem Operasyonu adını verdi. Kongre üyeleri bu ismi fark ettiklerinde daha sempatik bir isim olan "Çiftlik İşçisi" operasyonu ile değiştirdiler, ama değişen bir şey olmadı. Irak savaşında Kongre üyeleri savaşa ne kadar çok tepki gösterdiler. Demokratlar bu işgali lanetlediler, yeniden isimlendirdiler ve uzattıkça uzattılar... Vietnam Savaşı sonrasında yapılan Hollywood filmleri de "kabul edilmezi normalleştiren" medyanın birer uzantısıydı. Evet, içlerinde ordunun yöntemlerini eleştiren birkaç tanesi vardı, ama hepsi de işgalcilerin pişmanlıklarının üstünde durmaya büyük bir özen göstermişlerdi. Bu filmlerden ilki şimdi bir klasik olarak haline gelmiştir: Mesajı "Amerika acı çekmiştir, Amerika felakete uğramıştır, Amerikalı çocuklar doğulu barbarlara karşı ellerinin gelenin en iyisini yapmışlardır" demek olan The Deerhunter (Avcı). Filmin mesajı diğerlerinden daha olumsuz ve kincidir, çünkü filmin yapımı ve oyunculuğu göz alıcıdır. Söylemem gerekir ki bu benim bir sinema salonunda yüksek sesle protesto etmeme sebep olan tek filmidir. Oliver Stone Platoon (Müfreze) filminin savaş karşıtı bir film olduğunu ve içinde küçük de olsa Vietnamlıları birer insan olarak gösteren sah-

neler olduğunu söyler. Fakat aynı zamanda bu film işgalcileri savaşın kurbanları olarak göklere çıkartmaktadır.

Bu konuşmayı hazırladığım sırada The Green Berets (Yeşil Bereliler) filminden bahsetmeyi düşünmüyordum. Ta ki ertesi gün John Wayne'nin yaşayan en etkili oyuncu olduğunu okuyana kadar. John Wayne'nin oynadığı Yeşil Bereliler filmini 1968'te bir cumartesi akşamı Montogomery Alabama'da izledim. (Orada daha sonradan adı kötüye çıkan vali George Wallace ile röportaj yapmak üzere bulunuyordum.) Vietnam'dan yeni dönmüştüm ve bu filmin nasıl bu kadar absürd olduğuna inanamıyordum. Bu yüzden yüksek sesle güldüm, güldüm, güldüm... Tabii benim gülmemden dolayı ortalığı buz gibi bir hava sarmıştı. Yanımdaki güneydeki Freedom Rider hareketinin üyesi arkadaşım bana dönüp dedi ki: "Hemen dışarı çıkalım bu yerden, çabuk kaçalım..."

Otele dönerken bütün yol boyunca takip edildik. Fakat bizi takip edenlerin birisinin bile kahramanları John Wayne'nin yalan söylediğinin ya da o savaşa gitmek zorunda olmadığı'nin farkında varıp varmadıklarından şüpheliyim. George W. Bush ve Dick Cheney'in de fark edilebilir bir biçimde beklediği gibi Wayne'nin yapmacık oyunculuğu binlerce Amerikalıyı Vietnam'a ölümüne gönderdi.

Geçen yıl Nobel ödülünü aldığında oyun yazarı Harold Pinter çığır açan bir konuşma yaptı. "Neden?" diye sordu ve ben de cevapladım: "Çünkü Amerikan devleti suçları yüzeysel olarak kaydederken, onları sadece yazılmış belgeler olarak bırakırken Stalin yanlısı Rusya'da hüküm süren sistematik vahşilik, geniş bir alana yayılmış zalimlik, bağımsızlığın amansız baskısı Batı'da

çok iyi biliniyordu.” Ve hâlâ bu ortadan kaldırma ve sayısız insanın çektiği acıların nedeni olarak sınır tanımaz Amerikan gücü görülebilirdi. “Fakat” dedi Pinter, “bunu bilemezsiniz. Bu asla olmadı. Hiçbir şey asla olmadı. Hatta olurken bile olmuyordu. Hiç fark etmez. Faydası yok.” Pinter’in sözlerinde gerçeküstü- lükten fazlası vardı. BBC ise İngiltere’nin en iyi oyun yazarının sözlerini göz ardı etmişti.

Kamboçya’yla ilgili birçok belgesel yaptım. Birincisi Sene Sıfır: Kamboçya’nın Sessiz Ölümü’ydü. Bu belgesel Pol Pot’un yükselişi için gerekli olan çözünmeyi gerçekleştiren Amerikan bombardımanını anlatıyordu. CIA dosyaları buna hiç şüphe bırakmıyor ki, Nixon ve Kissinger’in başlattığını Pol Pot tamamlamıştı. Sene Sıfır belgeselini PBS’ye teklif ettim ve Washington’a götürdüm. Belgeseli izleyen PBS yöneticileri şok oldular. Kendi aralarında fısıldaşmaya başladılar. Sonra benden dışarıda beklememi istediler. Sonunda kapıdan biri göründü ve bana, “John, çektiğin filme hayran kaldık ama Amerikan hükümetinin Pol Pot’un yolunu açtığını söylüyor olması bizi rahatsız etti,” dedi. “Kanıtlarımın doğruluğundan şüphe mi ediyorsunuz?” dedim. Çok sayıda CIA dokümanından alıntı yapmıştım. “Ah, hayır...” diye cevap verdi. “Fakat bir ‘hakem gazeteciyi’ danışmak için çağırmaya karar verdik.”

Bu “hakem gazeteci” terimi geçmişte George Orwell tarafından icat edilmiş olabilir. Ve sonuçta bula bula çağırdıkları kişi Pol Pot tarafından Kamboçya’ya davet edilen üç gazeteciden biriydi. Ve elbette filmin yayınlanmasına taraftar olmadı ve PBS’den bir daha haber alamadım. Sene Sıfır, 60 değişik ülkede yayınlandı ve dünyadaki en çok izlenen belgesellerden biri oldu.

Amerika'da ise hiç gösterilmedi. Kamboçya'da yaptığım beş belgeselden sadece bir tanesi New York'taki PPS istasyonu WNET tarafından gösterildi. İnanıyorum ki sabaha karşı birde gösterildi. Herkesin uyuduğu bir saatte ve sadece bir kez yayınlanması rağmen Emmy ödülünü kazandı. Ne muhteşem bir ironi! Ödüle layık bir belgesel, ama izleyicisi yok!

Harold Pinter'in sarsıcı gerçeği inanıyorum ki emperyalizm ve faşizm arasında bir bağlantı kurmak ve daha önce neredeyse hiç anlatılmamış tarih için verilen savaşı betimlemektir. Bu medya çağının büyük sessizliğiydi. Ve bu bugünkü propagandanın gizli kalbiydi. Propagandanın o kadar geniş bir faaliyet alanı var ki, ben Amerikalıların çevrilen işleri mümkün olduğunca anlamları ve bilmelerine her zaman şaşırılmışımdır. Biz burada kesinlikle bir sistemden bahsediyoruz, tek tek kişilerden değil. Bugün çok sayıda insan problemin George W. Bush ve onun çetesi olduğunu düşünüyor. Evet, Bush çetesi varılabilecek en uç noktalardır. Fakat deneyimlerime dayanarak söylüyorum ki, onlar daha önce olanların aşırı bir versiyonu olmaktan başka bir şey değildir. Yaşamım boyunca Demokratlar, Cumhuriyetçilerden daha fazla savaş başlattılar. Bu gerçeği göz ardı etmek gelecekte propaganda sisteminin ve savaş üretme sisteminin devam edeceğinin bir garantisidir. İngiltere'de on yıldır iktidarda olan demokrat partinin bir kolu var. Görünürde bir liberal olan Blair, modern çağın herhangi bir başbakanından daha fazla kez İngiltere'yi savaşa soktu. Evet, şimdiki oyun arkadaşı George Bush, ama ilk aşkı yirminci yüzyılın son zamanlarının en acımasız başkanı Bill Clinton'dı. Blair'ın halefi Gordon Brown da bir Clinton ve Bush tutkunu. Geçen gün Brown dedi ki: "İngiltere'nin İngiliz

İmparatorluğu yüzünden özür dilemek zorunda olduğu günler sona ermiştir. Bunu kutlamalıyız.”

Blair gibi, Bush gibi, Clinton gibi Brown da tarih için verilen savaşın kazanıldığı, İngiliz İmparatorluğu'nun yönetimindeki Hindistan'da İngilizlerin aç bıraktığı milyonların unutulacağı liberal gerçeğine inanıyor. Tıpkı milyonlarca insanın Amerikan İmparatorluğu'nda öldüğünün unutulması gibi. Ve Blair gibi halefi de profesyonel gazeteciliğin kendi tarafında olduğundan emin. Farkında olsa da olmasa da çoğu gazeteci kendini doğal bir merkez, modern hayatın dayanak noktası olarak gösteren, kendini ideolojisizlik olarak niteleyen bir ideolojinin taraftarları olmak için tımar ediliyorlar. Bu bugüne kadar gördüğümüz en tehlikeli ve güçlü ideoloji için çok iyi bir şey olabilir, çünkü bunun sonu belirsiz. Bu liberalizm. Ben liberalizmin mezziyetlerini inkâr etmiyorum, aksine liberalizm hepimizin yararına olacak bir şey. Fakat onun tehlikelerini, sonu belirsiz politikalarını ve propaganda için harcanan bütün gücü inkâr edersek sonra gerçek demokrasi hakkımızı hiçe saymış oluruz. Çünkü gerçek demokrasiyle liberalizm aynı şeyler değil. Liberalizm 19 yüzyılda elit sınıfa bir koruma olarak ortaya çıkmıştır. Oysa gerçek demokrasi asla elit sınıfa devredilemez. Gerçek demokrasinin uğruna savaşılır, çaba gösterilir.

Savaş karşıtı bir koalisyon olan *United For Peace and Justice*'in kıdemli üyelerinden birinin sözlerinden alıntı yapacağım. Diyor ki: “Demokratlar gerçeğin politikalarını kullanıyorlar.” Bu bayanın liberal tarihteki dayanak noktası Vietnam. Başkan Johnson'ın bir Demokratlar Kongresi'ndeki savaş karşıtı oylamadan sonra askeri birlikleri Vietnam'dan geri çektiğini

söylüyor. Aslında olay bu değildi. Askeri birlikler Vietnam'dan tam dört uzun yıl sonra çekildi. Bu süre boyunca Birleşik Devletler Vietnam, Kamboçya ve Laos'ta bombalarla önceki yıllarda öldürdüklerinden daha fazla insan öldürdüler. Irak'ta da olan budur. Bombardıman geçen yıldan beri ikiye katlandı ve bu rapor edilmiyor. Peki bu bombardımanı kim başlattı? Bill Clinton başlattı.1990'lar boyunca Clinton, Irak'ta örtülü bir deyişle uçuşa yasaklı bölge olarak tabir ettiğimiz bölgeye bomba yağdırdı. Aynı zamanda da Irak'ı daha önce de bahsettiğim gibi 500 bini çocuk olarak kaydedilen, belki bir milyon insanı öldürerek ekonomik yaptırım denilen bir ortaçağ kuşatmasına maruz bıraktı. Sözde ılımlı medyamızda bu kıyım neredeyse hiç haber yapılmadı. Geçen yıl John Hopkins Halk Sağlığı Enstitüsü'nün yaptığı bir araştırmada Irak işgalinden beri 650 bin Iraklının işgalin doğrudan sonucu olarak öldüğü belirlendi. Resmi kayıtlar Blair hükümetinin bu rakamı güvenilir kabul ettiğini gösteriyor. Şubatta haberin yazarı Les Roberts bu rakamın Fordham Üniversitesi'nin Rwandan soykırımıyla ilgili yaptığı çalışmadaki ölü sayısıyla aynı olduğunu söyledi. Medyanın Robert'in şok edici açıklamasına cevabı sessizlikti. Bir nesli organize bir şekilde öldürme serüveninin en muhteşem kısmı bu olaydan başka ne olabilir ki! Harold Pinter'in dediği gibi: "Hiç olmadı ki. Fark etmezdi."

Kendini solda gören birçok insan Bush'un Afganistan'a saldırmasını destekledi. CIA'in Usame Bin Ladin'i desteklediği göz ardı ediliyor. Clinton yönetiminin Taliban'a gizlice arka çıktığı, hatta CIA'in onlara üst düzey brifingler verdiği gerçeği Amerika'da neredeyse hiç bilinmiyor. Afganistan'dan geçen

petrol boru hattının yapımında Taliban, petrol devi Unical'ın gizli ortağıydı. Clinton hükümetinden bir yetkiliye Taliban'ın kadınlara zulmettiği hatırlatıldığında, " Bu gerçekle yaşayabiliriz" diye cevap vermişti. 11 Eylül'ün bir sonucu olarak Bush'un Afganistan'a saldırmaya karar verdiğine dair güçlü bir kanıt yoktu; ta ki iki ay önceye yani Temmuz 2001'e kadar. Bu Birleşik Devletlerde halk tarafından neredeyse bilinmiyor. Tıpkı Afganistan'da ölen sivillerin sayısı gibi. Bildiğime göre sadece bir orta görüşlü gazeteci Londra'da The Guardian'dan John Steele Afganistan'da ölen sivillerin sayısını araştırdı. Ve 20 bin sivilin öldüğünü belirledi. Tabii bu bundan üç yıl önceydi.

Filistin'in hâlâ süren trajedisi sözde liberal sol kanadın sessizliğinin ve boyun eğişinin en büyük parçası olmakta. Sürekli Hamas'ın İsrail'i yok etmeye ant içmiş olduğu söyleniyor. New York Times, Associated Pres, Boston Globe... Bir tanesini seçin. Bu yolu standart bir yalanlayıcı olarak kullanıyorlar ve bu yanlış. Hamas'ın on senedir ateşkes çağrısı yaptığını kimse yazmadı. Bundan da önemlisi İsrail gerçeğinin fakına varmalarıyla geçen birkaç sene boyunca Hamas'ın tarihsel ideolojisinin değişmesine maruz kaldığı temelde bilinmiyor ve İsrail'in Filistin'i yok etmeye kendini adanması tarif edilemeyecek derecede korkunç bir şey.

Glasgow Üniversitesi tarafından Filistin'le ilgili haberler üzerine yapılmış öncü bir çalışma var. İngiltere'de televizyon izleyen genç insanlarla görüşmüşler. % 90'ından fazlası kanuna aykırı yerleşimcilerin Filistinliler olduğunu düşünüyor. Danny Schechter'in ünlü deyişiyle: "Ne kadar çok televizyon izlersen o kadar az bilirsin."

Son zamanların en tehlikeli sessizliği ise nükleer silahlar ve Soğuk Savaşın geri dönüşü zerine. Ruslar açık bir şekilde Doğu Avrupa'daki sözde Amerikan koruma kalkanının onları kk düşürmek ve boyun eğdirmek için tasarlandığını anladılar. Yeni bir Soğuk Savaş başlatan Putin'den burada önceki sayfalarda bahsediliyor ve uzun süredir özlemlerle beklenen Güvenilir Silah Yenilenmesi adı verilen ve geleneksel savaşla nükleer savaş arasındaki ayrımı belirsizleştirmek için tasarlanmış tamamıyla yeni Amerikan nükleer sisteminin gelişimiyle ilgili büyük bir sessizlik var.

Bu sırada İran'da Irak'ın işgali öncesi oynadığı rollerin neredeyse aynısını oynayan liberal medyayla birlikte yumuşamaya başladı. Demokratlara gelince, Barak Obama'nın nasıl da Washington'daki eski liberal kuruluşların propaganda organı olan Dış İşleri Konseyi'nin sesi olduğuna bakın. Asker kuvvetlerinin geri çekilmesini isterken Obama şöyle yazmıştı: "İran ve Suriye gibi uzun vadedeki düşmanlarımıza karşı orduyu savaşa srmemeliyiz." Bir de bunu liberal Obama'dan dinleyin: "Geçen yüzyıldaki büyük tehlike sırasında liderlerimiz Amerika'nın örnek alınacak kahramanlık sayılacak bir biçimde dünyaya yol göstermesini ve onu yükseltmesini ve bizim sınırların ötesinde özgürlük arayan milyarlarca insan için ayağa kalkıp savaşmamızı sağladılar."

İşte bu propagandanın -isterseniz beyin yıkamak deyin - z: Bütün Amerikalıların ve Amerikalı olmayan birçok insanın hayatlarına sızmak. Sağıcılardan solculara, laiklerden dindarlara pek az insanın bildiği gerçek son yarım yüzyılda Amerikan

yönetiminin pek çoğu demokrasiler olmak üzere 50 hükümet devirmiştir. Bu süre boyunca otuz ülkeye saldırılmış ve bombalama yapılmış ve sayısız hayatlar kaybedilmiştir. Bush'un darbeleri haklı ve yerinde görülebilir, ama ayağa kalkıp milyonların özgürlük arayışı için savaşmak hakkındaki demokrat zırvalarının çağrı sirenlerini kabul ederek işte o zaman tarih için verdiğimiz savaşı kaybetmiş oluruz. Ve o zaman derin bir sessizliğe gömülürüz.

Peki ne yapmalıyız? Bu soru konuşma yaptığım konferanslarda sık sık sorulur. Hatta bu konferanstaki toplantılar kadar bilgili toplantılarda bile sorulması ilginç değil midir? Benim deneyimim şudur: Üçüncü dünya ülkeleri denilen ülkelerde yaşayan insanlar bu soruyu nadiren sorarlar, çünkü ne yapacaklarını bilmektedirler. Kimisi canıyla kimisi özgürlüğüyle bedel öder, ama ne yapacaklarını bilmektedirler. Bu soru demokratik sol'daki -küçük "d"- insanların cevabını hâlâ bulamadığı bir sorudur. Gerçek haber, sarsıcı haber her zaman en önemli güç olarak kalacaktır. Bizim medyanın halk için çalıştığına kanmak tuzağına bizim düşmememiz gerektiğine inanıyorum. Bu Stalinci Çekoslovakya'da da doğru değildi, günümüz Birleşik Devletleri'nde de doğru değil.

Gazeteci olarak çalıştığım yıllar boyunca halk bilincinin günümüzde yükseldiği kadar hızlı yükseldiğini hiç görmedim. Evet bunun şekli ve yönü belirsiz. Bunun kısmen nedeni halkın politik alternatifler bakımından şüpheye düşmesi ve Demokratların seçimle belirlenen solu parçalamak ve laikleştirmekte başarılı olmalarıdır. Bu beyin yıkamanın ölçüsünü, yüksek yaşam

standardı mitolojisini ve imal edilen bu korku halini düşünürsek eleştirel halk bilincinin artmasının daha da olağanüstü olarak değerlendirilebiliriz.

Neden New York Times geçen yıl o başmakalyle gerçeği kabul etmek zorunda kaldı? Bush'un savaşlarına karşı olduğu için değil elbette –gazetede İran'la ilgili haberlerin kapladığı yere bakın. Bu başmakale halkın medyanın gizli kalmış rolünün farkına varmaya ve satır aralarını okumaya başladığının ender bir onayıdır. İran'ı a saldırılması halinde ortaya çıkacak tepkinin ve ayaklanmanın boyutu tahmin edilemez. Ulusal ve yerel güvenliğin başkanlıkla ilgili yönergesi acil bir durumda Bush'a hükümetin tüm makamlarını kullanma yetkisini vermektedir. Anayasanın askıya alınması olasılıksız değil – yüzlerce, binlerce terörist ve düşmanların etrafında şekillenen yasalar çoktan kitaba girdi bile. Saddam'ı El- Kadı'yla ilişkilendiren propagandalardan ve 11 Eylül saldırılarından beri uzun yol kat eden halk tarafından tehlikelerin anlaşıldığına inanıyorum. İnsanların Demokratlara oy atmasının tek sebebi var: aldatılmak. Fakat onların gerçeğe ihtiyacı var ve gazeteciler gerçeğin ajanları olarak çalışmalılar, gücün mensupları olarak değil.

Bence insanların hareketlerinin ürünü, birleşik medyayı gözlemleyen, analiz eden, ona muhalefet eden beşinci bir sınıf mümkündür. Her üniversitede, her iletişim fakültesinde, her haber dairesinde gazeteciliği öğretenler ve gazeteciler kendilerine bu sahte tarafsızlık adı altındaki kan dökümünde oynadıkları rolü sorma ihtiyacındalar. Medya içindeki böyle bir hareket şu ana kadar bildiğimiz çehrenin reforma uğrayıp değişeceğinin müjdecisi olabilir. Bunların hepsi mümkün. Sessizlik kırıla-

bilir. İngiltere’de Ulusal Gazeteciler Birliği köklü bir değişime gitti ve İsrail’i boykot etmek için çağrıda bulundu. Medialens.org adlı web sitesi BBC’yi birebir hesap vermeye çağırdı. Birleşik Devletler’de muhteşem asi ruhlar interneti halk arasında popüler hale getirdiler. Hepsini burada tek tek sayamayacağım. Tom Feeley’in Inrenational Clearing House’dan Mike Albert’s Znet’ine Counterpunch Online’dan FAIR’in çıkardığı harika işlere... Irak’la ilgili en iyi habercilik internet sayfalarında ortaya çıktı: Dahr Jamail’in cesur gazeteciliği ve Felluce kuşatmasında şehrin içinde haber yapan Joe Wilding gibi vatandaş gazeteciler... Grek Wilpert’s araştırmaları çoğu şu an Hugo Chavez’de amaçlanan kötücül propaganda olarak geri döndü. Hata yapma, Venezüella’da batıdaki yozlaşmış RCTV yanlısı kampanyanın arkasında duran çoğunluk için konuşma özgürlüğüne bir tehdittir bu. Bizim geri kalanımız için çözmemiz gereken zorluk, zapt edilmiş bilgiyi yeraltından çıkarıp yükseltmek ve onu sırdan insanlara ulaştırmaktır.

Acele etmeliyiz. Liberal demokrasi kolektif bir diktatörlüğe dönüşmeye doğru ilerliyor. Bu tarihi bir değişim ve medyanın bunun görünen sahte yüzü olmasına izin verilmemelidir. Bilakis medyanın kendisi popüler, acil çözüme ihtiyacı olan bir soruna dönüşmeli ve hemen harekete geçilmelidir. Gerçeklerin muhteşem savunucusu Tom Paine insanların çoğunluğu gerçekleri ve gerek fikirleri reddettiğinde kelimelerin Bastille’i dediği fırtına zamanının geleceği konusunda uyarıda bulunmuştu. İşte o zaman bu zamandır.

DERİN DEVLET DEDİKLERİ... BİRKAÇ TETİKÇİ, BİRKAÇ HURİ DEĞİL, AMA...

Nuh Gönültaş

Bugün Gazetesi köşe yazarı

Bir zamanlar benim için çok önemli bir zat şöyle demişti: "Türkiye'nin İnönü idaresindeyken tek partili sistemden çok partili sisteme geçmesindeki asıl saikleri bilmeden derin devlet denilen hukuk üstü ve hukuk dışı mekanizmayı anlamak oldukça güçtür."

Aslında "derinliği" 1860'lı yıllara kadar götürebiliriz. Ancak bu şimdilik gereksiz. 1946'dan başlamak şimdilik daha uygun... Cumhuriyet ile birlikte yapılan düzenlemelerin çoğunun arkasında Osmanlı'nın zayıflaması ile birlikte Osmanlı ülkesinde oldukça etkin hale gelen bir kısım azınlıkların oluşturduğu bir yapı söz konusuydu.

Şöyle söylemek mümkün: Osmanlı'dan sonra kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsız bir yapı olduğunu söylemek çok fazla safdillik olur. Tek parti dönemi halk ile devletin ayrı olduğu dönemdir. Bu dönemde halka bütünleşme adına adım atan

herkes bir şekilde ezildi ve sindirildi. Yakın silah arkadaşlarının “birdenbire ötekileştirilmesi”nin arkasında bu sebep olmalı. Osmanlı'nın son zamanlarından itibaren hayatımıza giren derin devlet yapılanması 1 Mart 2003 tezkeresinin reddine kadar hep etkin oldu. Perde arkasından bu süreçte sürekli etkin oldular ve sonuç aldılar.

Asıl kırılma noktası 1 Mart tezkeresinin reddidir. Yakın tarihimizle ilgili gerçeklerin ortaya çıkarılmaması, aradan uzun yıllar geçmesine rağmen bir türlü yakın geçmişimizin aydınlık bir şekilde görülememesi, bu “ötekileştirme süreci”nin anlaşılması açısından önemlidir. Atatürk'ün ölümünden sonra ülkedeki tekelleşme iyiden iyiye arttı. Tek şef, tek tip millet, tek tip ideolojik yapıdan birden bire çok partili yapıya geçmek pek normal değil. O halde İnönü'nün ne tür bir gelecek kaygısı ile sistem değişikliğini okeylemesini anlamalıyız. Komünizmin çevremizi kuşatması bizi 1944'lerde ABD'nin nüfuz alanına soktu. Sonrası malum...

NATO'ya ve batılı düzeneklere üyelikler... CHP'den “dörtlü takrir” ile ayrılan Adnan Menderes ve arkadaşları döneminde Türkiye NATO'ya girdi, Gladyo da Türkiye'ye... Demokrat Parti'nin yükselişi halkla kucaklaşması yine onları iktidara taşıyan güç tarafından alaşağı edilip kanlı bir sürecin başlatılması aynı eller tarafından tezgâhlanmıştır. Yoksa halkın büyük teveccühüne mazhar olmuş bir iktidarı dünyanın gözleri önünde kanlı bir şekilde yerinden edecek devlet memurlarınının olduğunu söylemek aptalca geliyor bana.

Demokrat Parti'yi tasfiye görevi de Süleyman Demirel'indir. Aynı Demirel 1971 sürecinin “demokrasi kahramanı” yapılmıştır. Sonrasında PKK belası ile ortaya çıktılar. Abdullah Öcalan'ın

12 Mart döneminde kollanıp kollanmadığı henüz netleşmemiştir. En azından "APO'yu 1965'te fikir ajandasında görüyordum, orası MİT'e ait bir yerdi" açıklaması ciddi bir şekilde cevabını bulmadı. 12 Eylül... Sağcıların da solcuların da perde gerisinden tek elden yönetildiği zamanlar...

Sağcıların, "Biz şunları şunları öldürdük", solcuların da, "Biz de şunları şunları öldürdük" dediği bir ortamda her iki grubunda birlikte "peki ya bunları kim öldürdü?" sorusunun sorulduğu dönemler... Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren olayların kırılma noktası da İpekçi suikastidir. Susurluk... Abdullah Çatlı'nın kazada ölmesinden hemen sonra Balıkesir Emniyeti'ni arayıp "Mehmet Özbey bizim arkadaşımızdır, ismi geçmese iyi olur" diyenler...

Ülkemizde kurumlar üstü bir güç, kurumlar içi ve kurumlar dışı çeteler olduğu artık aşikar. Yoksa yaptıkları işlerin tek bir kişi ya da kurum tarafından yapıldığını söyleyemeyiz. Ve ülkemizde Anayasa'nın üstünde de bir anayasa vardır ve o da herkesin bildiği "Kırmızı Kitap"tır... Kırmızı kitabı alan herkes bir anda değişir. Tıpkı muhalefet lideri iken Çekiç Güç ve Olağanüstü Hal uygulamasına karşı çıkanların iktidara gelince bir anda bunları savunmaya geçmeleri gibi...

Son kırmızı kitap Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, Mart 2006'da bakanlar kurulunda onaylandı, Resmi Gazete'de yayınlanmadı. Belgenin yürütmesinin durdurulması için Danıştay'a dava açıldı. Danıştay'da başbakanlıktan Kırmızı Kitap'ı istedi. Danıştay saldırısı bundan sonra gerçekleşti! Şimdi... Danıştay saldırısı ve Hrant Dink Cinayeti'nin bu derin mekanizmanın son eylemlerinden olduğunu ifade edelim. Yapılmak istenen ortalığın karıştırılmasıdır ve benzeri birçok cinayet de engellenmiştir. Anarşi oluyor, ardından ihtilal oluyor, anarşi bitiyor...

11 Eylül günü akan kanın 12 Eylül günü durması gibi... Derin Devlet'in harekât planlarını Kırmızı Kitap belirliyordu. Ama artık bu belgenin uygulanması zora girmiştir. Son birkaç yıldır ortaya çıkan çirkin ilişkiler ağı bu yapıyı gözler önüne sermiştir. Bugüne kadar bu yapı yüzünden sadece AK Parti değil, çok partili sisteme geçişten sonra gelen bütün iktidarlar muktedir olamamışlardır. Peki bugünkü durum nedir?

Şöyle: Eski çamlar artık bardak oldu. Derin devlet dağıtılma sürecindedir. Resmi kurum içinde ve dışındaki bir kısım çeteler direniş gösteriyor. Bunlar tamamen temizlenene kadar huzursuzluk sürer, fakat endişeye mahal yoktur!

DERİN ÇETE VE DERİN DEVLET

Ömer Lütfi Mete

Gazeteci-Yazar

Meşhur hikâyesidir ya; Napolyon'a sormuşlar:

-Sen hep 'para para para' diyorsun... Almanlar ise daima 'şeref şeref şeref' diyorlar... Tuhaf değil mi?

-Neresi tuhaf? Herkes kendisinde olmayanı ister!

Son yıllarda yağmursuz Türkiye'nin her santimetrekaresine tonla "Derin Devlet" geyiği düşüyor. Sivri topuklu ayakkabı giyen bıçkından ipini koparmış veya emekli olmuş güvenlik birimi mensubuna... Eli kalem tutup karanlık hadiseler hakkında iki lakırdı edebilenden, yeraltı dünyasının liderleriyle poligonlarda birkaç şarjör mermi boşaltmışlığı bulunanlara kadar yüzbinlerce vatandaş karanlıkları görme ve okuma ustası geçinir oldu.

Bu kadar Derin Devlet muhabbeti yapılan bir ülkede ya bütün karanlıkları örten veya bulanıklaştıran büyük bir perdeleme düzeneği var veya mahrem işleri gören tutarlı ve sağlam bir yapılanma yok demektir.

Benim kanaatim Türkiye'nin Derin Devlet deyimi ile ifade edilecek bir çarkının bulunmadığı yönündedir.

Napolyon'un dediği gibi, herkesin kendisinde bulunmayanı istediği doğruysa, bu kadar "derin muhabbet" ancak sığığın belgesi olabilir. Buna dense dense "Derin Sığığık" denebilir.

Bir kere her şeyden önce belli ki Derin Devlet teriminden aynı şeyi anlayanların sayısı çok az... Hatta çoğu zaman aynı deyimle birbirinin zıddı olabilecek anlamlar kast edilebiliyor. Esasen bu da son derece doğal bir durum; zira üzerinde konuşulan yapı, her yerde ve her zaman önemli ölçüde mahrem, karanlık, belki devletler için hayati ama şu veya bu ölçekte kirlenmesi kaçınılmaz bir çark oluşturmaktadır.

Bu şartlarda; evrensel geçerlilikte terim donanımı oluşmuş bir alanda her yorumcunun kendine göre bir takım yargılar dile getirmesi yadırganamaz. Ne var ki üst düzey sorumluluk mevkiinde olanların aynı konuda herhangi bir yorumcu gibi rasgele deyimlerle teşhislerde bulunmaları ve tedavi reçetelerini özetlemeye kalkışmaları herhalde makul değildir.

Bu vadinin karanlık olması, herkese, özellikle de devlet adamlarına sınırsız bir özgürlük içinde kurşun gibi sözler sıkma kolaylığı sunmaz. Olur ki kendi ayağınızı vurursunuz.

Öyle de görünüyor ki, bu dikkatsiz yaklaşımlar, Türkiye'de başka devletlerin Derin Devlet uzantılarını maskelemekten ve rahat faaliyet yürütmelerine katkıda bulunmaktan -böyle bir maksat olmasa da -başka bir işe yaramamaktadır. Oysa bazılarının Derin Devlet saydığı, benimse, resmi ilintileri yüzünden "Derin Çete" diye tanımladığım birimler hep var olmuş ve ma-

alesef sayısız melanet işlemiş, birçok yargısız infaz uygulamışlardır. Bunlar tabii ki Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne mal edilmişlerdir. Bu yüzden de Derin Devlet denince akla genellikle bu çetelerin güya devlet adına yaptığı karanlık eylemler gelmiştir. Tabii ki bu gerçekler, Türkiye'de başka devletlerin Derin Devlet konumundaki birimleri tarafından yapılmış veya yaptırılmış sayısız karanlık faaliyeti inkâr etmemizi gerektirmez. Fakat medyamızdaki bilinçli veya bilinçsiz dış güdümlülük katsayısının yüksekliği sayesinde, sadece yerli Derin Çete yapılanmalarının faaliyetleri, doğru veya yanlış, en azından sorgulanmak istenmiş, başka ülkelerin Derin Devlet çarkları tarafından yürütülen veya yürütülmüş bulunması muhtemel faaliyetler ise tam aksine bilerek veya bilmeden maskelenmiştir.

Esasen Derin Devlet, adı her ne olursa olsun, devletlerin "bağışıklık sistemi"dir. Bir insan vücudundaki bağışıklık sistemi nasıl kendiliğinden harekete geçerek arızaların önünü almak üzere programlanmış ise, Derin Devlet de aynı şekilde devletin şu veya bu organını tahrip ederek bekasını tehdiye kalkışacak düşmanca girişimleri engellemeye çalışır. Derin Devlet, bazı yorumlarda dile getirildiği gibi "devlet zaafa düşünce devreye giren bir güç" asla değildir. Böyle durumlarda ortaya çıkanlar olsa olsa Derin Çete niteliği taşırlar. Görünürdeki adı ne olursa olsun Derin Devlet, devletin zaafa düşmemesi için vardır. Başka bir ifade ile eğer var ise Derin Devlet, sadece devlet zaafa düşmesin diye vardır. Devlet zaafa düşmüşse de, ya Derin Devlet hiç yoktur, ya düşman ülkelerin Derin Devlet yapılanmaları karşısında başarısızdır, ya da iç iktidar çekişmeleri yüzünden düpedüz Derin Çete niteliğine bürünmüştür.

Bu noktada Derin Devlet denince ille de kurumsal yapı olarak "Gizli Servis" veya benzeri bir örgütlenmeyi anlamak, esasen "devlet etme" işini anlayamamak veya yanlış anlamak gibi sonuçlar doğurabilir. Bu da Derin Devlet denince ille de olumsuz veya kısmen olumsuz bir örgütlenmeden söz etme alışkanlığını yaygınlaştırmaktadır. Oysa Derin Devlet, devletin dost veya düşman bütün başka devletlere mahrem kalması gereken sırlarından ibaret bile sayılabilir ve ille de doğrudan bir kurum niteliği arzetmesi gerekmez. Fakat bizde devlet etme işi ile birlikte devlet bilinci de törpülendiği için Derin Devlet neredeyse yalnızca netameli, birey haklarını kısıtlayan, toplum mühendisliği yapan ve en önemlisi devletin mevcut resmi birincil sorumlusundan mahrem, hatta ona karşı faaliyetler yürütebilen yapılanma algılanmaktadır.

Konuya tanım deneyeceksek, belki var olmayan bir yapılanma türünden söz etmiş oluruz ama devlet etme işinin gereğini çerçeveseliriz.

Buna göre Derin Devlet, bir ülkede sistemin tarihe, millete ve Hakk'a karşı hesap verecek makamlar silsilesinin en tepesindeki makam başta olmak üzere gerçek siyasi sorumlulara bağlı, onların bilgisi, yönlendirmesi ve denetimi altında çalışan mahrem yapılanmadır.

Böyle olduğu için de, meselâ bizim ülkemiz için, başbakan dışında herhangi bir makamın yönetim ve denetimindeki her örgütlenme su katılmamış bir Derin Çete niteliğindedir. Bu yüzden de fikrimce Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yaptığı bütün darbe ve müdahalelerin kadroları birer "Derin Çete" oluşumundan ibarettir. Buna, 12 Eylül gibi, tamamen emir-komuta zinciri için-

de gerçekleşen darbe de dâhildir. Ayrıca bu darbelerdeki Derin Çete oluşumları da, tamamen bağımsız ve yerli örgütlenmeler değil, başka ülkelerin "Derin Devlet" yapılanmalarının içimizdeki uzantılarından ibarettirler.

Bu temel ilkelerin ışığında, özellikle konunun çok sık karıştırılan sapı ve samanını ayıklamak bakımından bir örnekleme yapalım:

Sultan II. Abdülhamid'in jurnal teşkilatı, Derin Devlet niteliğiyle anılmayı hak edebilir ama "Teşkilat-ı Mahsusa" etmez. Zira ikincisi yer yer ve zaman zaman devletin değil bir partinin gizli örgütü gibi çalışmıştır. Abdülhamit ise bu yapılanma ile kendi iktidarının devamını sağlamaya çalıştığı kadar devletin de bekası adına hareket etmiştir. Gerçi bu teşkilat da ister istemez bir takım haksızlıklara yol açmış, bazı mağduriyetler üretmiş bulunabilir. Bu, onun iç siyasi hesaplaşmalara alet olduğuna hükmetmeye yetmez. Abdülhamit'in saltanatını sürdürme ve devletin bekasını gözetme çabası, birbiriyle örtüşen irade olarak onun jurnal teşkilatını, Derin Devlet niteliğine yaklaştırmaktadır. Ancak bu da, kurumlaşmadığı ve yapı olarak kendi devamlılığını sağlayamadığı için yukarıdaki benzetmemizde olduğu gibi "devletin bağımsızlık sistemi" niteliğinde bir yapılanma sayılmaz.

Baştan beri serdettiğim bu görüşlerin benimsenmesi durumunda Türkiye'nin durumunu teşhis için varılacak bir hüküm kalmaktadır:

Türkiye'de Derin Devlet olmadığı için ya tamamen yerli Derin Çete'ler veya yabancı Derin Devlet'lerin uzantısı niteliğinde

DERİN DEVLET

Derin Çete'ler vardır. Derin Devlet'in yerini Derin Çete'ler doldurmaya kalkıştığı için de benim gözümde Türkiye Cumhuriyeti bugün artık devlet değildir.

JİTEM'DEN UĞUR MUMCU'YA, ERGENEKON'DAN HİZBULLAH'A

İbrahim Karagül

Yeni Şafak Gazetesi köşe yazarı

Ergenekon operasyonu çerçevesinde ortaya atılan iddialar şaşırtıcı bir hal alıyor ve yakın dönemin son derece karanlık geçmişine ilişkin dosyaları tekrar önümüze sürüyor. Bunların ne kadarının doğru olduğunu elbette bilmiyoruz. Ancak 1993 yılında öldürülen Binbaşı Cem Ersever'in Jitem'e ilişkinin arşivinin Tuğgeneral Veli Küçük'ün evinde bulunduğu dair iddialar, Ergenekon operasyonunun yirmi yıllık soruları ve şüpheleri tekrar bugüne taşıdı.

Tutuklanan emekli-Binbaşı Zekeriya Öztürk'e ait evraklar arasında "Uğur Mumcu'yu MİT ve Özel Kuvvetler Öldürttü" ifadesinin yer aldığı dört sayfalık bir belgenin olduğuna ilişkin iddialar (Taraf gazetesi, 31 Ocak 2008) ise şok edici. Tabii bunlar şimdilik sadece iddia. Ancak ister istemez hafızalarımızı tazelemeyi, geçmişin kirli ve karanlık olaylarına ilişkin sorula-

rımızı tekrarlamayı zorunlu kılıyor. Mumcu suikastından sonra Türkiye’de nasıl bir toplumsal travma yaşandığını, on binlerce insanın “kahrolsun şeriat” sloganlarıyla sokaklara çıkarıldığını, bu ve benzeri krizler üzerinden ne tür siyasi senaryoların uygulandığını az çok hepimiz biliyoruz.

Ben bir başka güncel gelişmeden geriye doğru küçük bir hatırlatma yapacağım. İsrail’in Güney Lübnan’a saldırdığı dönemdi. Daha doğrusu saldırıların sona erdiği günler. Hizbullah lideri Hasan Nasrallah, güvenlik amacıyla bilinmeyen bir yere götürülmüştü. Kimse nerede olduğunu bilmiyor; bazıları Lübnan içinde bazılarıyla ülke dışında olduğunu iddia ediyordu. Tam o sırada İsrail’de yayınlanan Maariv gazetesi, Türk istihbaratının Nasrallah’ın yerini İsrail istihbaratına bildirdiğini iddia etti. İddia Şark-ul Evsad gazetesinde de yayınlandı. Türkiye iddiayı yalanladı. Ancak dikkatli bir araştırma bambaşka ilişkiler ağını ortaya koydu (Ferhat Ünlü-Haftalık). Maariv gazetesinin sahibi Yaakov Nimrudi Mossad mensubuydu. İsrail istihbaratı adına İran’la özellikle Kuzey Irak’a ilişkin çalışmalarıyla biliniyordu.

Aynı isim Uğur Mumcu’nun öldürülmesine sebep gösterilen İsrail-Kuzey Irak bağlantısını içeren yazılarında da geçiyordu. 7 Ocak 1993’te Nimrudi’nin Mossad ile Barzani arasındaki ilişkileri sağlayan kişi olduğu ifade ediliyordu. Mumcu, iddialarını konuyu irdeleyen bir kitaptan almıştı. O da Cem Ersever gibi 1993’te öldürüldü. Bölgedeki kirli ve karanlık ilişkiler ağını sorgulayan yazıları yüzünden öldürülmüştü. Ölümüne sebep olan olaylar bugün artık herkes tarafından biliniyor. İsrail istihbaratının 1967’den bu yana Kuzey Irak’taki faaliyetleri kitaplara, itiraflara konu oldu. Irak işgalinden sonra ise aynı bölgedeki

İsrail varlığı çok ileri noktalara ulaştı. Bu yeni bir dalgaydı ve Türkiye'de en ciddi tartışma konularından biriydi.

İsrail'in Lübnan'a saldırdığı, Nasrallah'ın yerini ihbar etme tartışmasının sürdüğü günlerde bir konuya dikkat çektim, ama asla bir cevap bulamadım. Türkiye'den bazı elit timler, aynı dönemde hem İsrail'e hem de Lübnan'a gönderiliyordu. Neden? Bunun cevabını kimse bilmiyor. Bu kadar mı?

Bu köşeyi izleyenler, o günden bu yana K. Irak'tan Türkiye'nin değişik bölgelerine silah ve patlayıcı sevkiyatları ile ilgili çok sayıda yazı yazdığımı, sorular sorduğumu hatırlayacaktır. Bunların hangi sebeple bu ülkeye sokulduğuna ilişkin hiçbir cevap bulamadım. İşin tuhafı, Kuzey Irak'ta bu kadar etkin olan İsrail ve ABD istihbaratının bu sevkiyatlarla da bağlantısı olduğuna dair iddialardı. Hatta Türkiye'yi mensup bazı askeri unsurların İsrail'den Kuzey Irak'a yapılan sevkiyatlara güvenlik sağladığı, aynı birimlerle birlikte yabancı istihbarat mensuplarının Kuzey Irak'tan Türkiye'nin değişik yerlerine yapılan sevkiyatları birlikte yürüttükleri gibi dehşetengiz tezler hep yanıtız kaldı. Son yirmi yılda Türkiye'nin sorduğu birçok sorunun cevabının bulunamaması gibi... Aslında bütün soruların cevapları bu trafikteydi. Ama kim soracaktı!

Afyon'a getirilen patlayıcı ve füzelerin Ankara ve İstanbul'a gönderilmesi gibi. Peşmergeleri eğiten İsraili uzmanların, Türkiye sınırına birtakım uydu cihazları ve bunlara ait ekipmanlar yerleştirmesi gibi. Trafikte yer alan bazı kişilerin sık sık İsrail'e gitmeleri gibi. 21 Eylül Cuma gecesi 01:40 sularında bir tonunu üzerinde C-3 ve C-4 patlayıcı taşıyan bir aracın İstanbul'a gönderilmesi gibi.

Hiçbir zaman yazmaya cesaret edemediğim çok önemli lidere suikastlar planlandığı iddiaları gibi. Dikkatimi çeken, bu iddialardan bir süre sonra yeni bir çete operasyonu yapılması oldu.

Tekrar soralım: Bu trafiği kimler yönetiyor? İçinde yer alan resmi görevliler kimler? Trafikin Türkiye tarafından hangi güçler yer alıyor? Türkiye'deki ortakları hangi çevreler? Hangi taşeron çeteleri kullanıyorlar? Amaçları ne? Bu çokuluslu örgütlenmenin kodları ne kadar çözülebilir? Bilmiyoruz. Ancak, Türkiye'de sokakları bölen, kamplaşmalara/çatışmalara yol açan, gördüklerimiz dışında bir başka iradenin var olduğunu biliyoruz sadece. Gördüklerimiz kadarıyla izliyoruz ama sadece izliyoruz...

Bir operasyon, Cem Ersever, Jitem ve Mumcu suikastına ilişkin nice soruları bugüne taşıdı. Taşıyacak da. Ama 15 yıl önceki olayların dışında son beş yılda bu bölgede neler oluyor sorularına ışık tutacak bilgilere ihtiyacımız var. Cesaretle sorular sormaya. Son iki yılda gerçekleşen operasyonların çok büyük olayları, saldırıları, suikastları engellediğine inanıyorum. Önleyici operasyonlar oldu. Ama bu kirli, karanlık ilişkiler ağını aydınlatacak büyüklükte değil.

Geriye doğru etkili bir temizlik çok zor, ama mümkün. Okyanus ötesi, kıta Avrupası ve bölge ülkeleri bağlantılı gayri meşru ilişkiler ağı çözülemezse, her iki ayda bir çete operasyonu yapılmak zorunda kalınacaktır. Tabii bu arada yeni Mumcu suikastları olmazsa, bunlara bağlı olarak toplumsal travmalar yaşanmazsa...

En büyük komplo!

Bugüne kadar yüzlerce kez dile getirildi. Gazete sayfalarının, televizyon ekranlarında öne sürüldü. Kitaplar yazıldı, istihbarat raporları hazırlandı. Her çevreden inananlar tarafından savunuldu. Ama hep uçuk iddialar olarak kaldı. Hâlâ da öyle. Yıllar sonra bile aynı iddialar tekrarlanıyor olacak. Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında olduğu gibi, çok önemli suikastlarda olduğu gibi, daha doğrusu dünya tarihini değiştiren, yön veren, insanoğlunun kaderini etkileyen her olayda olduğu gibi geleceğin tarihinde bugünkü şüpheler çok belirgin yer tutmaya devam edecek.

19.12. 2007 tarihli Yeni Şafak gazetesinin dış haberler sayfasında yer alan bir haber, yıllardır tartışılan bir konuyu tekrar gündeme almama neden oldu. ABD saatiyle 08:46:30'da bir uçak Dünya Ticaret Merkezi Kuzey Kulesi'nin 94-98. katları arasına çarptı. Ardından zincirleme saldırılar geldi ve küresel ölçekli reaksiyon başladı.

Hiç unutmam; o gün Yeni Şafak gazetesinin Yayın Yönetmeni olan Selahaddin Sadıkoğlu'nun odasındaki televizyonda saldırıya ilişkin görüntüleri gördüğümde söylediğim ilk söz şu olmuştu: "Şu an yüzyılın olayı yaşanıyor." Daha sonraki gelişmeler gerçekten de 21. yüzyılın şekillendirmeye yönelik ilk adımın atıldığını gösterdi.

Bunu neden söyledim? Saldırıdan önce, yine gazetede çoğu zaman yaptığımız tartışmaların birinde, nasıl bir dünyanın şekillenebileceğini sorgularken, "Çok büyük bir olay olması gerekiyor. Dünyayı sarsacak bir olay olması gerekiyor" demiştim ve bu kanaatimi etkileyen gerekçeleri sıralamıştım. Şu an yazı işleri

müdürlerimizden olan Mustafa Kartoğlu, bugün hâlâ benzer konular açılınca bu sözlerimi hatırlatır.

İtalya eski Cumhurbaşkanı Francesco Cossiga, işte o tartışmayı yeniden gündeme taşıdı. Söylediği yeni bir şey yoktu, ama ilk kez bir eski Cumhurbaşkanı tarafından dile getirildiği için önemliydi.

11 Eylül'de dünya tarihindeki en ciddi kırılmalardan biri yaşandı. El Kaide, ABD'nin siyasi, askeri ve ekonomik hedeflerini vurmuştu. Saldırıyla ilgili komisyonlar kuruldu, dünya ölçeğinde olağanüstü hal ilan edildi, binlerce insan gözaltına alındı. Sonuç: Bir terör saldırısı...

60, 70 ve 80'lerde Avrupa'daki bombalama olaylarından sorumlu tutulan Gladio örgütünün varlığını ifşa ederek yapılanma içindeki rolünü de itiraf eden eski Cumhurbaşkanı, Corriere della Sera gazetesine, "Ön safta İtalyan merkez solu olmak üzere, Amerika ve Avrupa'nın bütün demokratik unsurları gayet iyi biliyor ki, bu feci saldırılar (11 Eylül saldırıları) CIA ve MOSSAD tarafından, Arap dünyasını suçlamak ve Batılı güçleri Irak ve Afganistan'a müdahaleye tahrik etmek için planlanıp gerçekleştirildi" dedi. Ona göre dünyanın bütün istihbarat teşkilatları bu gerçeği biliyor.

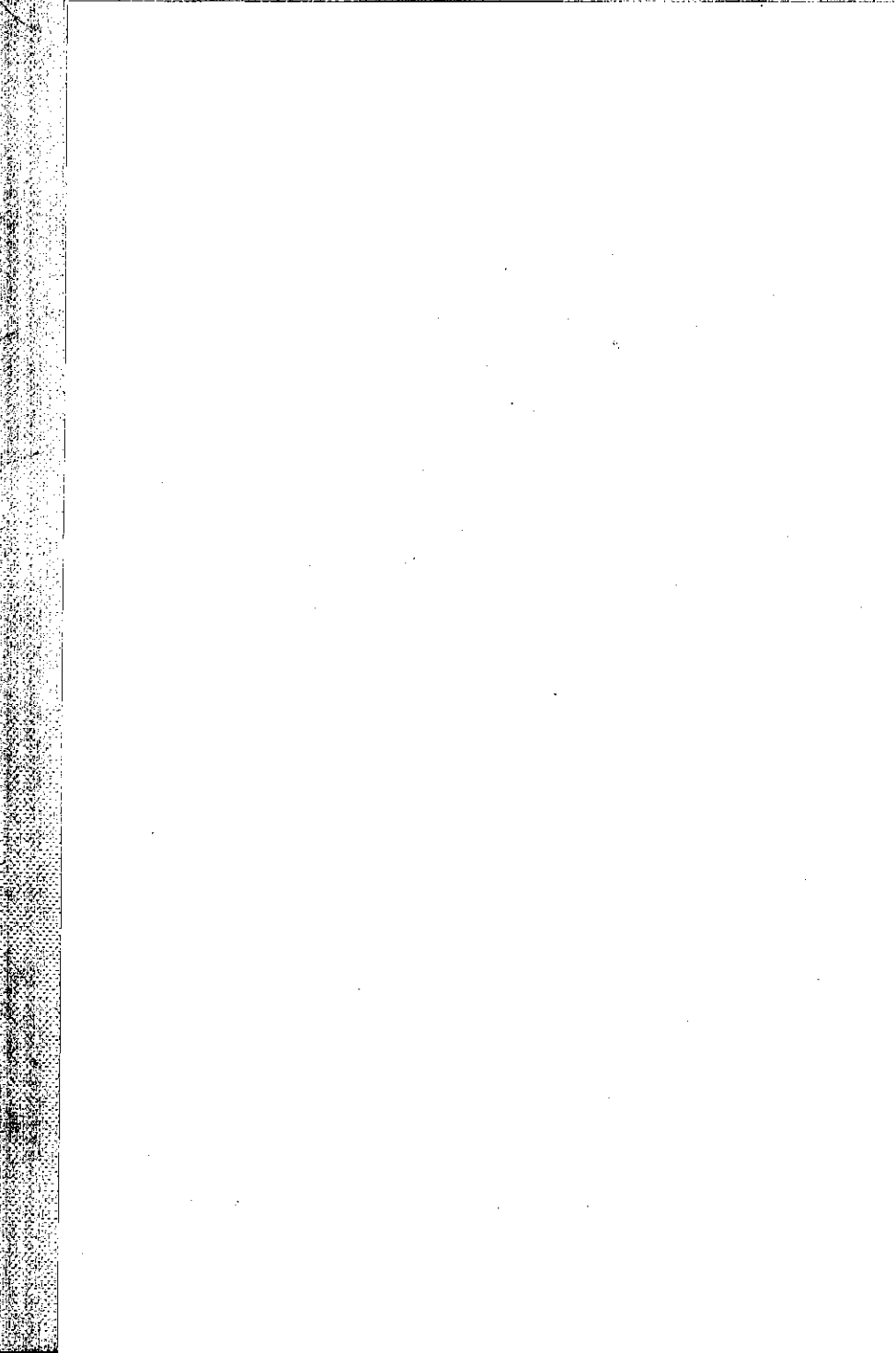
İki ülke işgal edildi, yerkürenin hemen her köşesi büyük bir hesaplaşmanın cephesi oldu, yüz binlerce insan öldürüldü, insanlık suçlarının hepsi denendi, örtülü operasyonlar normalleşti, Batı'nın "çok kültürlülük" projesi çöktü, gizli cezaevleri ve insan ticareti deşifre edildi, enerji merkezli korkunç bir rekabet başladı, El Kaide etiketli büyük saldırılar gerçekleşti ve bunların hepsi bir şekilde devam ediyor.

21. yüzyıl "terörle mücadele" adı altında şekillendiriliyor ve yeryüzünde güçler dengesi yeniden kuruluyor. Terör giderek artıyor, Bin Ladin ve El Kaide güçlenip çeşitleniyor, El Kaide saldırılarının hiç biri çözülemiyor.

11 Eylül saldırılarıyla ilgili spekülasyonların hiçbiri ciddiye alınmadı. Resmi soruşturmalardan da bir şey çıkmadı. Aykırı şeyler söyleyenler komplocu ilan edildi. Saldırı ve sonrasına ilişkin belki milyonlarca yayın sonrasında bir soru sorayım:

Gerçekten 11 Eylül'ün ne olduğuna dair kesinleşmiş kanaati olan kimse var mı? Bence yok. Cossiga, bu konudaki son ve en büyük komplocu oldu!

Sadece Irak'ta bir milyon insanın öldürüldüğünü düşününce insanın inanası geliyor!

DERİN DEVLET HERKESE LAZIM!

Cem Küçük
Editör

Derin devlet kavramı ülkemizde 1996 yılında Susurluk'ta meydana gelen trafik kazasından sonra çok sık bir şekilde kullanılmaya başlandı. Stratejist Mahir Kaynak bu kavramı ilk kez kendisinin kullandığını açıkladı. Benzer bir açıklama Hürriyet Gazetesi genel yayın yönetmeni Ertuğrul Özkök'ten geldi.

Neticede bu kavram artık hayatımızda önemli bir rol oynamakta. Meydana gelen önemli olayları, ortaya çıkan çeteleri hemen *derin devlet*'le izah etmeye çalışıyoruz. Derin devlet bu kadar basit, bu kadar kolay açıklanabilen bir şey mi? Var mı, yok mu? Olması gerekir mi?

Gazeteci yazar Ömer Lütfi Mete derin devleti, devletin bağımsızlık sistemi olarak izah eder. Yani devlet zora girmeden, hastalanmadan, mikrop kapmadan, derin devlet gerekli önlemleri alır. İdeal olan da budur.

Dünya üzerinde vuku bulmuş bazı olaylara bakarak derin devlet kavramının ne olduğunu biraz daha iyi anlayabiliriz.

Dr. David Kelly'nin Ölümü

İngiltere Savunma Bakanlığı biyolojik silahlar uzmanı Dr. David Kelly 17 Temmuz 2003 tarihinde evinin yakınlarındaki bir parkta bilekleri kesilmiş halde ölü bulunmuştu. Kelly, İngiliz hükümetinin Irak'taki savaşı haklı çıkarmak için Irak dosyasını abarttığını iddia etmişti. Olay her ne kadar tarihe normal bir ölüm olarak geçse de çoğu kişi aksini düşünmekteydi. İngiliz Parlamentosu'nun liberal demokrat milletvekili Norman Baker, İngiliz istihbarat servisleri ve polisinin Kelly'nin öldürüleceğini haber aldığını, ancak onu korumakta geciktiğini ve ölümün ardından diplomatik ve politik bir krizin önlenmesi için cinayetin ört-bas edilip, olaya intihar süsü verildiğini iddia etti.

Bizde en basit bir faili meçhulde kıyamet koparan yazarlar nedense bu olayı görmezden geldiler. Amerika ve İngiltere'nin Irak'ı hiçbir haklı gerekçeye dayanmadan işgal etmesini kayıtsız şartsız destekleyenler -hoş, sonraları Amerikan yönetimi de Irak'ta kimyasal silah olmadığını itiraf etti, ama bir kere Irak'a girmiş olduklar -bu ülkelerin kamuoyunda cereyan eden tartışmalara bile kulak asmadılar.

Dr. David Kelly'nin ölümüyle ilgili www.acikistihbarat.com sitesi ise farklı bir görüş ileri sürdü ve Kelly'nin ölümünün ABD ve Anthrax'la ilgili olduğunu söyledi. "Kelly'nin ölümü açısından kilit noktanın İngiltere'de değil; ABD'de olduğunu düşünüyoruz. ABD'de beş ay içinde 10 tane mikrobiyoloğun ölümüne sebep gelişmelere baktığımızda; bir senatörün ofisine yollanan

mektupla başlayan Anthrax korkusunun Bin Laden kaynaklı olmadığı çok kısa bir zamanda ortaya çıkmıştı. O sıralarda rüzgâr esse Bin Ladin'den bilmeye fazlası ile meyilli ABD kamuoyuna; Bin Ladin'in elindeki biyolojik terör kapasitesinin Anthrax sporlarını silah haline getirecek düzeyde olmadığını özellikle vurgulanması dikkat çekiciydi. Bu bilginin ardından esas çarpıcı bilgi geldi; elde edilen Anthrax sporlarını geliştirme teknolojisi sadece ABD ordusunda vardı. Bu bilgileri açıklayan kurum ise FBI ve yarım ağız da olsa CIA idi. ABD; ABD ordusunun laboratuvarlarından kaynaklanan Anthrax sporlarının tehdidi altına girmişti.”

Neticede David Kelly öldü ve herkes bunun İngiliz derin devletinin işi olduğu tahmin ediyor. Hukuk devletinden dem vuranlar ve normal bir hukuk devletinde böyle şeyler olmaz diyenler, AB sürecini sürekli önümüze koyanlar neden acaba bu olayı görmezden geldiler? 1990'lı yılların ortasında terör örgütü PKK çıkırından çıktığında Behçet Cantürk, Savaş Buldan, Hacı Karay gibi tescilli PKK'lıların öldürülmesini dillerinden düşürmeyenler niçin Batı'daki faili meçhulleri görmüyorlar? Yukarıda adı geçenlerin öldürülmesinin hukuk devletinde normal olduğunu savunmuyoruz, ama bu isimlerin sanki haklı bir mücadeleyi sürdürdükleri gibi gerekçelerle savunulmasına da gönlümüz razı değildir.

Aslında bizim devletimizle İngiliz devletinin farkı burada. Bizde gerçek bir derin devlet olsaydı Susurluk sürecini ve bu süreçte adı geçenleri kamuoyunun asla öğrenmemesi gerekirdi. Gerçek derin devlet buna asla müsaade etmezdi. Bizde bırakın derin devleti kaç devlet olduğu ya da hangi ülkenin derin devletinin ülkemizde cirrit attığı şüphelidir.

Sinn Fein'in İkinci Adamı Denis Donaldson'ın Ölümü

Üzerinde durulması gereken ikinci bir olay yine İngiltere'den. İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu IRA'nın siyasi kolu olduğu ileri sürülen Sinn Fein'in önde gelen yöneticilerinden Denis Donaldson 17 Aralık 2005'de yirmi yıl boyunca İngiltere için casusluk yaptığını açıklamıştı.

Düşünebiliyor musunuz, İngiltere'nin yıllardır mücadele ettiği bir örgütün önemli adamlarından biri İngiliz devletinin ajanı, amiyane tabirle köstebeği çıkıyor. Yani Sinn Fein ve lideri Gerry Adams'ın yaptığı her hareket, attığı her adım İngiliz devleti tarafından biliniyor. Bu olay sağlam bir derin devletin neyi nasıl yapacağını tipik bir örneğidir. Kaldı ki deşifre olan bir ajanın sonu da beklendiği gibi oldu, yani ömrü uzun olmadı.

21 Nisan 2006'da Milliyet gazetesinde Nevsal Elevli'nin "Kadınlara Zaafı Olan Ajan" başlıklı yazısının bir bölümü şöyleydi:

"Çapkınlığı yüzünden birçok kez uyarılan Donaldson son bir kaçamağa karşı koyamamıştı. Maceradaki yem, Özel Servis'in "baltuzağı" lakabını verdiği bir kadındı.

Donaldson'ın yüzünü İngilizlere dönmesinin sebebi hiçbir zaman tam olarak kamuoyuna açıklanmadı ama hâlâ serviste çalışan veya emekliye ayrılmış olan üst düzey polis yöneticileri neler olup bittiğini bildiklerini söylüyorlar: 'Ya bizimle top oynayacaktı ya da karısı onun toplarını (testislerini) kıyma makinesine koyacaktı.' Sonraki süreçte Donaldson'ın belleğinde nelerin değiştiğini bilemiyoruz. Sinn Fein liderleri önünde suçunu itiraf ederken şu sözleri söyledi: 'Bir zaaf anında kendimi içinden çıkamayacağım bir pozisyona koyduğum için 1980'lerde ajan olarak görevlendi-

rıldım. O zamandan beri İngiliz Haberalma Servisi ve Kuzey İrlanda polisinin özel birimi için çalışıyor, para alıyorum.' Sinn Fein'den ihraç edilen Donaldson ortadan kayboldu. Ama geçen ay İrlanda gazetelerinin birinin muhabirleri onun izini buldu. İngilizler ona dünyanın başka bir yerinde yeni bir yaşam önermiş ancak o reddetmişti. Son olarak İrlanda polisi hayatının tehlikede olduğunu bildirdi kendisine. Bunlara da kulak asmadı. Kaçmaktan, ikili yaşamından bıkmış, yorulmuştu. İntikam mangalarıyla yüz yüze gelmesi çok zaman almadı. Cese-di bulunduğu yanında iki boş tüfek mermisi duruyordu."

Bizim aydınlardan bu faili meçhul hakkında da tık çıkmadı. Bu işin arkasında da ya İngiliz istihbaratı ya da IRA'nın olduğunu bilmeyen yok. Demek ki hukuku sağlam ülkelerde de bu tür cinayetler oluyormuş.

Baider Meinhoff, Kızıl Tugaylar gibi örgütlerin üyelerine ne olduğunu sorgulayacak değilim. Baider Meinhoff'un üyeleri nasıl olduysa bir gece hepsinin intihar etme isteği doğdu. Kızıl Tugaylar'ın üyelerinin tamamı öldürüldü. Bu örgütler de neticede doğdukları ülkenin derin devletinin kontrolündeydi. Zamanı gelince hepsinin kökü kurutuldu.

Gerek David Kelly ve Denis Donaldson'ın öldürülmesi gerekse Avrupa'da vücut bulmuş bazı yasadışı örgütlerin ilga edilmesi güçlü derin devletlerin göstergesidir. Gerçek derin devlet zaten asli devlete bağlıdır ve devlet zora girmeden gereğini yapar.

Bizde ise devlet kavramından hoşlanmayanlar buldukları her fırsatta devlete yüklenirler. Bazı eleştirilerinde haklı olabilirler, ama çok methettikleri AB ülkelerinde de faili meçhuller hayli yaygındır.

Sinemada Derin Devlet

Yukarıda anlattıklarımıza paralel olarak sinemada derin devletle ilgili bazı çarpıcı gerçekler bulunabilir. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri Steven Spielberg'ün yönettiği *Münih* filmidir. Filmde 1972 Münih Olimpiyatları'nda Kara Eylül olarak bilinen Filistinli bir örgüt İsraili sporcuları öldürür. Bunun üzerine harekete geçen MOSSAD bu olayı tertip ettiğini düşündüğü 11 Filistinliyi bulup öldürmesi için bir ekip oluşturur. Avrupa'ya gelen bu ekip 9 Filistinliyi bulup öldürür. Geri kalan iki kişi ise 1979 tarihinde öldürülür. MOSSAD resmi gayr-i resmi görevli-leri aracılığıyla bu işi yapıyor.

Spielberg'ün bu çarpıcı filmi aslında şu gerçeği ortaya koyuyor. İsrail gizli servisi MOSSAD hesabı görülmemiş iş bırakmıyor. Filmin bir sahnesinde MOSSAD ekibinden Hans Beyrut'a gidip gitmeme konusunda ağız dalaşına girdiği Steve'e şöyle diyor: "Yaptığımız şeyin doğru olmadığını biliyorum. Ama bizde bugünkü (İsrail) topraklarımızı kibarlıkla almadık."

Hiç şüphesiz İsrail dünyanın en iyi derin devletine sahiptir. Bazıları bunların bilinçli olarak abartıldığını iddia etse de tarihteki olaylar bunun böyle olduğunu gösteriyor. Mesela II. Dünya Savaşı'ndaki Nazi cellâtlarının aradan geçen uzun zaman diliminden sonra bulunup öldürülmesi gibi.

...

Vizyona girdiğinde en çok tartışılan filmlerden biri 1975 tarihli *Three Days of the Condor*'dı (Akbabanın Üç Günü). Sidney Pollack'ın yönettiği filmde Robert Redford'un canlandığı Joe Turner okuduğu her şey (kitap, dergi, gazete, broşür vb) hakkında CIA rapor veren bir ajandır. Bir gün çalıştığı büroya bir

saldırı yapılır ve Joe dışında herkes öldürülür. Daha sonra Joe zorla Kathy (Faye Dunaway) isimli bir bayanım evine zor kullanılarak girer ve orada üç gün boyunca bu olayın perde arkasını öğrenmeye çalışır.

Filmde aslında anlatılan ABD derin devletinin Ortadoğu'yu karıştırmak için üzerinde çalıştığı bir komployla alakalıdır. Filmin sonunda başından geçen her şeyi New York Times'a anlatmaya karar veren Joe bu durumu önce CIA'in şeflerinden Higgins'e (Cliff Robertson oynuyor) açıyor ve aralarında şu çarpıcı diyalog geçiyor:

Joe: Ortadoğu'yla ilgili saldırı planlarımız mı var?

Higgins: Delirdiniz mi?

Joe: Öyle mi görünüyorum?

Higgins: Yalnızca oyunlarımız var. Varsayımlar üzerine, genellikle. Hangi riskle, ne kadar, kaç kişi gibi. Rejimin istikrarsızlığı nasıl sağlanır? Bunun için para alıyoruz.

Joe: Planı ortaya çıkartmadığımı düşünün. Kimsenin engel olmadığını düşünün.

Higgins: O zaman farklı olurdu. Plan fena değildi.

Joe: Ne biçim insanlarsınız? Yalana bulaşmayınca gerçekçi mi olduğunuzu sanıyorsunuz?

Higgins: Basit ekonomik sorun. Bugün petrol. On, on beş yıl besin ve plütonyum. Belki daha bile önce. Vatandaşlar bizden ne bekliyor sanıyorsun?

Joe: Sorun onlara...

Higgins: Şimdi değil, ileride. Hiçbir şeyleri kalmadığı zaman. Isınamadıkları zaman, arabaları çalışmadığı zaman. Hiç açlık çekmemiş insanlar açlık çekmeye başladığı zaman. O zaman sorulmak istemeyecekler. Bizden sadece alacaklar.

Neticede bugün de durumun farklı olmadığını biliyoruz. Amerika ve yandaşları petrole sahip olmak için her türlü yalana, dolana başvuruyorlar. Bunların hepsi birer derin devlet operasyonu olarak görülebilir.

Derin devlet her devlete lazımdır. Derin devlet, devletin bekası için elzemdir. Bugün bizde eksik olan ve giderilmesi gereken budur.

KAYNAKLAR

www.bbc.co.uk

www.acikistihbarat.com

www.yenisafak.com.tr

www.washingtonpost.com

www.guardian.co.uk

www.milliyet.com.tr

Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan

1965 yılında İstanbul'da doğdu. TED Ankara Koleji'nden mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü bitirdi. Yüksek Lisans ve Doktorasını İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. 1995 yılında St. Andrews Üniversitesi'nde Uluslararası Güvenlik Okulu'nu bitirdi. 1998'de doçent, 2003'te de profesör oldu. 2006 yılında "Dünya Sanat ve Bilimler Akademisi Üyeliği"ne kabul edildi. Yayınlanmış çok sayıda ulusal ve uluslararası makalesi vardır. Halen Bahçeşehir Üniversitesi'nde rektör olarak görev yapmaktadır.

Kitapları:

Uluslararası İlişkiler Sözlüğü (ortak yazar)-1991

Globalleşme Senaryosunun Aktörleri-1993

Kabileden Küreselleşmeye Uluslararası İlişkiler Düşüncesi - 1998

Çin'in Gölgesinde Uzakdoğu Asya (editör)-2001

Dil İnsanı Konuşur (2006)

Terör-Korku Hali (Profil Yayıncılık, 2007)

Cumhuriyetimize Dair-İlber Ortaylı ve Hilmi Yavuz'la birlikte (Aşina Kitaplar, 2008)

Geleceğin Haritası -Yeni Amerikan Projesi (Profil, 2008)

Mahir Kaynak

1934 yılında Gaziantep'te doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra 1948 yılında Kuleli Askeri Lisesi'ne girdi. 1953 yılında Harp Okulu'nu bitirdi ve 1957'de askerlikten ayrıldı. 1961 yılında mezun olduğu İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne asistan oldu. 1965'te doktor, 1971'de doçent oldu. 1971'de MİT'e atandı ve 1980'de buradan emekliye ayrıldı. 1982'de üniversiteye döndü. 1989 yılında iktisat profesörü olduğu Gazi Üniversitesi'nden 1993 yılında emekliye ayrıldı. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Kitapları

Yeni Dünya Düzeni (Profil, 2006)

Yeni Ortadoğu Haritası-Emir Gürses'le birlikte (Profil, 2007)

Nokta Atışları (Profil, 2007)

Gizli Servisler - Ömer Lütfi Mete ile birlikte (Profil, 2007)

Erol Bilbilik

1956 yılında Deniz Harp Okulu'ndan mezun oldu. ABD'de, "Savunma Yönetimi" ve "Lojistik" konularında eğitim gördü. 9 Mart 1971 hareketinde yer alması nedeniyle, 1971 Mayıs'ında, Deniz Binbaşısı rütbesindeyken Türk silahlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesildi.

1961 yılında, Georgia'nın Athens şehrindeki eğitimi sonunda kendisine verilen Athens şehri fahri hemşehrilik belgesini iade etti. Aralıklı olarak Cumhuriyet Gazetesinde, sonraları Aydınlık, Teori, Yeni Hayat, Türkeli ve Jeopolitik dergilerinde yazıları yayımlandı.

Kitapları:

Amerikan Kuşatması (Profil Yayıncılık, 2008)

Dünyayı Yöneten Gizli Örgütler (Profil Yayıncılık, 2007)

CFR Dış İlişkiler Konseyi (Umay Yayınları, 2005)

İşgal Örgütleri -CIA, NATO, AB (Asya Şafak Yayınları, 2008)

Türk Bilderbergleri (Umay Yayınları, 2006)

Geniş Ortadoğu Projesi (Asya Şafak Yayınları, 2008)

Ömer Lütfi Mete

1 Şubat 1950 Rize doğumlu. İlk ve orta öğrenimini Rize’de, yüksek öğrenimini İstanbul’da tamamladı. Kısa bir dönem edebiyat öğretmenliği dışında gazeteci ve senaryo yazarı olarak çalıştı. Evli ve dört çocuk babası. Babıali’de Sabah, Bizim Anadolu, Tercüman, Türkiye, Yeni Haber, Orta Doğu, Yeni Şafak, Ayyıldız, Yeni Binyıl gazetelerinde editör, yönetici ve yazar olarak çalıştı. Türk Edebiyatı ve Çağrışım dergilerinde makale, mizahi öykü ve şiirleri yayınlandı.

Kitapları:

28 Şubat’tan Şemdinli’ye Derin Çeteler (Profil, 2007)

Gizli Servisler - Mahir Kaynak’la birlikte (Profil, 2007)

Emin Gürses

Rize'de doğdu. Rize Lisesi'nden mezun olduktan sonra Eğitim Enstitüsü, İ.İ.T.İ.A. S.B.F. (Marmara Üniversitesi), Londra Üniversitesi ve Kuzey Londra Politeknik {(Londra Metropolitan Üniversitesi) (SOAS, Birkbeck College ve LSE)} ve Boğaziçi Üniversitesi'nde siyaset bilimi, gelişme ekonomisi ve uluslararası ilişkiler dallarından lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimi gören Gürses, 1996-98 akademik dönemlerinde İ.Ü. S. B. F. Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yüksek lisans dersi verdi. 1998-99 akademik yılından bu yana Sakarya Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Değişik dergilerde uluslararası ilişkilerle ilgili makaleleri yayınladı.

Kitapları:

Büyük Ortadoğu Projesi-Mahir Kaynak'la birlikte (Timaş, 2005)

Yeni Ortadoğu Haritası -Mahir Kaynak'la birlikte (Profil, 2007)

Etnik Terör (Profil, 2007)

Erol Mütercimler

1954 yılında Kars'ta doğdu, tüm öğrenim yaşamı İstanbul'da geçti. İ.Ü. Fen Fakültesi Fizik Bölümü'nden mezun oldu.

Deniz Kuvvetleri'nde bir süre Fizik öğretim üyesi, Beşiktaş Deniz Müzesi Müdürlüğü yaptı ve bunun ardından Avustralya'ya gitti. SBS devlet radyosunda programcılık yaptı, "Çok kültürlülük" konusundaki doktora alan çalışmasını İ. Ü. Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı.

Deniz tarihi çalışmalarıyla tanınan Mütercimler, Türkiye'ye dönüşünde çeşitli gazete ve dergilerde köşe yazarlığı yaptı. TRT Radyosu ve çeşitli TV kanallarında programcı ve yönetici olarak çalıştı. Belgeseller hazırladı. Halen üç ayrı üniversitede Yeditepe Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Doğu Üniversitesi Strateji ve Devrim Tarihi dersleri vermektedir.

Şu anda Habertürk kanalında *Aynanın Arkası* adlı haber programı yapmaktadır.

Bugüne kadar kısa radyo oyunları, çeşitli dergilerde yazıları ve belgesel senaryoları yanı sıra on dört kitaba imza atmıştır.

Kitapları:

Destanlaşan Gemiler (Alfa Yayınları, 1987)

Bilinmeyen Yönleriyle Kıbrıs Barış Harekâtı (Arba Yayınevi, 1990)

Kurtuluş Savaşı'na Kıbrıs'tan Gelen Destek -Sovyet Yardımları (Alfa Yayınları, 1990)

Gaspedilen Gemi Sultan Osman (E Yayınları, 1990)

Ertuğrul Faciası -21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye-Japonya İlişkisi (Anahtar Kitaplar, 1993)

21. Yüzyıl ve Türkiye -Yüksek Strateji (Erciyaş Yayınları, 1993)

İmparatorluğun Çöküşüne Denizden Bakış (Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 2003)

Kadınlar, Gemiler ve Otomobiller (Alfa Yayınları, 2004)

Düşler ve Entrikalar (Alfa Yayınları, 2004)

Bu Vatan Böyle Kurtuldu (Alfa Yayınları, 2005)

Gelibolu 1915 (Alfa Yayınları, 2005)

Komplo Teorileri (Alfa Yayınları, 2005)

Akıl Oyunu (Alfa Yayınları, 2007)

İbrahim Karagül

1969 yılında Trabzon'da doğdu. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu. 1995 yılında çalışmaya başladığı Yeni Şafak gazetesinde, uluslararası ilişkiler ve dış politika konularında yazılar yazıyor. ABD'nin Afganistan ve Irak işgalini yakından takip eden, Orta Afrika'dan Orta Asya'ya uzanan kuşaktaki enerji savaşlarını ve jeopolitik mücadeleyi dikkatle izleyen Karagül, Küresel İstila olarak tanımladığı süreç hakkında kaleme aldığı yazılarla birçok çevrenin sert eleştirilerine maruz kaldı, tartışmalara konu oldu. CIA'nın işkence uçakları kullandığını ilk kez yazan ve insan ticareti konusunda verdiği bilgiler yabancı basın kuruluşları tarafından referans olarak kullanılan Karagül; mezhep çatışmaları, Ortadoğu'daki suikastlar ve Kuzey Irak'taki gelişmeler hakkında yazdıkları nedeniyle bazı çevrelerin hedefi haline geldi. Öngörülerini ilk bakışta şaşkıncı gibi gelse de, gelişmeler onu haklı çıkardı.

Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 2005 Basın-Fikir Ödülü'ne layık görülen Karagül'ün, 11 Eylül saldırılarından sonraki küresel gelişmeleri sorguladığı Yüzyıllık Kuşatma adında bir kitabı var.

Kitapları:

Yüzyıllık Kuşatma (Fide Yayınları, 2005)

Hesaplaşma Yüzyılı (Timaş Yayınları, 2007)

John Pilger

Ünlü İngiliz gazeteci ve belgesel yapımcısı. Köşe yazıları New Statemen, The Guardian, The Daily Mirror, New York Times gibi önemli gazete ve dergilerde yayınladı. Yaptığı belgesellerle birçok ödül kazandı.

Belgesellerinden Bazıları:

Vietnam –The Quiet Mutiny (1970)

The Mexicans (1980)

Nicaragua: A Nation's Right to Survive (1983)

The New Rulers of the World (2001)

Palestine is Still the Issue (2002)

Kitaplarından Bazıları:

Dünyanın Yeni Efendileri (Timaş Yayınları, 2003)

Freedom Next Time (Random House, 2006)

Tell me No Lies (Jonathan Cape, 2004)

Cem Küçük

1978 Zonguldak doğumlu. İstanbul Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü Mezunu. İngilizceden Türkçeye kitap çevirileri yaptı. Halen Mavi Ağaç-Profil-Birun Yayınlarının genel yayın yönetmenliğini yapıyor.

Kitapları:

Kafka'dan Ruha Dokunan Düşünceler (Carpe Diem Kitap, 2005)

Çevirdiği Kitaplardan Bazıları:

Ölümsüz Aşk (Beyaz Balina, 2001)

Vahşetin Çağrısı (Timaş Yayınları, 2003)

6 Kâbus (Bilge Karınca Yayınları, 2002)

Tercih –Küresel Hakimiyet mi Küresel Liderlik mi (İnkilap Kitabevi, 2005)

Kırılma Noktası (Profil, 2008)